Fol. 70

1779

…mnis ſeruus immor…
…ſa procul dubio
…dormiens
…busque eū uide
…ue uigilem inuenit
…ud ē locus hypocrite.
…ubique quippe requiſcat.
…ut inuenerit. O culus ergo quicum
…uderat. non uidebit. quia ſubtractus in
…norte. ſtultus amatoribꝫ ſuis abſcondit ur
quicum conſueuerant ammirando conſpi
cere. Nec ultra eum locus ſuus inuenit ur.
…ualingue ad …unc ad iudicium.
…ribꝫ
…ſed tamen quo
…ſpiciat eum ſequaces ſuos
…dere non deſinit. e… errorꝫ ſui prauꝫ
…ram a… quos quoq… …qua exhibu
…gerat ſimulatio… m. Per quibꝫ hic aperte
ſubdatur. 7 F…luc… …dicerentur egeſta
…te. Scriptum e… in ma…uola anima non
…inuenit. ſapi… v. Item pſalmuſtam
…dicatur. Dentes eoꝝ arma et eſurierunt.
…et deglutierunt… egeſtas eorum et
…uriꝫ dicerentur. ſecundum non cem.
…ine corpore indigerem. Sed quia
…cetus multiplicantur. Interius
…ſunt. eduntes pariter inegentes
…cantur. quia uidelicet pene ſapi
…ſtrentur. Fluuiaq.

…uus ſad…
…tatem cor…
…me in bo…
…ue bum…
…um ſenu…
…oſſa cum…
…uſq. ma…
…quod bu…
…bant. C…
…dormito…
…ere. Id…
…minima…
…conſuet…
…cotidi…
…pulſe…
…uta ſua…
…poſtpu…
…forte…
…ſeddu…
…non h…
…nunc…
…adule…
…mul…
…egen…
…cum…
…ſicut…
…ta in…
…tate…
…hoc…

BIBLIOTHEK

UADAM DIE Nimis quotidiana
secularium tu multis depressus quibusdam
negociis plerumque cogimur solue. etiam quod nos
certum est non debere secretum locum pecu
amicum meroris. ubi omne quod de mea mente occupatione dispu
cebat se patenter ostenderet. et cuncta que intus gere dolore
fuerat cogesta ante oculos iterum uenirent. Ibi itaque
igitur cum afflictus ualde et diu tacitus sederem. et dilectissimus
filius meus petrus diaconus adfuit mente apprehenso iuuenilis
flore in amicitiis familiariter adstrictus atque ad sacri ubi
indaginem socius. Qui quia exque corde langore me
mentis aut. Numquid nam nouum aliquid accidit. quod plus
te solito meror tenet. Cui umquam. Merore petre que
cotidie pastor et semper in pusillum uertere et sepe paupertatis
nouus. Infelix quippe animus meus occupationis sue pul
satur uulnere. meminit qualis aliquando in monasterio fuit
Quem et labentia cuncta subterant. quantum rebus omnibus
que uoluunt eminebat. Quod nulla in celestia cogita
re assueuerat. quod etiam retenti in corpore ipsa iam carnis
claustra contemplatione transibat. Quod morte quoque que
pene cunctis pena est. ut ingressum uite et laboris sui
primum amabat. ut nunc ex occasione cure pastoralis
secularium hominum negocia patitur. et pro tam pulchram

quietis siue ſpeciem · trem act⁹ pulue ſedat · la Cumq; ſe
pcondescentione multoꝝ adextiora ſparserit · etiã cum
intiora appetit · adhec pauldubio minꝰ redit · ꝓpendo
itaq; quod tolero · ꝓpendo qđ amisi · Cumq; intuear
illud qđ ꝑdidi · fit hoc grauius quod porro · Ecce etenim
ne magnu maris fluctib; quatior · atq; intimis mentis tem
pestatis ualde pcellis illidor · Et cum ꝓrsus intue quietem reco
lo · quasi postergum ductis oculis uiso turbore suspiro · Quod
adhuc ẽ grauius dum immisis fluctib; turbat⁹ fero · uix
iam portum ualeo uidere quẽ reliqui · Quia ꝙ ita sunt
casus mꝰ · ut ꝓpius quidẽ ꝓdat bonũ qđ tenet · si tamen se ꝓ
didisse meminerit · Cumq; longius recesserit etiã ipi⁹ bonu
quod ꝓdidit obliuiscatur · Fitq; ut ea neq; pmemoriam
uideat · quẽ ꝓpter occasionẽ tenebat · Vñ hoc agitur qđ ꝑmu
si qa eum naugam⁹ longius · iam nec portum quietis quẽ
relinquum⁹ uidem⁹ · Non numqm ũ augmentũ mei doloris ad
ungitur · qđ quotidiã uite q̃ ꝑsens scim tota mẽte reliquer
m admemoriã reuocant · Quod dum cultũ aspicio · qmtũ
ipe intimis uicem agnosco · Quod plurimi conditori
suo insecretiori uita placuer⁹ · quine ꝓhumanos actus
anouitate mꝰ ueterascerent · eos omꝑc ds hui⁹ mũdi
laborib⁹ noluit occupari · Si; tam quẽ ꝓlata sẽ melius insi
nuo · si ea que ꝑ inquisitionẽ ac respõsionẽ dicta sunt ·
sola nominũ ꝓnotatione distinguo · petrus ·

Non nul[illegible] de multis aliquos uera ꝛ̄ uerisimb⁹ fuisse
cognoui. Et quos igit̄ ꝛ̄ ꝯ̄ pōne accendaris ignores
Et q̄dem bonos uiros in hac ꝛ̄ fuisse nō dubito. signa
tam̄ atq; et uirtutes aut ita abeūt nequaq̄m facta ex
istimo. aut ita sunt actenus silemio suppōssa. ut utrū
ue sint facta nesciam. Gregorius Si sola petre rese
ram que depfectis plantisq; uiris uni ego hominibus
ut bonis ac fidelib; uiris attestantib; agnoui ut per
nemꝫ ip̄m dicta. dies ut opinor tūs ibit antq̄m ser
mo cessabit. Petrus Velle̅ querenti in aliqua narra
re: Atq; hac pre ceteri rūpe exposimonis studium
gue uideat. si nō dispar edificatio oriatur ex memoria
rum. Inexposimone ipse qualit̄ inuenienda atq;
pferenda sit uelis agnoscere narratiōe ū signoꝝ ag
nosces. uerenda ac referenda qualit̄ declarent. Et
ñ nullu q̄s adamore̅ patre celestis plus exempla q̄m pdi
cantia succendit. Fit ū plerūq; audienta animo duplex
ad uirtutū inexemplis patrū. q̄ ꝫ adamore̅ uenire uite
expcedentiū. q̄ratione accendit. etiam si se ee aliqs
estimat dum de alys melioꝝ agnouerit humiliatur.
Gregorius Ea que in sc̄ uiroꝝ uenerabiliū narratio
ne cōpta inuenerant narro sacre auctoritatis exēplo
ei in luce clarius cōstet. qa marc⁹ ꝫ Lucas euāgelium
q̄d scripserūt nō usu s; auditu didicerūt. Et ut dubita

nonus occasionē legentiū subtrahā. ꝓinqula que credendo
qd̄ hec aut̄ chori ꝯ sint ꝯpta manifesto. Hoc ū te cupio scire
qa unq̄dā sensū solū. unq̄dā ū uba cum sensu teneāt qd̄
si de ꝓnis omniū ipa speculatur ꝙ uba cū uoluisse teneē hec
rusticano usu plana stili scribentis ū aptē suscipet.

Seniorum ualde uenerabiliū dudū relatione qd narro.
Ben anū quondā patrisq; insan na nī partib; uilla
fuit. inqua colon⁹ cuius filiū honorati nomine habuit
q abanus puerilib⁹ adamorē celestis patrē pabstinētiam
exarsit. Cumq; tam magna ꝯtatione polleret. se seq.
abocioso ꝙ sermone restringeret. multiq; ut ꝓfatus sum
pabstinentia carnē domaret. die qd̄ parentes illi uicinus
suis ꝙuiuiū fecerūt. unq̄ ad uescēdū carnes parate sunt.
Quādum ille adesum ꝙgere pabstinentie amore nec si
ret. cepiunt parentes irridē accidē. Comedat hūḡd piscē
inhis monab⁹ alit uiuri sum. Juo ū in loco audiri piscis cō
suetudinē. nō uidi. Si cum his sermonib⁹ honorat irride
ret repente inconuuno aqua administriū defuit. cum
situla ligniea sicut illic mos ē mancipiū ad fontē prexē.
Jūq; haurire t aquā. piscis situlā intrauit. Reūsimq;
mancipiū. ante ora discūbentiū. piscē cū aqua fudit.
q adrocius dicī uicini potuisse honorato sufficē. Mirati
omnes. ꝯtaq; illa parentū irrisio cessa ~ uit. Cepe unq;
inhonorato uenerari abstinentiā quam ante deridebāt.

sicq; adei hõie irrisionis dẽtsit obpbria piscis demõte-
Qui cũ magnus iterũ ibi crescere; apdicto chio suo labari
donat ẽ. atq; meo loco q fundis dr monasteriũ constrỹ.
Jnq ducentoy fere monachoy pat exiit. ubiq; uita
illius circũquaq; exempla eximie gũsationis dedit. Hã
quadã die exeo mõte qd ei monastio inexcelsum pmu
net. ingens saxi immõtis latere molis erupta ẽ.
Que pdeuexum mõtis latius uenies. toci ruinã celle. omniq;
fr̃m intitum minabat. Qua cũ uenientẽ de sup uirs cs
uidisq. frequenti uoce xpi nom̃ inuocans extensa mox
dextra signũ ei crucis opposuit. eamq; impo deuexi mõ
tis latere cadentẽ fixit. sic religiosus uir laurentius
phibet. Et qa loc nõ fuerat quo inhererе potuisq.
aspectũ ita ut nẽ usq; montẽ cernentib cassura
uideatur. petrus Putann hic tam eggius uir ut
p magister disciploy fieret. pius habuit magistrum. &
Hequid qm hunc fuisse cuidã discipl̃m audiui. s; lege
nõ struigitur spe sei donũ. Vsus quidẽ recte conuisationis
ẽ. ut pẽe nõ audeat. qui sub ee n dicicerit. nec obedien
tiã subiectis impet. quã platus nõ nouit exhibe. Si; tam̃
sunt nõ nulli. q ita pmagisteriũ spe intrinsecus docent̃
ut 7 si eis extrinsus humanũ magistery disciplina desit.
magistri inti mi censura n̄ desit. Quoy tamen
lubtas uite ab infirmis inexemplũ nõ ẽ thenda.

ne dum se quisq; simulet spū scō impletū ꝑsumat discipl's
hoīs ee despiciat · & magister errans fiat · Mens aut̄ que
diuino spū implet̄ hꝫ euidentissime signa sua · uirtutes
scilicet ꝯ humilitatē · Que si utraq; inuna mīte ꝑfecte
conuenit̄ · liquet qd̄ dep̄sentia sci spūs testimoniū ferunt ·
Sic quippe etiā iohs baptista magistrū habuisse non
legitur · neq; ipa ueritas que ꝑsentia corporali apl'os do
cuit · cum corporaliter int̄ discipl'os aggauit · si; que in
tus sec̄ docebat · extus sec̄ quasi in sua libertate reliqueret · Sic moyses in h'emo educt̄ a bangelo mandatū
didicit · ꝓhominē n̄ cognou̇ · Sed hec ut ꝑdiximus ·
infirmus uenerāda sc̄ n̄ imitanda · petrus
Placet qd̄ dicis · si; peto ut in dicas · si tantus hic
pater aliquē imitatorē sui discipl'm reliquit · Ut
Ut reuerentissimi' libri' q regis toriale tp̄r eccl̄e
fundensis monasteriꝫ ꝑpositus fuit · in discipulatu
illius gr̄uisat' atq; eruditus e · Uequo qm̄ uis uirtutes
multas plurimo multas gr̄rum narratio certa uul
gauerit · p̄dict' tp̄r tam̄ laurentius religios'
uir q nc sup̄ e · 7 ei ipo tp̄r familiarissim' fuit · mul
ta in dello dicere gr̄ueuit · exq̄b' ea que recolo pau
ca narrabo · Ineadem quidem patria sanniꝫ qua supra
memorau̇ · isdem uir patrimonio monasteriꝫ
carpebat uicꝫ · Uunq; arida gothoꝝ comes

cum exercitu in eode loco uenisset· dei seruus ex caballo
in q̄ sedebat abo nub' ei' p̄iectus ē. Qui uim̄a p̄dicti damp
nū libent' ferens· etiam flagellū q̄d tenebat diripient' ob
optulit dicens· Tollite ut habeatis qualit' hoc uim̄ā
munare possitis· Quib' dictis· pr̄ī se moratione dedit·
Cursu aut' rapido p̄dicti ducis exercit' p̄uenit ad flumi
um noīe uulturnū· ibiq; equos suos cepunt singuli
hastis tunde· calcarib' cruentare· Q; tm̄ eq̄ uerberib;
cesi calcarib' cruentati· sangari poterant· moueri n̄
poterant· Sicq; aquā fluminis tangere quasi mortale
p̄cipiciū p̄timescebant· Cumq; diu ecā ndo sessores sin
gulu sangarent' un' eor' retulit q̄a exculpa quā seruo
dei inuia fecerant illa siu ineris dispendia tollera
bant· Qui statim reūsi· p' se lib'timū repperunt mora
tione p̄stratū· Cui cū dicer't· surge 7 tolle caballum
tuū· ille respōdit· Ire cū bono· ego op' caballū n̄ habeo·
Descendentes ū inuitum eū [illegible] meballū deq̄ posse
rant leuauer't· 7 p̄timus ab [illegible] scessert· Quor' eq̄
tanto cursu illū que p̄us [illegible] transire n̄ poterāt
fluuiū transiert· ac si ille fluminis alueus aquā mini
me haberet· Sicq; factū ē ut dū seruo dī unus suus ca
ballus redd'ir· oīs a singulis recipient'· Eode quoq;
p̄r· in campanie partib' buculln' cū francis uenit·
De monasterio ū p̄fati dei famuli rumor exierat· q̄d

multas habet pecunias. Ingressi oratorium francie ceperunt seue
tes librarium querere librarium clamare. ubi ille inorone
pstrat' iacebat. Cura ualde res querentes seuientesq; fracti
impm ingredientes impingebat. ymp̃m uide ñ poterant.
Sicq; sua cecitate frustati. amonasterio sunt uacui re
gressi. ℣ Alio qq; tpr' pcausa monasterij. abbatis
iussu qui honorato eius magistro successerat rauenna
pgebat. Amore ei eiusde uenerabilis honorati. qcuq;
librum ibat. ei semp caligulam insinu portare cõsueue
rat. Iraq; dñ pgeret accidit ut quedam mulier extinc
ti filij corpusculu ferret. Quedam seruum di fuisset in
ira. amore filij succensa. iumentum ei pstrenue tenuit. atq;
uiramito dix. Nullatenus recedes. ñ filium meum suscitaueris.
dt ille inusitatum hmõi tale miraculum. expauit petacionis
illi uiramentum. Declinare mulierem uoluit. si. nequaqm
pualens declinare animo cõsiderare libet. dei quale
quantumq; in ei pectore certamen fuerit. Ibi nãq; pug
nabant inter se humilitas gñsationis. ymietas matris.
Timor ne inusitate psumeret. dolor ne orbate mu
lieri nõ subueniret. Sz admaiorem di glam uicit pietas
illud peccatum. Qd ideo fuit ualidum. qa deuictum
tantus enim peccatum nõ erat. si hoc pietas ñ uicisset. Iraq; de
scendit genu flexit. ad celum manum tetendit. caligulam
desimu prulit. ymp̃ extincti pueri posuit pectus

Quo oramte anima puer ad corp' redyt. Quē manu cō
phendit. ⁊ flenti mat' iuuentē reddidit. atq; iter quod
cepat pgit. petrus Quid nam hoc ēt dicam'. Vtutē
tanti miraculi honorari egit meritū. an pretio libtni.
GG Jnostensione tam admirabilis signi. cū fide
femine utus guentt utrumq;. atq; ido libtnum
existimo ista potuisse. qa plus dilexerat de magistri
quā de sua iuuute cōfidē. Cui enī calligulā ~~inpectore~~
inpectore extincti corpusculi posuit. eius animū
animā obtinere qd petebat estimauit. Hā heliseus
qq; magistri pallū ferens atq; ad iordanē ue - nens
pcussit semel. ⁊ aquas minime diuisit. Si; cum
repente diceret. ubi ē etiam nunc ds helie:' per
cussit fluuiū magistri pallio. ⁊ iter inter aquas
fecit. ar Ppendis petre. quantū uexequendis
ututibꝰ humilitas ualet. Tunc exhibere magis
tri ex iuuutē potuit. qn magistri nom̄ ad memoriā
reduxit. Qui enim ad humilitatē sub magistro
redyt. quod magister fecit ⁊ ipe fecit. petrus
Libet quod dicis. ⁊ queso te est ne aliquid aliud
qd adhuc de ipso ad nām ædificationē narres.
Et plane. s. si sit qui uelit unitari. Ego enim uir
utē pacientie. signis ⁊ miraculis maiorem credo.
Quadam itaq; die his q̄ p̄ uenerabilis honorati.

ertum monasterij regimen tenebat· gra eundē uenera
bilē libr'mū ingū uacundia exarsit· ita ut meū manib;
excederet· Et q̄a uirgā qua eū ferire posset minime iuen·
cōphēso scabello subpedaneo ei capī adfaciē tutudit· totūq;
illius uultū tumōrē ac liuorē reddidit· Qui uehemēt cesus·
adstratum ꝑ̄um tacit' recessit· Hic ū altera· erat puerili
tate monasterij causa cōstituta· Expletis igit' ymnis ma
tutinalib' libr'm adlectū abbatis uenit· oratione ꝑ̄s humi
liat' pcijt· Sciens ū ille q̄ntum a cunctis honoraret'
q̄ntumq; diligeret' ꝓ iniuria q̄m ingesserat recedere eū uel
le exmonasterio putabat· atquem requisiuit dicens·
Vbi uis ire· Cui ille respōdit· Monasterij causa constitu
ta ē pat' quam declinare nequeo· qua hesterno die me
hodie iturū ꝓmisi· ibi ire disposiu· Tunc ille a fundo
cordis cōsiderans aspritatē ⁊ duriciā suā humilitatē ac
mansuetudinē libr'm· exlecto prostituit· pedes libr'm
tenuit· se peccasse seq; reum ee' testat' ē· q̄ tanto talig; ui
ro tam crudelē cōtumeliā facē ꝓsumpsisset· At cōtra libr'
sese intrā ꝓsternēs eiq; pedib' ꝓuolut' sue culpe nullus
fuisse seuicie referebat qd ꝓtulerat· Sicq; actū ē ut ad mag
nā mansuetudinē ꝓducēt'r pat'· ⁊ humilitas discipuli
magistra fieret magistri· Cūq; puritate monasterij ad
constructionē cause eccl'ie fuisset· multi uiri non ac no
biles q̄ eū ualde semp honorabat· uehemēt admirati· solli
citi

regrebat qdam hoc eet. qd tam turpe ac turpida facie habet
Quib ille dicebat. hesterno sero peccatis meis exigentib in sta
bello sub pedameo impegi. atq; ptuli. Dicq; ur ses seruas
inpectore honore uitatis 7 magistri. nec patris pdebat u
cum nec falsitatis incurrebat peccatu. petrus Putamus
ne ur iste uenerabilis abbas deq tot signa 7 miracula
retulisti. in tam ampla gregatione imitatores suos inur
bib; no reliquit. Gregorius felix qui appellat curuus
que ipe ben cognouisti. q etusde mo nasterij nup ppo
sit fuit multa m de frib eidem monasterij admiranda
narrabat. Exq aliqua que admemoriam uenuunt
subpmo qa adalia festino. h; unu dica. qd habeo narra
tu pteundu nullo m e stimo. Jneodem monastio qda
magne uite monach ortulan erat. fur u uentre 9 siue
uerat. 7 psepem ascendere. 7 occulte olera auferre.
Cug; ille multa plantaret. que mu inueniret. 7 alia
pedib 9 culcata. alia direpta cospiceret. totu ortu cir
cuiens. inuenit iter un fur uentre 9 sueuerat. Qui per
eundem ortu deambulas reppit etiam sepentem. eu pcipiens
dixe. Sequere me. atq; adaditu furis puenies. inpauit ser
penti dicens. Jnmoie ihu pcipio t ut aditu istu custodias ne
fure huc n pmittas ingredi. Protin serpens totu se intrinse
intransiuit tetendit. 7 adcella monachus rediit. Cug; me
ridiano tpe cuncti quiescerent. more solito fur aduenit.

sepemq; ascendit. ⁊ du pedē in ortū poneret. uidit su
bito quia tensus serpens claussisset uiā. ⁊ treme fact' p' semet
ipm concidit. cuusq; pes pcalciamenti insuide sepis inhesit. Sicq;
usq; dum ortulan' reduret. decesū capite pependit. Cōsueta
hora uenit ortulan'. pendentē insepe siuē repperit. Serpēti
aut dixē. Gras ago dō impleshi quod iussi recede modo. Qui
illico abscessit. Adsiuē ū puenens dixē. Qā ē fi? Tradidit te
in ds. Quare inlaboze monachoz furtū facē tociens psūpsisti.
Qui hec audiens pedē illi' asepe inqua adheserat soluit. eūq;
sine lesione deposuit. Cui ⁊ dixē. Sequere me. Quē sequē
tem dixē adorti aditum. ⁊ olera que furto appetebat.
aufere ei cū magna dulcedine pbuit duces. Unde ⁊ p' hec
furtū n' fatuas. Si; cū necesse habes huc adme mgdere. et
que tu cū peccato laboras tollere. ego t deuot' dabo. petrus
Hunc usq; ut inuenio incastiū ego n' fuisse patres imitatia
q facere tam signa estimabā. Fortunati uiri
uenerabilis abbatis monastij. qd apellat' balneū ciceronis
alioz q; etiā uiroz uenerabiliū dicta relatione qd narro.
Vir scissim' equicus nōie imalerie partib' puie
sue merito apd omes illic magne admirationis habebat.
Cui fortunat' usqe familiarit' not' fuit. Qui mimirum
equicus ꝑsue magnitudinis scitate. multoz ineadem
puincia monastioz pat' extitit. hunc cum inuenis
nitis siue ꝑgreaci certamine carnis incentiua sanga

rent· ip̄m sue tēptationis anguste· adorationis studium sollercio
re fecerunt· Cui; hac ure abo mipotenti dño remediu gemuit p̄ eo
quereret· nocte quadā assistente angło eunuchizari se uidit·
ei; uisiom apparuit· q̄d omnē motū exgenitalib; mbris eius
abscidet· dix; exeo tp̄re ita alienū existat a tēptatione· ac si sex
um nō habēt incorpore· Qua iunire fret exti opis auxilio
ut uiris ante perat· ita cep̄ p̄modū etiam pce· Hec tam di
scip̄los suos iam ammonē cessabat· ne se exemplo ei inhac
re faciles crederēt· 7 casū tēptarēt domū q̄d nō accepissent·
Eo tp̄r q̄ malefici inhac sc̄e romana urbe dep̄hensi· basilius
qui imagicis opib; p̄mi fuit· in monachico habitu ualerū
fugiens petijt· Qui aduersū reuerentissimū castorium
amuerunc cuncatis ep̄m pgens spū ut eū equitio abbi
cōmutteret· ac samanchū monastio illi cōmēdaret; Tunc ad
monasteriū uenit epc· secū; basilium monachū deduxit·
7 equitiū di famulū ut eundē monachū mōggatione su
scipet rogauit; Qui statim uir sēs intuens dixē· hunc
quē in cōmendas pat· ego nō uideo monachū ee· s; diabo
lum· Cui ille respōdit· Occasionē queris· ne debeas
pstare q̄d peto· adquē mox di famulus dix· Ego q̄dē
hoc ei denuntio ee quod uideo· He tm nolle me tibi
obecure existimes· facio q̄d iubes· Suscepto itaq; imo
nastio ē· Cum n̄ p̄ multos dies isdē famulus di· p̄exor
tandus addesidia supna fidelib; paulo longius a cella di

ginis est· Quo descendente
mq̄ euisdē patris cum mag
hui pudine uidetur spe
tē anxiari· magnis
Modo moriturā sum· n
sue curationis stue studio
absentia tedie q̄sq̄m mor
me audetur· Quanto
adhuc unā frm cōgregatio
di famulo cepto murmu
bris ethuanr· 7 basilius
reret· Quo audito uir
Iugd n̄ duri q̄d diabo
derella expellure· De
urguet· nolui sollici
tura ē· neq; basilium
hora restrucā salu
illi dei famulus
miraculi exemp
regulū cum solo tibo
ea hora filiū restitu
iuuanē audisse· Cui
plemes· eundē basi
lerunt· Qui repulsu

gſſius eſt. Quo deſcendēte contigit ut in monaſtio ūginum
nq̄ eiuſdē patris cura iugulabat una eaꝝ que iuxta carnis
hui⁹ puritatē iudebat⁹ ſpeciosā febricitare incepit. ꝙ uehe
mēt anxiari. magnisq; nomā uocib; ſ; stridorib⁹ clamare.
Modo moritura sim. ni basilius monach⁹ ueniat. ꝙ ipse
sue curationis fidē studio in salutē reddat. Ds; intanti patis
absentia ecclie q̄sq̄m monachoꝝ in cōgregatione ūginū mini
me audebat. Quanto min⁹ ille q̄ nouus aduenerat eidēq;
adhuc uitā frīm cōgregatio nesciebat. Missum repēte est. ꝙ
di famulo eq̄stio nunciarū. q̄d sc̄i monalis illa infirmis fe
bri⁹ estuaret. ꝙ basilij monachi uisitationē anxie que
reret. Quo audito ut sc̄s dedignando subrisit. atq; ait.
Hūq̄d ni dixi q̄d diabolus c̄et iste monachus. Ite. ꝙ eum
decella expellite. De ancilla aut dei que anxietate febium
urgue⁹ nolui sollicit c̄e. q̄a ex hac hora neq; febr; labora
tura ē. neq; basilū quesitura. Regressus ē monach⁹. ꝙ ea
hora restitutā salutī di ūginē inuenit. q̄ cādē salutem
illi⁹ dei famulus eq̄stris lōge posit⁹ dix̄. Mirare scilicet
miraculi exemplū teneꝫ magistri. q̄ imitat⁹ ad filiū
regulū eum solo ubo restituit salutī. ut reuitens pat⁹ eū
ea hora filiū restitutū uite cognosceret. q̄ uitā illi⁹ exore
iuratꝰ audisset. Omis aut monachi iussionē siu patis im
plentes. eundē basilū ex monastij habitatione repu
lerunt. Qui repulsus dix̄ frequenti incella se equitij

magicis maera suspendisse · nec tñ eus quẽ priam lederẽ
potuisse · Qui ñ p̄ longum temp̄ inhac romana urbe exar
descente · Telo xp̄iani pp̄li · igne cremar̄ est · Quadam
ũ die una dei famula exeodẽ monasterio ũginũ ortum
ingressa ẽ · que lactucã cõspiciẽs cõcupiũ · Camq; signo
crucis bñdicẽ oblita · aude momordit · Si; arepta adia
bolo · prinus cecidit · Cũq; uexaret · eidẽ pat̄ equitio sub
celeritate nunciatũ ẽ · ut uenuret conceptus · 7 orando p
tegeret · Cucurrit · mqeq; ut portã monastery isdem
pat̄ ingressus ẽ · cep̄ exeq̄ orẽ q̄si satis faciens ipse q̄ hanc
arripuerat diabolus clamare dicens · Ego quid feci ·
ego q̄d feci · Sedebã m̀ sup̄ lactucã · uenit illa et
momordit me · Cui eũ graui indignatiõe uir dei
p̄cep̄ ut abscedẽt · 7 locũ in omip̄tis dei famula non
haberet · ¶ Quadã ũ felix nõie nursie puincie nobilis
pat̄ huius castory · q̄ nunc nobiscũ in romana urbe
demorat̄ · cum eundẽ uenerabilẽ uirum · sacrum
ordinẽ ñ habere conspicẽt · 7 psingula loca discuꝛ bo
re · 7 studiose p̄dicare · eũ q̄dã die familiaritatis
ausu adyt dicens · Qui sacrũ ordinẽ ñ habes · anq; ro
mano pontifice subq̄ degis · p̄dicationis licentiã nõ ac
cepisti · p̄dicare ausũ p̄sumis · Qua ei inqsitiõe ꝑpul
sus uir sẽs indicauit p̄dicationis licentiã · qualiter
accep̄ dicens · Eaque m̀ loqueris · ego q̄q; meã ip̄e

Qui prin̄ ab
scessit · nec eam
tangẽ ausus ẽ ·

ꝑ tractu

ꝓtralyo. Sed nocte quadam ſpecioſus in uuuenis ꝓuiſione
adſtitit. atq; inlingua mea medicinale ſeramtu. id ē. flebo
tomu poſuit dicens. Ecce poſui uerba mea in ore
tuo. egſtere adp̃dicandu. atq; exillo die etiam
cum uoluero dcō tacere n̄ poſſum. P Vellem patris
hui etiā op' agnoſcere. que ferrur talia dona ꝓcepiſſe
O pus petre exdono ē nō dum exope. Alioquin gr̃a iā nō
gr̃a. Omne quippe op' dona ꝓuenuntquā uus exſub
ſequenti dono ipſa opa ſuccreſcunt. He tam utte cuus
cognitione frauderis. bene hunc reuentiſſim' uir albi
nus reatine eccl̃ie antiſtes agnouit. et adhuc ſup ſunt mul
ti qui ſcire potuer̃. S; quid plus queris opis. q̃ndo cōcordi
bat utte mundicia cum ſtudio p̃dicationis? Tant' quippe
illū adcolligendas dō animas feruor accendat. ut ſic monas
teris p̃ēēt. q̃tū' pecchas. ꝓcaſtra. ꝓuicos. ꝓſingulos quoq;
domus fidelium circumquaq; diſcurreret. 7 corda audiē
tū ad amorē patr̃e celeſtis excitaret. Erat ū ualde uilis
in uestib; atq; ita deſpectus. ut ſiq̃s fortaſſe illū ſe neſcire
ſalutat' etiam reſalutare deſpiceret. Et quotiens adalia
tendebat loca uuīto ſedere conſueuerat. q̄d ee deſpica
bilius om̃ib' uuīris in cella potuiſſet repperiri. Jnq; etiā
capiſtro ꝓfreno. 7 uerue cum pellib' ꝓſella utebatur.
Sup ſemet ipm codices ſacros impellit; ſacculos muſſos
dextro leuoq; latere portabat. Et q̄cūq; ꝓuenret. ſcrip

tinarū apericlit fontem et rigabat prata mentium
huius q̄q; opinio p̄dicationis. adromane urbis puenit. ep̄m.
atq; ut est lingua adulantium auditoris siu animū ample
tendo necam eo tp̄re clerici huius aplice sedis antistis
adulando questi sunt dicentes. Quis ē iste ur rusticus. q̄
auctoritatē s̄ p̄dicationis arripuit. 7 officium aplici nr̄i
dñi sibimet usurpare indoctus p̄sumit. Mittatur igitur
si placet q̄ huc eum exibeat. ut qui sit ecclasticus uigor
agnoscat. Sicut aut moris ē. ut occupato inmultis animo
adulatio ualde subripiat. si abip̄o coedis hostio nequaq̄m
fuerit cuncus repulsa. suademib; se clericis consensum
pontifex p̄buit. ut ad romanā urbē deduci debuisset. et que
nam sua ēet mensura cognosceret. Julianū tam tunc defen
sorē mutens. q̄ sabinensi eccle p̄tinacii inepiscopatū pre
fiuit hoc p̄cepit. ut cū magno honore eum duceret. nec
q̄quā dī famulus excommunione eadem inuria sentiret.
Qui parere de eo eq̄ uotis cōcit uolens festine ad
eius monastiū cucurrit. ibiq; absente illo antiquarios
scribentes repperit. ubi abbas esset inquisiuit. Qui dixer.
Inualle hac que monasterio subiacet. fenum secat. Idem
ū iulianus superbū ualde atq; contumacē puerū habuit.
cui uix poterat ul' ipse dnari. Hunc g̃ iussit ut eū sub
celeritate ad se p̄duceret. 7 prex puer. q̄ p̄tuo spū uelocit
ung̃lus. omisq; illic intuens fenū secantes. requisiuit q̄ nā ēet

" p̄tum

eqtr̃. nyxq; ut audiuit qs ꝑ̃ eũ adhuc lõge positus
aspexit & ĩmõso timore correptꝰ. cep̃ lassere seq; ipm
nutrita gllu posse uxr portare. Qu tm̃ ad dñi hoiem puer
atq; iulus humiliꝫ ei genua deosculans strinxit.
suuq; dñm ei occurrisse nunciauit. Cu resaluato dñi fa
mulus p̃cep̃ dicens. Heua fenũ uurde porta pabulum
umentus mqb uenustus. Ecce ego q̃a paruũ sup ẽ ope
expleto te subsequor. Jsaut̃ qui missus fuerat Julian̄
defensor mirabat ualde. qi nã ꝑ̃ qd redire moraretur
puer. Cum ecce puerũ reuertẽtẽ ḡspicit. atq; incollo fenũ
aspr̃e expto deferentẽ. Qui uehemẽt irat̄ cepit clamare dices.
Quid ẽ hoc: Ego te misi hoiem ducẽ. nõ fenũ portare.
Cui respõdit puer. Quẽ queris ecce subsequit. Cũ enim
uir dñi clauarius calciat̄ caligis falcẽ fenariã incollo deferes
ueniebat. Quẽ adhuc longe positũ. puer suo dño q̃a
ipse ꝑ̃ quẽ quereret indicauit. Jsdem ũ Julian̄ repente
ut uidit dñi famulũ expto habitu despex̃ eumq; qualit̃
debꝫ alloq̃ pterua mte pparabat. Nox ũ ut seruus dñi
cõmun̄ adfuit. eid̃ Julianu animũ intollerabil̃ pauor inua
sit. ita ut timeret atq; ad suuadũ hoc ipm ꝓpt̃ q̃d uenat.
uxr sua ffice lng̃ potuissꝫ. Cũ humiliato mox spũ ad ei
genua cucurrit. orõnẽ pse fieri petiit. 7 q̃a pat̃ ei
aplic̃ pontifex eũ uidẽ uelle ĩdicauit. Vir aut̃ ue
nerandus eq̃tus cep̃ inmissas gras omipt̃ agere. asseres

ꝙ summꝰ pontifex se gra supna uisitasset. Huc uocauit
fr̃s. p̃cep̃ hora cadẽ uinita ꝓparari. atq; exsecutorẽ suũ
cep̃ uehemẽtissime urgere. ut stañ exire debuissent.
Cui Julianus ait. hoc fieri nullatenus potest. qa lassat'
exitiñe hodie ñ ualeo exire. Tunc ille respõdit Cõ
tristas me fili qma si hodierna die ñ egdimur. iam crastina
ñ exibimus. Vi utraq; famulus executoris sui lassitudine
coactus. mmonasterio suo eadem nocte mortuus ẽ. Cum
esset sequenti die sub ip̃o lucis crepusculo uehemẽter ꝙ quo
incursu fangato ad uulcanum cũ epla puer uenit. inq;
et p̃ceptum ẽ ne seruum cui contingere ul mouere demo
nasterio auderet. Que cum ille requireret cur sẽtencia
eẽt mutata. cognouit q; nocte eadem qua illi ul ip̃e ex
secutor illuc nullius ẽ pulsu põtifex fuerat uehemẽt exti
cur ad exibendũ di hoiem mittere p̃sumpsisset. Cui prin
surrexẽ. seque uenerandi uiri oronub' gmdans ait.
Rogat pat uñr. ne fangari debeatis. Cuiq; hoc di famu
lus audisset. cõtristat' ait. Quid nã die extrema ñ dixi.
qa si ñ statim pgum. ia nunc pgere minime liceret.
Tunc pcursatis exhibitione aliqñtulũ exsecutorẽ suũ in
cella retinuit. eiq; laboris sui cõmodũ coacto remuñe
rauit. Cognosce igitur petre unqñta di custodia sẽ
qui uitam uita seipsos despicere nouerũt. Cui quibus
intus cauis; uthonore numerant. q despectis forte

foris hominib' ꝯ
oculis uicent. q ꝯ
gle appetitũ nunc
ustificans uos an
hõib' alium ẽ. ab
qd detalu uno sub
Quid murmuris pec
dit. qd dcs q propl
lomarhe filui sentẽ
duit. Qd tam qa
credum. et tam hu
mus. Quid g miruñ
qui ꝓpheta nõ su
us meme curay d
dicur ad multa m
qualubꝫ re subru
p. Vera sẽ ua
de hoc uiro ab
narrante cogn
laurentij mirus
illi rustice qdã a
qualisq; uir illi
Cum repente tu
omib; uisus sub

foris hominib' ꝯ non erubescunt· Quia ecōtra hy incli
oculis iacent· q̄ ꝑ apt̄ suos ⁊ apt̄ ꝓximor oculos ꝓ inanis
gle appetitū tument· Vñ ⁊ q̄b'dam ūritat dic̄· Vos estis q̄
iustificatis uos corā hoīb'· ds aut̄ nouit corda ura· Qa q̄d
hoīb' altum ē· ab hominabile ē apt̄ dm· ꝑ· Illror ualde
q̄d detalu uro subrepto pontifici potuerit·
Quid mutatis petre qua fallim' q̄ hoēs sum'· an mta exci
dit· q̄d dcī q̄ prophetie spm habe consueuerat 9t' innocentē
ionathe filiū sententiā dedit· cū tuba pueri memento's au
diuit· Qd tam̄ q̄a ꝑ dcī factū ē· ⁊ occultai dī iudicū iustū
credim'· et tam̄ humana ratione qualit̄ iustū fuerit nō iude
mus· Quid g̃ mirū si ore nciencū aliq̄· in aliud ducimur·
qui ꝓpheta nō sumus· Oltū uo ē· q̄ unus cuiq; ꝑsu
us meme curay densitas deuastat· Cumq; animus diui
ditur ad multa minor fit ad singula· Tamq; et in una
qualibe re subripit· quanto latius in multis occupatur·
ꝑ· Vera sūt ualde que dicis· G· Solere nō debeo q̄d
de hoc uro abbate q̄dā meo reuerētissimo valentiano
narrante cognoui· dicebat nāq; q̄a corp' ei' dū inbeati
laurentij mr's oratorio ꝯet humatū· sup sepulchrū
illi' rustic' q̄dā archam cū trumo posuit· nec q̄ntus
qualisq; uir illic iacēret ꝑpendē ac uereri curauit·
Cum repente turbo celitus factus ꝯet rebus illic
omib; insita stabilitate manentibus archam que sup

posita ei' fuerat exrulit · longeq; lateq; prec̃ · ut palam cuncti
cognoscerent · q̃m ꝑ ꝑ mirti · is cui' corp' illic iaceret · Ea etiã
que subiungo p̃dicti uenãbilis uiri fortunatã q̃ualde m̃
etate ope ⁊ simplicitate placet · relatione cognoui · Eandem
valerie ꝓuincie ꝑam longabardis m̃ũib; exmonastio reueren
tissimi uiri equitij · inp̃dicto oratorio adsepulchrũ ei' monachi
fugerẽt · Cũq; longo bardi seuientes oratoriũ m̃isset̃ · ceperunt
eos dẽ monachos foras th̃ere · ut eos aut ꝓ m̃ta discuteret̃ ·
aut gladijs necaret̃ · Quos uni' ingemuit atq; acri dolore
g motus clamauit dicẽs · Osc̃e eq̃tij · placet t q̃d dr̃him · et
nos ñ defendis? adcui' uoc̃e ꝓtin' seuientes longobardos in
mũd' sp̃e inuasit · Qũ corruẽtes intra tam diu uexati sunt ·
q̃ usq; hoc cuncti etiã q̃ fores erant longobardi cognoscer̃et ·
q̃tinus locũ sacrũ temerare ultius ñ auderent · Sic q;
uir scs dũ discipulos defendit · etiã multis p' remedium illuc
fugientib' p̃stitit · Cui' dã epi mei relatione dudici q̃d narro ·
q̃ in anthonirana urbe pannos multos ĩ monachico habitu
degerit · ubiq; uirtã ñ mediocrit̃ religiosam duxẽ · Cui etiam
q̃dam n̄ri iam ꝓiectoris etatis · q. exeis dẽ partib; sit̃ adtes
tant · Juxta eam nãq; ciuitatẽ ecclia beati m̃r sita ẽ · in
qua uirtute uenerabilis gstantius nõie mansionarij offi
cio functꝰ deseruiebat · Cui' scitatis optimo sese adnoticiã
hominũ longe lateq; tetenderat · q̃a isdẽ uir fundituꝰ
terrena despiciens toto uisu m̃tis ad sola celestia flagra

bat · Quadã ũ die
di famulus und
de las ecclie imple
rum posuit · Q
lampadib' ac si ol
iste uir fuerit · q
P' lluũ ualde
apt̃ se ee̊ ponit
fuit · G' Int ũ
multũ uade e · q
mura · que foris
q̃d fecit audis · cui
post q̃d facti illi
de humiliare m̃
sc̃itatis ei' exereue
dere siciebat · Q
eũ q̃dã rustice
ut scs uir stans
deseruiret · e
despecta · Cumq
quereret · atq; o
hij q̃ illũ nouera
tur minũ me
cum paruulũ

bat. Quadã ũ die dum meadẽ eccl̃ia oleũ de ẽẽt. ⁊ p̃dictus
di famulus und lampades accendẽt oñu nõ ñ habet. oñs can
delas eccl̃ie impleũ aqua. atq; ex more immedio papi et. ian
rum posuit. Quas allato igne succẽdit. sicq; aqua arsit in
lampadib̃ ac si oleũ fuusset. ℣ pende igit̃ petre cui merit
iste ut fuerit. q̃ necessitate cõpulsus elemti naturã mutaũ.
℟ Murũ ualde ẽ qd audio. ⁊; uellẽ nosse cui humilitatis
apt̃ se ẽẽ potuit iste uicũbere. qui tante excellentie foris
fuit. G. Int̃ uirtutes animũ ꝯgruere queris. Qua
multũ ualde ẽ. q̃d temptatione sua int̃ mitẽ lacesserunt
mura. que foris fuunt. ⁊; si hui constantij uenerabilis unũ
qd fecit audis. cui humilitatis fuerit eici agnoscis. ℣
Post q̃d facti illi tale miraculũ dixisti. sup ẽ etiam ut me
de humilitate mitis ei edifices. G. Qua ualde opinio
sẽitatis ei excreuerat. multi exclusis pueritijs anxie u
dere siciebãt. Quadã ũ die exlõginq; loco. aduẽdum
eũ q̃dã rustic̃ uenit. Cadẽ uero hora casu cõtingerat.
ut sõs uir stans inligneis gdib̃ reficiendis lampadibus
deseruiret. Erat aut̃ pusillus ualde. exili forma atq;
despecta. Cumq; usq aduidendũ eũ uenerat. q̃nã ẽẽt in
quireret. atq; obnixe peteret. ut sibi debuisse ostendi.
hij q̃ illũ nouerãt mõstrauer̃ q̃ ẽẽt. ⁊; sic̃ stulte mites ho
minũ meritũ exqualitate corporis metiuntur.
cum paruulũ atq; despectũ uidẽs nõ negebat. sed

hunc cep̃ esse omn̄no n̄ credē. Jnnūre ꝫ eñ rustica unt hoc qđ audierat ex uidebat quasi facta fuerat quedā ryxa · ꝫ estima ne si hoc ꝓuisionē tam bn̄uē cē n̄ posse quē tam mgnanimy ꝓpinionem habuerat · Cui ipsum ee dum aplurib⁹ sumsset structū · despexit et irrisit dies. Ego grandem hominē credidi. iste aut̄ de homine nichil ist. Quod ut ut dei costanciis audiuit lampades quas reficiebat letus ꝓnus relinquēs cōcitus desce ut cos aut dit atq; ineidē rus tici amplexū ruit eiq; ex amore nimio costrin gere cepit brachijs ꝫ osculari magnasq; gias agere quod dese talia iudicasset dieē. Tu solus es qui in me apcos octos habuisti · Exqua repensandū e. cui ꝑ amplius apt̄ se humiliauis fuit q̄ despicientē se rusticū amauit. Qualis eñ q̄sq; apt̄ se lateat · gtumelia ullata ꝓbat · Jam siē supbi honorib⁹ sic plerūq; humiles sua despectiōe gratulant. Cūq; se ꝫ malienis oculis aspiciunt uiles id circo gaudent · q̄a hoc iudicū cōfirmari intelligt q̄d de se et ipi apt̄ semet ipos habuert · Vt agnosco uir iste magn⁹ foris fuit immiraculis · s; maior ꝑ intus in humilitate. 6. Euisdē q̄q; anchonitana antistes ecclie uir uenabilis marcellin⁹ fuit · cui⁹ gstim dolor: numo podagra gtraxerat · cūq; familiares sui sic necesse erat ī manib⁹ ferebat Quadā ū die culpā incurie eadē ciuitas anchonitana despiciens tirena sucessa ē · Cūq; uehemt̄ arderet ·

ciuitatē omn̄s ut ignē extinguere ꝫ ab ira crescebat flāma ut cuncta uideret · Cūq; ꝑ magnum ꝑ urbis partem ī medio ciuitatis deducē inmanis ignis ꝑ sus · familiaribus suis se ꝑ me ponit · Quod ita ut ꝑ uis flāme uidebat ꝑ ipm inanduī remorquere clamaret se enim transfe inendū illo ī manu re ret · ꝫ cōtingē ultimus petre cuius sentans fi do flāmas ꝑmere · Eucino nunc loc uenabilis magnanim rum monachi q̄ ui · Quis uidet l ſimā urbē ſuper uno nutū ē. Qu us nonoso ꝑ stui ē. et ꝑ ꝓtan tuti studijs assid asprimo sui

cucurrer̃t om̃s ut ignē extinguerent· ⁊; illis aquā certatī̃ pcurē
tib' ita crescebat flāma· ut etiam totius urbis mītium minari
uideret̃· Cūq; ꝓpinquiora sibi quecq; loca ignis inuaderet· iamq;
urbis partem ñ modicā cōsūpsisset· ⁊ obsistere nullus ualeret
deducti' immanib' uen̄ epc̃ ⁊ tanta pculi necessitate ꝑpul
sus· familiaribꝫ suis se portantib' p̄cep̄ dicens· Cont̃ ignē
me ponite· Quod ita factū ē atq; meo loco posit' ē ubi tota
uis flāme uidebat̃ incūbere· Cep̄ aut̃ muro ñ insemet
ipm incendiū retorqueri· ac si reflectionis siue impetus ex
clamaret se epm transire ñ posse· Sicq; factū ē ut flāma
incendij illo tm̄o refrenata insemetipam refrigesce
ret· ⁊ cōtingē ultius q̄cq̄m edificij ñ auderet· ꝑpendis
petre cuius sc̄itatis fuerit egrum hoiem sedē· ⁊ exorā
do flāmas p̄mere· Dere ⁊ ꝑpendo ⁊ obstupesco Gregorius
Eucino nunc loco ⁊ aliq̄d narrabo· q̄d et uiri ue
nerabilis maximiani epi ⁊ Laurionus· quē nosti uete
rani monachi q̄ utq; nunc usq; sup̄ ē relatione cogno
ui· Quiscilicet laurio ūico monastio q̄d uxta nepe
sinā urbē supentoma uocat̃ abanastasio sc̄issimo
uiro nutr̃t' ē· Qui nimirū anastasius uite uenerabi
lis uiro ñonoso ꝑposito monastij q̄d insoractis mōte
situ ē· et ꝑpinq̄tate loci ⁊ mor magnitudine ⁊ ur
bani studijs assidue iungebat̃· Jsdē ū ñnosius sub
aspr̃imo sui monasterij patre degebat· sed

ei mores mira semp equanimitate tolerabat. Sicq; frib' imma
suetudine p̃erat. sic crebro patris uacundia exhumilitate
mitigabat; Qua ũ eius monastiu insũmo mõtis cacumine
situ ẽ. adquẽ lubeę paruũ ortũ excolendũ frib' nulla plani
ies patebat. Vñ aut paruissim' loc' inlatere mõtis exere
uerat. quẽ ingentis sxi naturalit egidens molis occupa
bat. Quadam ũ die dũ ñosiis ur uenabilis cogitaret. qđ
saltem adcõdumta olerũ nutenda loc' isdẽ aptus exisceret.
si hunc molis saxi illi' nõ teneret. occurrit aio qa eadẽ
molẽ q̃nq; gminta boum paria moue ñ possent. Cũq; hu
mano labore facta ẽt desperatio. addiuinũ se solatium
gtulit. seq; illic nocturno silentio inorationẽ dedit. Cum
mane facto adeundẽ locũ frs uenert. inuenert molẽ tãte
magnitudinis abeodẽ loco longi recessisse. suoq; recessu
largũ frib' spatiũ dedisse. duo q̃q; p̃r cũ isdem uenabil'
ur lampadas inoratorio utreas lauaret. una exci' ma
nib' cecidit. que p̃ inumeras partes fracta dissiluit.
Qui uehemtissimũ patris monastij furorẽ timens sãpa
dis̃ptinus omia fragãmta collig. atq; ante altare posuit.
seq; cũ gnu gemitu inorationẽ dedit. Cũq; aboratione ẽpt
leuasset. sanã sãpadẽ repperit. qm times p̃ fragmta collegę
rat. Sicq; in duob' miracls duoꝝ patrũ ẽ ututes. imi
tatis. in mole scilicẽ saxi factũ gregory. q mõtẽ mou.
in reparationẽ ũ lampadis. ututẽ donari q fractum

calicē ꝑstine incolomitati restituit· ꝑ. Habemus
ut uideo de exemplis ueteribꝫ noua miracula· ℣. Vt ne
aliquid ꝺ̄ in opatione non nosti· de unctione quoq; chi
sti cognoscere· ꝑ. Volo atq; imm̄t cupio· ℣. Cum quadā
die in monasterio· uetus oleum de ḡt iamque colligēd·
oliue tempus incūberet· sed fruct' in oliuis ap̄pareret
nullum patri monasterij fuerat· ut circūquaque fēs
incolligendis oliuis aderibenda ex̄traneis opa· ꝑgrēt·
quatenus ex mercede sui opis aliq̄tulū monastio oleū de
portarent· Quo ut dñi nōnosti cū magna humilitate
fieri ꝓhibuit· ne exeuntes fr̄s ex monasterio dū lucra olei
quererent· animay dāpna parerēt· ꝙ; q̄a in monastij ar
boribꝫ oliue pauce messe uidebant· eas colligi ꝑcepit
implū mitti· 7 quā libet parū oleū exire potuisset sibi
met deferri· factūq; ē· ut susceptū in paruo uasculo
oleū fr̄s nōnosto dī famulo detulerēt· Quod ipe ꝑtim̄ ante
altare posuit· cunctisq; egꝝdientibꝫ orauit· atq; accitis
ꝑ modū frib' precepit ut hoc q̄d detulerāt oleū leuarēt·
7 ꝑcuncta uasa monasterij exigue fundendo diuiderēt·
quatin' bñdictione cuscḷē olei· oīa infusa ꝛepleret·
Que ꝑtim̄ ut erant uacua claudi fec̄· die ū alio apta oīa
plena repta sunt· ℣ Probam' cottidie impleri iba
ueritatis que ait· Pat' mꝰ usq; m̄ opat̄· 7 ego operor·
℣ Eodem q̄q; tp̄re uenerandus uir Anastasius· cui

memoriã supi fec sce ecclie romane ciu dõ auctore
deseruio notarius fiui· q̃ soli dõ uacare desideranꝭ·
serinium deseruit· monasteriũ eleg̃· atq; ineo loco que
p̃fatus sum· q̃ subpentoma uocatur· pannos multos
inscis actib uitã duxẽ· eiq; monastio solerti custodia
p̃fuit· Quo udelicꝫ inloco ingens desup rupe semi
net· et pfundũ subt̃ p̃cipiũ paret· Quadã ñ nocte cũ nã
opñtis dns ei uenabilis uir anastasij labores remune
rare decreuisset· abalta rupe uox facta ẽ· que pducto
sonitu clamaret dicens· Anastasij ueni· Quo uocato·
alij qq; uir· fris exnoie sr uocati· Paruo aut̃ mõito
eaque fuerat uox mussa siluit· 7octauũ frem uocauit·
Quas dũ apte uoces ggatio auduisset· dubiũ ñ fuit· q̃a
eoꝫ q̃ uocati sr obiit appropinq̃uet· Int̃ paucos igit̃ dies
p̃m uenandus uir anastasius· cẽti ũ meo ordine exear
ne educti sr· q̃ erupis uertice fuerat̃ uocati· fr ũ ille
adque uocandũ uox parũ siluit· atq; eũ ita nominauit·
morientib aliis paucis diebus uxẽ· 7 tunc uitã finiuit·
ut apte mõstraret· q̃a int̃iectum uocis silentiũ par
uũ silentiũ 7 spatiũ uiuendi significauerit· Si; muares
cõtingẽ· q̃a dũ uenabilis uir anastasius de corpore exiret·
erat quida fr in monastio q̃ sup eum uiuere nolebat·
Juolut eius ũ pedib cep̃ abeo cũ lacrimis postulare dicens·
p illũ adquẽ uadis· ne septẽ dies sup te inhoc mundo

fatum· Ante cui septi
unqueros nõ fuerat u
sola uenabilis uiri an
Cum ceteri fr unquã
omib; exhac luce subt
nisi quod hyis qui ap
re· aliquando posse
Obtinere· nequaqm
si; ea que uiri sci orau
optineam· Qd̃ pdestina
impleat· Jam ipi ap
omi potenti dõ dispo
q̃mus postulando
scla disposuit dona
potest pdestinatio p
multu· cõcte ualet
dns dixẽ· Jnvisae
multaꝫ gentiũ
ducã t 7 multipli
nã que ẽ in littore
semi abrahe mul
scriptũ ẽ· Dispeare
rulis· q̃ exuduũ eũ
generis habrahe p

fariam · dnte eui' septimu die · etiã ipe defunct' e · q tam nulla
intercessor nõ fuerat uocat' ut apte claresceret · qa ei' obtu
sola uenabilis uiri anastasij intessio obtinẽ potuisset ·
Cum uidem fr intercessor uocatur nonẽ · et tm sci uiri intessi
onib; ex hac luce subtractis · quid aliud datur intelligi ·
nisi quod hij qui apud dnm magni sunt merti obtine
re · aliquando possunt · et · etiã ea que non sunt destinata ·
Obtinere · nequaqm possunt · ea que pdestinata n fuerit
sc; ea que uiri sci orando efficiunt · ita pdestinata sr ut peib'
optineant · Qd pdestinatio omipotis di · peib' scoꝝ n nũquã
impleat · Nam ipa qq; e ita phennis regni pdestinatio ab
omi potenti do disposita · ut adhoc electi exlabore pueniãt
qtinus postulando mereant' accipe · qd eis ompe ds ante
scla disposuit donare · P. Probari m aptius uellẽ si non
potest pdestinatio peib' adiuuari · GG Hoc qd ego petre
metu · cõcite ualet pleni · Certe yeni nostri · qa adabrahã
dris dixe · Inysaac uocabit' t sem · Cui etiã dixerat · patre
multay gentiu cõstitui te · Cui rursu promisit dicẽs · bene
dicã t ꝛ multiplicabo sem tuu sic stellas celi · ꝛ uelut are
nã que e in littore maris · Cqre apte cõstat · qa ompe ds
sem abrahe multiplicare pysahac pdestinauerat · ꝛ tam
scriptu e · Decanus e ysaac dnm puxore sua · eo qd esset ste
rilis · q exaudiu eu · ꝛ dedit cõceptu rebecce · Sic multiplicatio
generis habrahe pysahac pdestinata fuerat · cur cõiuge

sterilem accepit. ℣; numeru constat. qđ ꝑdestinatio ꝑcib; im
pletur. qñ is inquo đs multiplicari sem abrahe ꝑdestinauerat.
oratione obtinuit. ut filios habere potuisset. ℣ Qui secre
tu ratio apuit. michi m dubietatis remansit. ℟. Vis aliqđ
de tuscie partib narrē. ut cognoscas quales inea iuri fue
rint. y omniꝑis đi noticie qntu ꝓfuit. ℣. Volo atq; hoc
omnm exposco. ℟℟ Fuit uir uite uenabilis bonifacius
noie. q inea ciuitate que ds ferentis dr episcopatu officiu te
nuit. moribq; impleuit. hui multa miracula his q adhuc
sup ē gaudentius pbr narrat. q inei obsequio nutrius ualet
de illo queq; ueratius dicere. qnto eis hunc grigit y int ee.
hui eccle gius ualde pauptas inerat. que bonis mtib ee
solet custos humilitatis. nichilq; aliud adomne stipendu
m una tantu m uinea habebat. Que quada die ira grudine
irruente uastata ē ut inea inpaucis utib; uix paruu raruq;
racemu remaneret. Quacu ꝑdict uir reuentissim bonifa
cius episc fuisset ingressus. magnas omnipti do gras retulit. quia
inpa sua adhuc inopia sese angustiare cognouit. ℣; cum
ia temp exigeret. ut ipi qq; racemu q remanserat mature
scere potuissent. custode uinee exmore posuit. eanq; sol
lerti uigilantia seruari ꝑcep. Quada u die uisit costantio
pbro nepoti suo. ut cuncta uinu uascula mepiscopio omniaq;
dolia ita ut ant gsueuerat sup fusa pice ꝓparent. Q cu nepos
illi pbr audiret. admirat ualde ē. qđ quasi insana ꝑcepet.

ut unu uascula ꝑparı facẽt·q̃ unu̾ minime haberet· Hec
tam̃ ꝑsu̾psit inquirere· cur talia uuberet· ꝙ; uussis obtẽpans
oña ex more ꝑparauit· Tunc ur di uinea ingressus racemos
collegꝫ· ad calcatorium detulit· oñsq; exinde egredi ꝓcep̃· solq;
ibi cũ uno paruo puerulo remansit· Que̾ unc ode calcato
rio deposuit· & calcari ipsos pauculos racemos fec̃· Cuiq;
excidẽ racemis paru̾ aliq̃d unu̾ defluueret· cep̃ hoc ur dei
suis manib; unparuulo uase susceꝑe· ꝙ; pcuncta dol ia
oñuaq; uasa que parata fuerant ꝑbn̄dictione duudere· ut
ex eo de unno oña uascula ux uitusa uideret· Cui u̾ exliq
re unu paruu̾ aliq̃d unuasis onib' misisset· uocato ꝓbro ꝑti
nus uusit pauꝑes adee· Tunc cep̃ unu̾ in calcatorio ere
scere· ita ut oña que allata fuerãt pauꝑu̾ uascula imple
ret· Quib' cũ se idonee satis fecusse conspiceret· excalcato
rio puerũ uusit ascendere· aporhecam clausit· atq; inps
so sigillo ꝑpo munitã reliq̃d· moxq; ad ecclam rediit·
Tercio u̾ die pdictu̾ gstantiu̾ pbrm uocau̾· Et oratione fac
ta aporhecã apuit· ꝙ; uasa inq̃b' unu̾ tenuissimu̾ fuderat·
ubertim unu̾ fundentia inuenit· ita ut pauimtu̾ omne
excrescentia uina inuaderet· si adhuc epe tardius intrasse·
Ce tribuit pbro ꝓcep̃· ne q̃usq; uueret incorpore· hoc
miraclm cuilibet indicaret· uidelicet ꝓmescens ne in
uitue facti humano fauore pulsat' in int' man-esceret·
in foris hominib' magnu̾ apparet· Exemplu̾ migit'

sequens qui ut nos aduiam humilitatis instrueret. de semet
ipo ds poep dicens. ut ea que uidissent nemini dicerent. q̊ uisq;
filius hominis a mortuis resurrexisset. ℣. Qua occasio apta se
pbuit. libet inquirere q̃dnã sit q̊d redẽptor nr cum duob' cecis
lumẽ reddidit. uisit ut nemini dicẽt. ꝛ illi abeuntes diffamauerũt
eum in tota tra. ℟ Quid nam unigenit' fili' pat̃ et spũ scõ coetnus.
hac mire uelle habuit quod nõ potuit implere. ut miraculum
quod taceri uoluit. minime potuisset abscondi. ℣ Redẽptor nr
p mortale corp' oẽ q̊d egit hoc nob in exemplo
actionis pbuit. ut pmiarum uiriũ modulo ei' uestigia seq̃ntes.
inoffenso pede opis psentis uitã carpamus uiã. ℟ Miraculum
nãq; facienis et taceri uisit. ꝛ tm taceri nõ potuit. ut uidelicet
electi ei' exempla doctrine ulius seq̃ntes in magnis que tã
iuuat latere q̃dã inuoluntate habeant. si; ut psint ili ꝛ alijs
pdamtur inuiti. q̃tenꝰ ꝛ magne humilitatis sit q̊d sua opa
taceri appetunt. ꝛ magne utilitatis sit q̊d eoꝝ opa taceri
non possunt. ℟ Ho q̊ dns uoluit q̃q̃m fieri ꝛ minime potuit.
si; q̊d uelle ei' membra debeant. q̃ due de eis etiã nolentibus
fiat doctrine magisterio exemplũ dedit. ℣ Placet q̊d
dicis. ℟ Adhuc pauca aliqua que debomsatꝰ epi
ope sup sunt. qa ei' memoriã fecim' exeq̃m. Duo qq;
in loco uir' nobilis fortunatus noie manebat. q̃ mag
nis pcib' abeodẽ uenabili uiro postulauit. ut cũ apud

beati

amabat sola secuta ē. Cūq; adeoq; uenusset q; etiā de fr. multis honestioribus uiris caritate se illic detinētib; inbeati pet ecclia demorarent. ꝑdicta n̄ ix illi adpurgandū tricū auicinis mulieribꝫ ꝑstari sibi capisterū peeyt. Qđ sup̄ illam incaute detectū casu accidente fractū ē. sicq; ut indubitabꝫ partubus imminere uidebat. Quod mox ut rediens nutr illius uidit. uehemen tissime cepit fiere. quia uas quod ꝑstitum acepat fractum uidebat. Benedictus aūt religiosius et prius puer. cum nutricem suam fiere conspiceret. eius do lori compatiūs. ablatis se cū uti sq; fracti capisterij partib; sese cū lacrimis inoratione dedit. Qui aborationē surgēs ita iuxta se uas sanū inuenit. ut in eo fractuȳ e inueniri uestigia nulla potuissent. Mox aūt nutricem suam blande consolatus et sanū capis[illegible]um reddit quod fractum tuleran. Que rei inde loco actus est a gnita. atq; inmanta admiratione habita ut hoc ipsum capisterium eius loci incole mercatie ingressu suspen derent. quare nus ꝑsentes et futuri oēs agnoscerent bñdict puer conuersationis qm̄ aquanta perfectione cepisset. Quod annis multis ultra ante oculos omnium fuit. et usq; ad hec longo tardorum tpa sup̄ eccle mūrum pependit. Sed bñdictus plus apetens mala mūdi ꝑsti quam laudes imagis ꝑfecto laboribꝫ fatigari q̄m

vite huius fauorubus extollit nutrem suā querulę
fugiens deserti loci secessu petijt cui sublatus vo
cabulū est Rauenna vbi q̄draginta ferme
mlibꝫ distans fetidas atq; pestiferas emanat
aquas Que illic videlicet paludes
cum habundantia ingerēs pul lacui solligitur ad
posteremum ū mare diriuatur. Quo dum fugiens
pgeret monachū quendam romanus nōe hūc eundē
reperit. quo tendēs inquisiuit. Cumq; desiderū
cognouisset et secretum celauit et adiutoriuū impēdit
et q̄ sēē conuersionis haberet ostendit et in quantum
liceret ministrat. Vir aūt ecclesiā deuncte locum pruīs
simum secu fabricauit. ubi q; annis exceptis reliqua
no macerie hominibus incognitus mansit. Cuius
uicē romanus nō longe in monasterio subtecodam patris
regula degebat. Si; pie cuidē patris sui oculis furabat
horas. et q̄dē admanducādū panē subripe portabat dieb⁹
certis benedicto ferebat. Ideum denuo spelūcā aromatū cel
la uocitabat. q̄ excelsa desup rupes eminebat. Si; ex
eadē rupe in longissimo fune relegatū romanū deponē
panē cōsueuerat. Inq̄ etiā resti parū tintinnabulū
inseruit. ut ad sonū tintinabuli uir dei cognosceret.
q̄n tibi romanus panē p̄beret. quē exiens accipet. Si;
antiquus hostis unius caritatē mundens. altius refectio
nis cū quadā die submittī panē cōspiceret. iactauit

lapidem. et mini
tib⁹ ministrare
ueller alabore
mōstrare. ut p
q̄n oīb⁹ qui
manerem. q̄ ref
pusū dñs app
et seruus mis
atq; multa sollic
adlocū terendu
p deflā trap
ramone facta
p dulcia ute
sumam albū
dicens. Se
quippe abhom
tas eet ignora
Venerit bod
abstinere t
hoc mussus
Indicentes
refectione et
quoq; tpr tu
ne
nuerunt. Q

lapidem · ꝙ rumĩnabuli fr̃i · Romam̃ tñ modis ꝯgrue-
tib̃ ministrare ñ desinã · Cũ ꝯ iã ompe dñs · ꝙ romanum
uellet alaboce quocũ · ꝙ hũdicti uirã in exemplo hoĩb̃ de
mõstrare · ut posita sup̃ candelabrũ lucerna clarescer-
ẽt en̄ omnib̃ qui in domo dñi sc̃i lucere · cuidã pb̃ro longius
manenti · q̃ refectionẽ sibi in pascha festiuitate parauerat:
pusũ dñs apparere dignat̃ ẽ dicens · Tui deliciaꝫ ꝓparaꝫ
ꝙ seruus mꝰ ullo in loco fame cruciat̃ · Qui ꝑtim̃ surrex-
itq; in nulla sollẽpnitate paschali · cũ alimẽtus que ꝑ parauerat
adlocũ retendit · ꝙ ut rũ dñi pabulũ pta montiũ q̃ gcma nallũ ;
ꝑ de fossã trax̃ questũ · eũq; late in pecu repperit · Eũq;
oratione facta · hũducentes omnẽm dom̃ cõse dissent-
p̃ dulcia ut̃e colloq̃a usq; aduenãt pb̃r dix̃ · Surge et
sumam̃ cibũ · q̃a hodie pascha ẽ · Cui ut dñi respõdit
et dicens · Scio q̃t pascha ẽ q̃a uide te meru · longe
quippe abhominab̃ posit̃ quã die eadem paschalis solemni
tas ẽt ignorabat · Venerabilis aut̃ pb̃r · rursus astruit dies ·
Venit hodie resurrectionis dominice paschalis dies est ·
abstinere tibi omino minime congruit · quia et ego ad
hoc missus sum · ut dona omnipotis dñi ꝑcipiã sic mam̃ ·
Hũdicentes igitur dñm sumpsẽrt cibum · Expleta uaq;
refectione et colloquio · ad eccliam pb̃r recessit · Eode
quoq; tp̃r hunc inspecturi · tandem etiam pastores
inuenerunt · Quẽ dñi uestrum pellibus inuolutu · tecta ·

cernẽnt · aliq̃n bestiã ee credidert; cognoscentes dei famulũ · cor multa adpietatis grãm · abestiali ñnte mutati sũt. Hom itaq; ei' pucina loca cunctis inortuit · factũ ẽ ut ex illo iam tpr̃e · amulas frequẽtaret. Qui eã ei cibũ deferrẽt corporis · abei' ore in suo pectore alimenta referebat iute · Quadã die dum solus esset temptator affuit · Hã mg̃ paruaq; auisque uulgo merula uocat · circa ei' faciẽ uolitare cep̃ · eiusq; uultu importune insistere · ut capi manu posset · si hanc uir di tenẽ uoluisset · S; signo crucis edito recessit auis. Tanta auẽ carnis tẽptatio aui eadem recedẽte secuta ẽ · q̃ntam uir di nũq̃ fuerat exp̃tus · Quãdã nãq; aliq̃ndo feminam uiderat · q̃m malignũ sp'c ante ei' ñtis oculos reduxẽ · tantoq; igne serui di animũ inspecie illi accendit · ut in eẽ pectore amoris flãma ei' uix caperet · etiam pene deserere · bamũ uoluptate uict' delibauit · Cũ subito supna gr̃a respect' adsemet ipm reuisus ẽ · atq; urticaꝝ · y uep̃ũ uyrta densa fruticeta recta cõspiciens · exutus indumẽto · nudũ se in illis spinaꝝ aculeis · y urticaꝝ incendijs p̃iecit · ibiq; diu uolutat' · toto exeis corpore uulnar' exyt · y p̃cutis uulnia ecluxẽ · a corpore uulnẽ ñtis · qa uoluptatẽ traxẽ indoloreẽ · Cuiq; bene penalit' arderet focus · extinxẽ q'd inhibere ardebat mt'. Vicẽ itaq; peccatũ · qa mutauit incendiũ · Exq̃ uidelicet tpr̃e · sic post p̃e phibebat · ita in illo ẽ tẽptatio uoluptatis' domita · ut tale in se aliq'd minime sentiret · Sequunt itaq; p'modũ multi iã

mũdũ relinquere
q̃pe aẽptationis
uũ y pmoy-sen pe
y sup̃ ministrare
uasa fiant · P.
lect' int̃ lucet · si
Liquet petre qd
anno aut̃ q̃nq̃gesi
facia fr̃e fideliũ mi
sub ee eos ac seru
gari · Cũ ũ tã mi
custodes nasa si
fateor · placet qd
rash · quesò ut de
peurrere · 66
ta ira · de ira
amo itaq;
t est · Omisq; ex
y magnus pcul
dustulit · sius illa
q̃ndoq; pcul; asen
lari in ore cus
inde ram leuãq;

mūdū relinquere atq; adeū magisteriū festinare. Liber
ḡppe atēptationis uulno. iure iam factꝰ ē uulturiū magis
trū ꝛ ꝓmoyseu ꝑcipitur. ut leuite augmeu ḡnq; annis
ꝛ sup̄ ministrare debeāt. abanno ū ḡnq̄gesimo custodes
uasoꝝ fiant. ℣. Hā ḡdē ꝑlati testimonij in aliq̄ū intel
lectꝰ int̄ lucet. si; tm̄ hoc plenū expostulo exponi.
Liquet petre qđ inuuenture carnis tēptatio ferueat. ab
anno aut̄ q̄nq̄gesimo calor corporis frigescat. Vasa aut̄
sacra sc̄ fideliū mtes. Electi ḡ cum adhuc intēptatione sc̄.
sub ee eos ac seruire necesse ē. ꝛ obsequijs laboribꝫq; sati
gari. Cū ū iā mtis etate tnq̄lla calor recessert tēptationis.
custodes uasoꝝ sunt. ḡa doctores animaꝝ fiunt.
fateor. placet qđ dicis. Si; ḡa ꝑlati testimony clausa rese
rath. queso ut deuota iusti debeal ea que sc̄ inchoata
peurrere. Recedēte ḡ tēptatione uir di spinis qsi eruti exeul
ta tra. de uturū segete. ferauꝰ fructū decit. Preconio
anor itaq; eximie cōuersationis. celebre nom̄ ei habet.
Ho lōge aut̄ monasteriū fuit. cui ḡgationis pat̄ defuc
t est. Omisq; exulta ḡgatio adeunde uenabile bndictū uen.
ꝛ magnus ꝑcib; ut eis precē deberet pcyt. Qui dum negndo
distulit. suus ullaq; frm moriꝫ queuire n posse pdix. Si; uict
q̄ndoq; ꝑcib; asensum decit. Cuq; incōde monasterio regu
laris uite cus todia teneret. nullaq; ut pus pactꝰ illicitos
inde ram leuaq; parte deflectere. acōuersationis mine lucet.

ſuſcepti ſi ſ inſanie ſeuientes. ſemetipſos pri accuſare ceperũt.
qui hũc ꝫ pre ꝯ. poposcerant. Quoꝝ ſcilicet tortmento.
inorma ei rectitudinis. oſtendebat. Cũq; ꝫ ſub eo ꝟſpiceret
aſpera relinq're ⁊ inhibita nõ licere. ſe doleret durũq; ꝯ.
ꝙd īmente uetꝰ cogebant nouꝫ meditari. ſic pꝰ ſuis moribꝫ
ſep̃er gꝰ ſ ẽ. uita bonorũ tractare de ei morte aliꝙd
conati ſunt. Qui inito cõſilio. uenenũ uino miſcuerũt.
Et cũ ꝺ uas uitreũ inq̃ ille peſtifer poc̃ habebat recũ
benti patri ex more monaſterij ad bñdictionem fuiſſet
oblatum. bñdictus ꝛ crucis ſuam ſignum crucis edi
dit. ⁊ualꝫ longiuſ tenebat. eodem ſigno rupit
ſicq; conflictum ẽ. ac ſi uitrũ lapidem ꝺ ſſet. Intellexit protinus uir ꝺi quia
potum mortis habuerat. quod portare non potuit
ſignum uite. Atq; ilico ſurrexit et uultu placi
do mentecq; tãquilla. conuocatos allocut̃. eſt
dicens. Miſereatur uri ſ ſ omnipotens deus. Quare uirme illa facere uoluiſtis. Nunq̃d nõ tor
puiſ dixeri quia uiris ac meis moribꝫ non conuenirẽt
ſtre et iuſta mores uiros uobis patrũ querere. quia me
poſt hoc habere minime poteſtis. Tunc ad locũ diſce
te ſolitudinis rediit et ſolus. inſtitutum ſpectatoris
oculis habituit ſecum p. Nunus ꝰ parentꝫ intel
ligo. quid nam ſit habituit ſecũ 6. Si ſ ſ uir

cõtra se unanimit cõspirantes sueq; gulationu lõge
dissimiles coactos diu sub se tenẽ uoluisset: fortasse sui
ingoris usum 7 modũ ñquillitatis excedẽt. atq; acotẽpla
tionis lumine ñtis sue oculũ declinasset. dũq; cotricte
illoꝝ incorrectione fatigat' mtt' curaret sua. 7 se fore
sitan relinqueret illos ñ uenirꝫ. ℍ ā q̃uens ꝓcogita
tionis motũ nmne ext' nos ducim'. 7 nos sum' ex nobisciũ
ñ sum'. q̃a nosmet ipos mntme uidentes. palia uagam'
An illũ secũ fuisse dicim' q̃ in lõginq̃ regionẽ abyt-
portionẽ q̃m accepat gsupsit. 7 unu mea cuuũ adhe
sit. porcos pauit. q̃s cũ 7 manducare siliq̃s uidisset ex
esuriret? Qui tm̃ cũ p' modũ cep' cogitare bona que
pdidit. scriptũ dello ẽ. inse reũsus dix̃. Quanti mer
cenarij indomo patris mei habundãt panib'? Si igitur
secũ fuit unde adse redijt? ℍ unc q̃ ueiabilẽ uirum
secũ habitasse dixerim. q̃a insua semp custodia circũspec
tus. ante oculos cõditoris siu se semp aspiciens. se semp
examinans. extra se ñtis sue oculũ ñ dimulgauit.
Quid q̃ depet' apto scriptũ est. dũ decarcere abangto fuis
set eductus. q̃a adse reũsus dix̃. ℍ ẽ scio uere q̃a misit
dns angln suu 7 eripuit me demanu herodis. 7 de oñ
expectatione plebis iudeoꝝ? ℌ. Duob' modis petre
extra nos ducim' q̃a ꝓcogitationis lapsũ sub nos met
ipos [illegible] ducimur. aut ꝓcõtẽplationis ꝑfam sr̃ nos

mer ipſi lauamur. Hic itaq; qui por eos pauit uagatio
ne mentis et inmundicie sub mer ipsum cecidit iste
uecors quem angelis soluit etiaq; mentē mortali rapuit
ex tē se quidem ꝙ sup semet ipsū fuit. Vter' quic ꝙ ad se
redijt. quando et ille abortor opis se collegit ador.
et ille ad contemplationis lumine ad hoc redijt. qđ mitel
lectu communi et ꝑpul fuit. Venerabilis igit' bndict'
multa solitudine habitauit secum. inquantū se intra
cogitationis clausura custodiuit. Nam quotiens eiq;
hunc cōtēplationis ardor' inantum rapuit. sepeculdu
bio subse Reliquit. p. Placet qđ dicis. Sed que
so ut respondeas. si deserere sers debuit. quos semel
suscepit. 66 Vt ego pene xpistiano ibi adunan
equanimit portandi sunt mali. ubi inuenimt aliq
qui adiuuent bonī. Nam ubi omi mō structis debo
nis deest. sit aliquando denalis labor. sup uacuis
myrtine. sicuicino causę suppetat. que fructum
deo ualeant ferre melioren. Vir itaq; sers ꝙ qđ cal
todiendum staret. q̄ mis equanimit sepsequet sers cer
neret. Et sepe agit inanimo pfectoy. qđ silentio ꝑt
eam dum non est. qa eū laborem suum sine fructu
ee considerant. in loco alio eū fructu ad labore redun.
Vnde ille qq; egregius ꝑdicator. q̄ dissolui cupit. et
ee cū xpo. et cū uidere xpm est. et mori lucrum.

q̄ certaminu passionū ñ solu ip̄e appetit. S; arrolēranda
hec ꝙ alios accendit. damasci p̄cautionē passus. ut potuiſ
set euadē muru fugā ꝙ sporta quesiuit. seq; latentē depo
ni uoluit. Hūqd nō paulū mortē ꝙ dicim̄ timuisse. quā
se ip̄e pr̄ho amore testat̄ appetere. S; cū incodē loco mino
rē ſ fructū adesse cōspicēt. & graue laborē. ad laborē se
alibi cū fructu seruau. fortus ꝙ ueni p̄uator dei teneri intra
claustra noluit. certaminis campū quesiū. Vñ usdē qq; uene
rabilis bñdict̄ silubent̄ audis. atq; agnoscens. ꝙa qt ip̄e indo
cilis deseruit. tot miloꝝ alios alimme morte suscitauit.
Ita esse ut docet. ꝙ manifesta ratio. ꝙ plani cōgruū testimo
nū declarat. S; quelo ut deuota tanti patris admiratio
nis ordinē redeas. C. Cū sct̄ ut diu meadē solitu
dine ūtūb̄ signisq; succresceret. multi ab eo in eodē loco
ad omp̄tis di seruitiū sē cōggant. ut illic duodeci monaſ
teria cū oip̄tis ihu x̄ dñi opitulatione cōstrueret. iq̄bus
statuit patr̄b̄ duodenos monachos deputau. Paucos sece
secū retinuit. q̄s adhuc infra p̄senia apti erudiri uidit
ut. Cepe etiā tunc adeū romane urbis nobiles ꝙ reli
giosi cōcurrere. suosq; ei filios oip̄ti dño nutrendos dare.
Tunc q̄q; bone spei suas soboles eutici ꝙ mauru. tertulli
ū patricius placidū tradidit. Eq̄b̄ maur̄ iunior cū bo
nis polleret moribꝫ magistri aduitor cep̄ existere.
placidus ū puerilis adhuc indolis regebat annos.

In uno aut exeus monasteriis que circuiacent; destruxerat quidam
monachus erat q adoronem stare no poterat. s. mox ut se
fres ad oronis studiu inclinassent. ipe egrediebat foras. et
nunc uaga trena aliq; ytinera agebat. Cui q; ab abbate
suo sepius fuisset admonit. adurum di ducte. Qui ipe q;
ei stulticia uehemt increpau. et ad monasteriu reuisus uix
duob dieb uuri di admonitione tenuit. Ha die tcio ad
usum ppium reuisus. uagari etia tpr oronis cep. Dd cu
seruo di abeode monasty patr quem constituerat num
quid tantum fuisset dixit. Ego uenio cumq; pme emendo.
Cumq; uur di uenisset in eodem monasterio. et consti
tuta hora expleta psalmodia sese. srs in oratione dedis
sent. aspexit qd eundem monachum quidam manere mora
cione non poterat quidam niger puerulus questimeti
fimbriam foras trahebat. Tunc eidem pat monasterii po
periano noie et mauro di famulo secreto dixit. Hum
qd non aspicitis quis e quistum monachum foris trahit.
Qui respondentes dixerut. non. Quib; ille ait. Vrem
ut etiam uos uideatis. que iste monachus sequitur.
Cumq; pbiduum eet oratum maurus monachus
audit. pompeianus aut eius de monasterii pat audire
non potuit. Die igitur alia expleta oracione uur di ore
torium egressus stantem foris monachum repperit. qm
pcecitate cordis sui uirga pcussit. Qui cyrillo die nichil

ꝑuasionis ulterius antigro iam puerulo ꝑtulit· sed
adorationis studiū immobilis ꝑmansit· Nec q; anti
quus hostis dominari non ausus est· mei cogitatione·
ac si ipse ꝑcussus fuisset exuerbere· Exhis aūt mo
nasteriis· que ineodē loco construxerat tria iuxtim in
montis rupibus erant· et ualde erat monachis laborio-
sum· semp ad lacum descendē ut aquam hauriri debuissent·
maxime quia ex desuper montis uertice erat ḡue de
scendentib; intumore· periculum· Tunc collecti frēs ex
eisdem tribus monasteriis· addi famulum bñdictum
uenerunt dicentes· Laboriosum nobis est· ꝑ aquam
cottidie usq; ad lacū descendē· ꝙ ideirco necesse ē exeodē
loco monasteria mutari· Quos blande consolatus
dimisit· ꝙ nocte eadē cū paruo puerulo noīe placido
cui' supi' memoriā feci' eidē montis ascendit rupē·
ubiq; diutius orauit· Et oratione cōpleta tres petras co
in loco ꝑsigno posuit· atq; ad suū cunctis ille nescientib' mo
nasteriū redijt· Cuq; die alio adeū sup'dicti
frēs uenissent· ꝓ necessitate aque dixē· Ite· ꝙ rupē illā in
qua tres sup' inuicē positas petras inuenietis immodico
cauate· Valet enim omnipotēs ds etiā imillo mōtis cacumine
aquā ꝑducē· ut labore uob tanti itineris diquiet' auferre
Qui euntes rupē mōtis q'm bñdict' di famulus ibi ꝑdixe
rat sudantē inuenerūt· Cuq; mei cōcauū locū fecisset·

ſtatim aqua replet̃ ẽ. Que tam ſufficient̃ emanauit. ꝙ hinc
uſq; ubtum defluat. atq; abullo montis ſacumine uſq;
adinferiora diruetur. Hoc ſcq; tpr. gothus q̃da pauper
ſpu adoꝛationẽ uen̄. quẽ uir di bñdict⁹ lubentiſſime ſuſcep.
Quadã ũ die ei dare ferramẽtũ uoluit. qd aſaleꝛ ſimilitudine
ſalcaſtrũ uocant. ut deloco q̃dã uepres abſcideꝛet. q̃tenus
illic fieri oꝛtus debeꝛet. Locus aut̃ ipe quẽ mundandũ go
thus ſuſcepat. ſup ipũm laci ripã iacebat. Cuiꝰ gothus
ipe denſitatẽ uep̃ũ toti⁹ ututis admotu ſuccideꝛet. ferrũ de
manubrio ꝓſiluit in lacũ decidit. Vbi ſcilicet tanta erat
aquar ꝓfunditas. ut ſpes reꝛtrendi ferramẽti nulla ꝛa ẽet.
Itaq; ferro ꝓdito. tremebundus ad maurũ monachum
cucurrit gothus. damnũ qd fecerat nũciauit. & reatus
ſui egit penitẽciam. Quod maurus quoq; monachus
mox bñdicto di famulo retulit indicare. Vir⁹
igit⁹ di bñdict⁹ hec audiens accelſit ad lacum. tulit
de manu gothi manubrium. & miſit in lacum. & mox
ferrum ex ꝓfundo rediit atq; in manubrium inſiluit.
Qui ſtatim ferramẽtũ gotho reddidit dicẽs. Ecce
labora. noli cõſtriſtari. Quadam ũ die dũ his dem
ue negabilis bnedict⁹ incella cõſiſteret. ꝓdictus pla
cidus puer ſcũ uiri monachus ad aurrenda de lacu
aqua egreſſus ẽ. Qui dum qd teneꝛet manu ſtrictius incaute
ſubmitteꝛet. ipe q̃q; cadẽdo ſecut⁹ ẽ. Quẽ mox unda

rapuit. ꝙ pene inun
dauit di hoc prin
ſcine uocauit dice
adhaurrenda aqua p
unda traxit. Res m
none enim precepta a
atq; uſq; adeum loci
ut ceſtimans. ſup aq
rapido q̃q; curſu red
reuſus p̃ terga reſp
noũ. Et q̃d ꝓſumere
muꝛ facti. Reuſu
Vir aut̃ uenerabilis bñ
te illi deputare cepi
diebat. ſecq; oſcium
ſi; in hac humilitat
arbit̃ puer. q̃ erep
her ſup capt̃ me
me exeq̃ educe c
narraſ. ꝙ multor
uiri miracula q̃ pl
cadẽ amore dei
rent. ſeculare ur
dẽptoris iugo

raput · ⁊ pene manū sagitte cursū atra intorsus traxit
Vir aut̄ dī hoc ꝓm̄ intra cellā posit̄ agnou̇ · ⁊ maurum
festine uocauit dicēs · ſi maure curre · qa puer ille q̄
adhauriendā aquā ꝓrexerat · mlacū cecidit · uāq; eū longi⁹
unda traxit · Res mira · ⁊ p̄ petrū ap̄lm musitata · bn̄dic
tione ⁊ enim ꝓcepta adpatis siu impiū cōcursus prex maur⁹
atq; usq; adeum locū q̄ abunda ducebat puer · ꝑtram se
ire existimans · sup aquā cucurrit · eūq; ꝓcapillos tenuit ·
rapido q̄q; cursu reduxit · Quu mox ut tram tetig̃ · ad se
reuisus p̄ tergа respex · ⁊ qa sup aquas cucurrisset ag
nou̇ · Et qd̄ ꝓsumere n̄ potuisset ut fieret · mirat⁹ extre
mu factū · Reuisus adpatrē rem gestā retulit ·
Vir aut̄ uenabilis bn̄dict⁹ hoc n̄ suis meritis · ſ; obedien
tie ulli⁹ deputare cep̄ · dr cōt maur⁹ ꝓsolo ei⁹ impio factū
dicebat · seq; gsoum nulla uirtute n̄ ee quā nesciens fecisset ·
ſ; uhac humilitatis mutue amica cōtentione accessit
arbit̄ puer · q̄ erept⁹ e · Hā dicebat Ego cū exaqua tra
her sup capt̄ meū abbis ⁊ melote uidebā · atq; ip̄m
me exaq̄ educe cōsiderabā · P. Magna st̄ ualde que
narras · ⁊ multor⁹ edificationu ꝓfutura · Ego aut̄ bone
uiri miracula q̄ plus bibo plus sitio · G. Cum ia loca
eade inamore dei ⁊ dn̄i n̄ri ih̄u x̄i longe lateq; feruesce
rent · sclarē uita multa relinquerent · ⁊ sublenu re
ptoris iugo ceruice cordis edomarent · sic mose ·

[illegible] ꝺ[illegible]ꝺcte ahſi uirtutiſ bonꝰ ꝙꝺ ipſi ab
[illegible] appetitum · nucme eccle pbr florenci nõ e. huiſ
florencij animꝰ antiq hoſtis malicia penitus ſẽ uirtutꝫ
ahſi cepit emulari · et ꝙq; cõtionꝫ detrogare · ꝙſq; eciã
poſſet abbatiſ uſitatãe cõpelle · Cumq; ſe iam
conſpiceret eiuſ pfectibuſ obuiare nõ poſſe · et
ꝺ uerſationiſ illiuſ opinionem creſce atq; multoſ
adſtatꝫ iute meliꝰ ipſoꝙq; opinionꝫ ei pꝓnio i
ꝺeſiderijſ uꝰ cui[illegible] mulcie faciꝫ; magiſ magiſq; ſucc
enſuſ deteriꝰ fiebat · quia cõuerſacioſ illiꝰ habe appe
bat laudẽ · ſ; habe laudabilẽ uitã nolebat · Qui in
uidie ꝺ[illegible]ẽ tenebriſ cecit adhoc uſq; ꝓduct eſt · ut
ſeruo orꝺiſ ꝺñi infectꝫ ueneno pane ꝙſi ꝓbñdictiõe
tñſmutaret · Quẽ uir ꝺi eũ gñaꝝ actione ſuſcep · ſ;
eũ que peſtiſ lateret in pane ñ latuit · Adoram uerꝫ
refectioniſ illiuſ ex uicina ſilua coruuſ uenire con
ſueuerat · ⁊ panẽ de manu ei accipe · Qui ei more ſoli
to uenieſſet · panẽ quẽ ☩ pbr tranſmiſerat · uir ꝺi
ante coruũ precat · eiq; ꝓcep dicenſ · Inmõe illũ ꝺñi
tolle hunc panẽ · et tali eũ in loco pice · ubi a nullo hoie
poſſit inueniri · Tunc coruuſ apto ore · expanſiſ alis ·
circa eundẽ panẽ cep diſcurrere · atq; exacitare · ac ſi
apte ꝺicẽt · ⁊ obediſſe ſe uelle · ⁊ tam uiſa implere
nõ poſſe · Cui uir ꝺi iterũ atq; iterũ ꝓcipiebat dicens

[illegible] ubi [illegible]
[illegible]dm demorar ꝓdocet [illegible] memoriter [illegible]
recessit. Ꝑ tm̃ ꝺ orariꝰ fratꝝ abiecto pane redijt
ꝫ dem̃ ait hoīs ꝺi annonā q̃m [illegible]
ueneralis ait pr cū [illegible] ita [illegible]
dors animū uidens [illegible] q̃m sibi [illegible]
ꝓdict florentius q̃a magistri [illegible] ñ possit
[illegible]guendas discipl̃as [illegible] accendit ita
ut monstro celle cui bñdict̃ mirat [illegible]
nudas sept̃ puellas mitteret. que cora eis sibi in
uicē manus tenentes ꝫ ductus ludentes illas ñ
rē adpuersitate libidinis [illegible]
uir dei cella cōtinens. lapsumq; adhuc [illegible]

primeuus idq; pius sōl fieri pcepit [illegible]
uandis hoīb̃ datur. atq; materia cuncta que cōstrue
rat substantius ꝓpositis ordinati adiuncta fratrib̃ ꝫ pa
scū monachis ablatis habitatione [illegible]
uir dei eius odia humanū declinati hunc mō ꝺ
tutū pcussit. Illa cū ꝓdict̃ pbr [illegible]
ubcessisse cognosceret ꝫ exultaret. p̃ uanitate [illegible]
sta dom̃ fabrica hoc ipm̃ unq; stabat sōl [illegible]
bñdicti hostē gerens ꝫ uir dei mart̃ di
scipls agnou. ꝫ uenabili bñdicto pat̃ q̃dhuc loco ede
uix duob̃ mulis aberat. estimati ee mandauit [illegible]
[illegible]
omnis

Reuitere qa pbr qte persequebat ertunct ē. Qd iurdi
bndict audiens. sese mgub lamis dedit. ut qa inimi
cus occubuit. ut qa demmici morte discipls exulta
rent. Quade re factū ē. ut eidē qq; discipło penitentia
tiru p supplisset. petr Ora sunt 7 multū stupēda
que dicis. Hā maqua experta pducta moysen. in
ferro ut qd deptundo aq; reduxit heliseū. imag; ut nē
petrū. incorui obedientia helia. mluctu aut mor
tis inimici dauid iudeo. Ut ppendo iur iste spū uis
tor omniū plenus fuit. GG Iurdū bndict petre
unus spm habuit. q pcōcesse redēptionis grām elec
torū omniū corda repleuit. Deq ihs ait. Erat lux ue
ra que illuminat omnē hominē uenientē in hunc
mundū. Et deq rursū scriptū ē. Deplemtudine ei
nos oms accepim. Hā sci dei homes potuerūt adño intu
ri esse. ni ei ipā alis tradē. Ille aut signa inimicis dedit
subditis. q sedaturū signū ione pmisit inimicis ut
ipā superbis mori dignaret. ipā humilib resurgeret.
qtenꝰ et illi uderēt. qd cōtēpnerēt. 7 ith qd uenerantes
amare debuissēt. Exq misterio actū ē. ut dū superbi aspi
ciunt despectū mortis humiles cōtā mortē accipient
glam potestatis. petr Quesso te p hec adque loca uyssis
nō posse migrauerit. ul aliqs inessitatos ostenderit

p

c

GG Des
tauit. Hā
omē se apt
Castrū nanq
est. qui inde
cipit. & pm
casumen re
minquey. m
lo celebratus
sucrescerēt
multitudo
di puenien
dit tucos.
marmi fecit
sci cōstruxit
tudinem or
notauit. & e
oculite t ps
ingerebat.
ita ut uocet
nem minim
his par dicebi
sint retrimis
samaritis; se

GG Sēs uir adalia nugrans loca nō hostē mu
tauit. Hā tanto p̄ grauiora certamina ptulit. qñto
ont̄ se apte pugnantē ip̄m magistrū malīe inuent.
Castrū nanq; qđ casinum dr̄ mercelsi montis ī uerte situ
est. qui uidelicet mons distense fuit hoc idē castrum re
cipit. ⁊ ptia milia mari se subrigens. uelut adaera
cacumen tenebat. Vbi uetustissim fanum fuit. inquo ex
antiquo more gentilium abstulto rusticoq; ap̄lo apol
lo colebatur. Circūquaq; etiam inculte demonū luci
sue relcerēt inquibus eodē tp̄e infidelū insana
multitudo sacrificijs sacrilegis insudabat. Ibi itaq; vir
di puenens cōtruit idolum. subuertit aram. succi
dit lucos. atq; inipso tēplo appollinis oraculum bea
tum fecit. ubi ū ara eiđē appollinis fuit. oraculū
sci cōstruxit ibis. et cōmoramē circūquaq; multi
tudinem oratione continua ep̄dicatione ad fidem
uocauit. Sed hec antiquus hostis tacite non ferens. nō
occulte t̄ palam ū sed aperta uisione eiđē patri se obiis
ingerebat. et magnis clamorib; ui se ppeti conquerebat.
ita ut uocē illius etiam fr̄s audirent. quam ui imagi
nem minime cernerent. Vt enim dr̄ suus uenerabi
lis pat̄ dicebat. corporalibus ei; oculis idē maligni hos
tis tetrimus atq; succēsus ardebat. q̄ meū tore oculisq;
humanis se uidere uidebat. Jam ū que diceret audiebat

omnes

Iri eñ hunc uocabat gnomune · Cui cũ uir di minime
respõdet · ad ei mox cõtumelias eruũpebat · Hi cui clamu
ret dicẽs · Benedicte bñdicte · 7 cũ sibi nullo m respõ
dẽ cõspiceret · pñi aduungebat · Malecdicte 7 ñ bñdicte ·
q̃d mecũ habes · q̃d me plequeris · Hi iam nunc spectandi
sunt ostia di famulũ antiq̃ hostis noua certamina · Cui pug
nas quodẽ nolens intulit · hi occasiones victorie ministrauit
inuitus · Quadã die dũ fris habitacula ei dẽ celle cõstruerẽt ·
lapis in medio iacebat · quẽ edificiũ leuare decreuerant ·
Cumq; enum duo ul tres mouere ñ possent · plures ad unct fr̃.
hi; ita immobilis mansit · ac si radicẽ intra teneret · ut
palã daretur intelligi · q̃d sup eũ ipe pse antiquus hos
tis sederet · quẽ tantor uirorũ man mouẽ ñ possent ·
Difficultate igitur facta · aduocũ di missiũ é ut ueniret ·
orando hostem pelleret · ut lapidẽ leuare potuisset
Qui mox uenit · orationẽ faciens bñdictionẽ dedit ·
7 tanta lapis celeritate leuat é · ac si nullũ pus pond
habuisset · Tunc in cõspectu uiri di placuit · ut illo
co eodẽ tra foderent · Quandũ fodientes altius penetrẽt
ereum illic idolũ fis inuenert · Quo adhoc casu in q̃q
nã precto exire ignis repente uisus é · atq; in cunctor
monachor oculis q̃d omẽ ei dẽ q̃ne edificiũ cõsumẽ
uderet · Cũq; faciendo aq̃m adigne q̃si adextinguẽdũ
p strepent · pulsat eodẽ tu multu uir p aduenit · Qui

eundē ignē inoculus frīm ęę. insuus uero ñ esse gsideraſ.
Capt̄ patr̄ monōnē flexē. 7 eos qs fantasmatico repe
rit ignie deludi. nocau fr̄s. ut oculos signaret̄ monu
it. ut 7 sanū illud coḡne edificiū assistere cernerent.
7 flāmas qs antiquus hostis fixerat ñ uider̄t. Kursum
dū frs parietē ḡa res ita exigebat paulo altr̄ edificaret̄.
ut dī monōnus studio intra cellule sue claustra mora
bat̄. Cui antiquus hostis insultans apparuit. 7 ḡa ad
laborantes frs pgeret indicau. Qđ ut dī pmuntiū celer
rime frib; indicau dicens. frs. caute uos agite. quia
aduos hac ora maligni spūs aduenit. Jsq; mandatū
detulit. ut ūba ꝯpleuerat. 7 maligni spūs eundē pa
retē ḡ edificabat̄ euertisq; . atq; unū puerulū mo
nachi curuatus filiū oppimens ruina cōtuit. Cōstati
onis ac uehemēt̄ afflicti. ñ dāpno parietis. sī; cōtcione
frs. Qđ uenabili pat̄ bñdicto studuer̄t celeriť cū ḡu
luctu nuntiare. Tunc isdē pat̄ adse dilaceratū puerū
deferri iubet. Quē portare ñ nisi insago potuerunt.
ḡa collapsi saxa parietis ei ñ solū mbra. sī; etiā ossa cō
truerant. eūq; ut dī pcep̄ stati incella sua in psy̆acio
qđ matta uulgo uocatur. q orare cōsueuerat pici.
Gressisq; frib; foras cellā clausit. q ōni in stantius
quā solebat incubuit. Mira res. hora eadē hunc in
columem atq; ut pius ualentē adeundē iterū laborē

nusit· ut ipse ꝙq; parietē ei frīb⁹ ꝓficeret de cui⁹ se un
teritu antiquus hostis bñdicto insultare erediuisset·
Cep⁹ ꝰ unꝫ ista urdi etiā ꝓphete spū pollere uentura
ꝓdicere· ꝑsentia absentia nuntiare· Mos ⁊ eni celle
fiunt· ut ꝙdam sibi respōsū aliꝙd egdereni fīs· cibū po
tūq; extra cellā minime sumeret· Cūq; hoc de usu regu
le sollicite seruaret· ꝙdā die adrespōsū fīs egressi sunt
unquo tarchori cōpulsi sē hora demorari· Qui manere
iuxta religiosā femina nouerant· cui ingressi habi
taculū ingressi cibū· Cūq; iam tarduus adcellā re
dissent· benedictionē pet̄ exmore petierē· Qui sic ille
ꝓtin⁹ ꝓcunctar⁹ ē dicens· Vbi comedistis· Qui respon
dentes dixerunt· Nusqm· Cui ille ait· Quare nō
manducastis· Nūqd illi⁹ talis femine habitaculū n̄ intrastis·
Nūqd hos atq; illos cibos n̄ accepistis· Nūqd tot calices
nō bibistis· Cūq; eis uenerabilis pat̄ ⁊ hospicui mu
ueris· ⁊ gnā cibor⁹ ⁊ numerū potior⁹ diceret· recog
noscentes cunctaque egerant· adei⁹ pedē treme facti
ceciderē· delictisse se cōfessi sē· Ipe aut̄ culpe ꝓtin⁹
pepercit· ꝑpendens qd mei⁹ absentia ultra n̄ face
rent· quē ꝑsentē s instū esse scirent· Fr ꝙq; ualen
tiani ei⁹ monachi cui⁹ supi⁹ memoriā feci· uir erat
laic⁹· s; religiosus· Qui ut seru dei oratione pepet
⁊germanū fīm uideret· annis singulis deloco suo

adeum ieiunus uenire consueuerat. Quadã igitur die
dũ iter adagonasterũ faceret. sese illi alt̃ uiator adiunx̃.
q̃ sumendos inimere portabat cibos. Cũq; tardior hora
exereuisset dix̃. Veni fr̃. sumam⁹ cibũ ne lassemur in
uia. Cui ille respõdit. Absit fr̃. Nõ sano. qa aduene
rabule patrẽ bñdictũ ieiunus semp uenire cõsueu. Qũ res
ponso pcepto. ad hora cõuiator cõtigit. S; cũ p̃ hec ali
q̃ntulũ itineris spatiũ egisset. rursus ãmonuit ut mã
ducaret. Cõsentire noluit. q̃ ieiunus semp uenire de
creuerat. Tacuit q̃dẽ q̃ admãducandũ inuitauerat. 7
cũ ieiun⁹ adhuc pgere ad modicũ consensit. Cũq; 7 iter
longi⁹ agerent. 7 eos tardior hora tangeret. ambulan
tes inuenerẽt inimere pratũ 7 fontẽ 7 que poterãt
adreficiendũ corp̃ delectabilia uideri. Tc̃ cõuiator ait.
Ecce aqua. ecce pratũ. ecce amenissim⁹ loc⁹. in q̃ possum⁹
refici. 7 parum quiescere. ut ualeam⁹ adeundo iter
nrm̃ p̃modũ incolumes implere. Cui ille deo pur igitur
7 ũba auribus et loca oculis blandirẽ⁹ um deũ hac tria
psuasione cõsensit 7 cõmedit. Vespruna ũ hora. puẽuit
adcellã. Presentat⁹ aut uenabili bñdicto pat̃ bñdictionẽ s
pecist. S; mox ei iur scs hoc q̃d inuia egerat inpperau
Quid est fr̃. Malign⁹ hostis q̃t pcõuiatorẽ tuum locu
tus sit. semel t̃ psuadere ñ potuit. sed ñ potuit. ad tciũ
psuasit. 7 te ad hoc qd uolui supauit. Tunc ille reatũ

siue mīus agnoscens. cuius peccīb; p̄uolut. tanto magis cep̄
culpā deflere & erubescere. quanto se cognouit. ecīā absentē.
ībenedicti pat̄is. oculis āe liquisse. Gregorius Oportet pere
ut interī sileas. quatenus adhuc maiora cognoscas. Gothorum
namque. tp̄ribꝫ cū rex eorū trib; sc̄m uirū p̄phetie habe. sp̄m
audisset. ad monasteriū eius p̄gens. paulo longius substitit. eiq;
se uenturū. nunciauit. Cuchum p̄tinus mandatū. demonasterio
fuisset ut ueniret. ipse sic̄ p̄side mentis fuit. an uir di. p̄phetie.
sp̄m habet. explorare conat̄ est. Quidam uo ei spatarius riggo
dicebatur. cui calciamenta sua p̄buit. eiq; indui regīalib; uest
tib; fecit. q̄e quasi in sua p̄sona p̄gere. ad di hominē p̄cepit.
Inclū obsequio tres qui sibi p̄cerāt ad hec̄ere. cō sueuerant. comitē
mitit. scilicet. uulte. rudere. erbhdin. uramte seruū di oculos ip̄m
cēe. regem totāl̄ simulantes. ei lateri. obambularent. Cui alia q̄
que. obsequia. atque spatarios p̄buit. ut tam ex eisdem obseq̄is.
quā. oristus. Cū. ex pur pureis. uestib; rex cēe. putaretur.
Cumq; riggo decoratus uestib; obsequentū
frequenciā. cuncta. co mutatus. monasterium. fuisset. ingressus.
uirū eminus sedebat. Quem uenientē cōspiciens. cū iam abeo
dudum. potuisset. clamauit dicens. Pone. fili. pone. hoc quod
portas nō ē tuum. Cui riggo p̄tinus intrā. cecidit. et q̄a
tanto uiro. inludere. p̄sumpsisset. expauit. omēsq; que. q̄si eo
ad di hominē. ueniebāt. ire. cōsternati sunt. Quorum et ani
mos eū p̄piciare minime. p̄sumpserunt. Sed ad suū. regem

reuſi. nunciauerunt. trepidi inquanta uelocitate fuerat
deprhensi. Te ꝓse isdem uerba addi. hominē accessit.
Quem cum longe sedentē cerneret. nō ausus accedē sele ī
tram dedit. Cunctū urdi. bis. ter. que diceret surge. sed
ipse ante eū de tra. erigi. nō auderet. benedictus ihū xp̄ī
dñi famulus. ꝓsumet ipsum. dignatus ē accedē. ad regem ꝓstra
tum. Quē de tra. leuauit. de suis actib; increpauit. atque
inpaucis sermonib; cuncta que illi erant. uentura ꝑnun
ciauit dicens. Multa mala feci. multa feci. ita aliqn ab ī
quitate cōpescere. Et quidē roma. ī gḡssurus. es. et mare tran
situr². nouē annis regnabis. decimo morieris. Quib;
auditis rex. uehemēt tri². oratione petita recessit. atq;
abillo iam ꝑr munus crudelis fuit. Cum nō multo
post roma adijt. adsi cilia prexē. Immo aut regni sui
decimo. omnīs dei iudicio regnum parit cum uita
ꝑdidit. Preterea antistes camuline ecclie adeundē dei
famulū uenire cōsueuerat. quē ur dei ꝑuite sue
merito ualde diligebat. Is itaq; dum de illo ingressu
regis; tonle. ꝛ romane urbis ꝓdicione colloqui habet
dix. Hunc regē cuncta ista destrui. ut iam amplī
nō haberet. Cui ur dñs respōdit. Roma agentib;
nō exterminabit. si; tēpestatib; coruscis ꝛ turbinibus
ac tremoru fatigata marcescet. insemetipsa. Cuius
ephesie misteria nob iam facta sūt luce clariora. ꝙ

in hac urbe dilabuntur menia euersas domos destructas eccl̃as
turbine cernimus. eiusq; edificia longo senio lassata quo-
tidianis crebrescentib; ꝑ sternantur cernimus. Quanta uis ho
neratus eius discipulus cui̇ multi relacione cẽptũ est ne qua
quam ex ore illius audisse se ꝑ hyber sed qa hoc dixerit du
bium sibi fuisse affirmat testatur. Eodem quoque tp̃e quida ad
nensis eccle clericꝰ ademonio uexabatur qui a uenerabili u
ro cõstancio eccle eius antistite ꝑ multa fuerat martirum
loca translatus ut sanari potuisset. Sed sci martires
noluerunt. q; sanitatis donum tribuere. ut quanta ꝓ in
benedicto gr̃a demonstrarent. Ductus itaque ẽ ad omp̃tis.
di famulũ benedictũ. Qui ihũ xp̃o dño p̃cem fundens. an
tiquum hostem de obsesso homine ꝑ minus expulit. Cui sana
to p̃cepit dicens. Vade. q; post hec carnem nõ comedas:
ad sacrũ ẽ uo uio ordinem nullatenꝰ accede ꝑ sumas. Quicũ
que aũt sacrum ordinẽ die temerare ꝑsumpserit.
statim uiuꝰ diaboli uterũ manciparis. Decessit igitur cle
ricus. famul. et sic̃ terrere solet animũ pena recens. ea que
ut dicꝰ ꝑ ceperat mtis̃ custodiunt. Cum uo post annos multos.
omis̃ ꝑ ores illius de hac luce migrassent. q; mmores suos
sibimet sup ponit. in sacris ordinib; cerneret. uba iuridi
quasi longo tp̃e obtritus post posuit. atq; ad sacrũ ordinem
accessit. Quem mox usq; relinquerat diabolus tenuit eiq;
nocere quo usque animam eius exanimaret nõ cessauit.

p petrꝰ Ite ut dñi diuinitas ut uideo etiam secreta
penetrauit q̄ p̄ speyit hunc clericū de circo diabolo ita
6. dñi ne ad sacrū ordinē accedē auderet. Gregorius
Quare secreta diuinitatis nō nosset q̄ diuinitatis p̄
cepta seruaret cum scriptū sit qui adhereret dño un.
p. sp̄s est. petrꝰ Si unus sit cū dño sp̄s q̄ dño adhereret
quid ē qd ueri ūsde eggius p̄ dicatū dicit Quis nouit
sensum dñi aut quis cōsiliarius ei fuit. Valde eni
incō uenienꝫ ēē uidet ut eius sensui cui quo unū fact?
6. fuerat ignorare. GG. Sc̄a uri inquantū cū dño
unū sunt sensum dñi non ignorat aut. Nam isdem q̄
que apl̄s dicit. Quis enī hominū nouit que sunt hoīs.
nisi sp̄s hoīs q̄ in ipso ē. Ita q̄ que di sunt nemo cognō
uit nisi sp̄s di Qui ut se ostenderet nosse que di sunt.
adiunxit. Nos aut̄ nō sp̄m huius mundi accepimus sed
sp̄m qui ex dō est. hinc itaq̄ dicit. Quod oculus nō uidit
nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit que p̄pa
rauit ds diligentib⁹ se. Nobis aut̄ reuelauit p̄ sp̄m suū.
p. petrꝰ Sic̄ eid̄ apl̄o ea que di sunt p̄ di sp̄m fuerāt
reuelata q̄ds sup hoc qd̄ p̄posui p̄ musis dicens. Dabitur
do. diuicarū sapientie & scientie di. quia i cōp̄hensibilia
sunt iudicia ei. et inuestigabiles uie eius Sed ut ius
tū hec dicent. alia sub oritur questio Nam dauid. p̄ pheta
dño loquē dicens. In labiis meis p̄nunciaui omīa. iudicia
oris tui.

de

Et cū nun' sit nosse qm̄ etiā pnunciare· q̄d ē q̄d pau
lus inc̄ōphensibilia sunt iudicia dei asserit· dd aut̄
nō solum nosse hec oīa· s; etiā in labijs pnunciasse tes
tatur· Ad ultraq; hec t supi' subtilitate respō
di dicens· q̄d sci uiri mq̄itū unū cū deo ft· sensum
dñi nō ignorant· Oēs enim q̄ deuote dñm sequunt·
etiā cū deuotione cū d'o sunt· ⁊ adhuc carnis corrup
tibilis pondere grauati cū dño ñ ft· Occulta itaq; dei
iudicia inquantū iuncti ft' scuunt· inq̄ntū diſiuncti ft'
nescuunt· Quia eni secreta eius adhuc pfecte ñ pene
trant inc̄ōphensibilia eius iudicia ee' testant· Quia ū
ri mente inhérent· atq; inh'erndo ul' sacre scripture
eloquijs· ul' occultis reuelationib' inq̄ntū accipiunt agnos
cunt· hec ⁊ norunt ⁊ pnunciant· Judicia igitur que ds
tacet nescuunt· que ds loq't' scuunt· Vñ ⁊ dauid pp̄ha
cū dixisset in labijs meis pnunciaui oia iudicia· ꝑ tuus
addictus oris tui· ac si apte dicat· Illa ḡ ego iudicia ⁊ nos
se ⁊ pnunciasse potui· que te dixisse cognoui· Nam ea que
ipse nō loqueris· nichil ꝑ cuiusdubio cognitionib' absc̄ōdis· Conce
dat· ḡ pphetica aplica que sentencia· qua inc̄ōphensibi-
lia sunt dei iudicia· et tm̄ que de ore ei' plata fuerunt humanis labijs
pnunciant· q̄n scirī ab hoīb' et plata pcipi possint· et occulta
nō possint pet' Inobiectione mee· questi uncule· patuit
causa fictionis· Sed quero· te si qua sunt adhuc de hui' uiri

G. (Vir quidā nobilis theodpius nomine eidē
uurtiure sub iunge.
patris benedicti fuerat ammonicione cōtūlus · qui p uite sue
merito magnā apud illū familiaritatis fiduciam habebat
Huc cū quadā die īcelulam fuisset ingressus · hunc amarissime
flentē repperit. Cumque diu subsisteret · atque non uideret lacri
mas finiri nec mū uirtutis uir cōsueuerat orando plangeret · sed
merendo quenam causa tanti luctus existeret inquisiuit · Cui
uirtutis ille respōdit · Nescis hoc monasterium qđ cōstruxi · et cuncta
que fratrib; pparauit · omni potentis dei iudicio gentib; tradita sit ·
Vix autē obtinere potui · ut michi ex hoc loco animę
cōcederent · Cui uocē tunc theodpius · audiū · nos autē terminū
quidestructū modo a longobardorū gente · et monasterium
scimus Nocturno autē tpre · et quiescentib; fratrib; nuptiarū ingres
si sunt longobardi · qui diripientes omnia ne unū quidē homi
nem tenere potuerūt Sed impleri tamen omnipotentis dei qđ fideli fa
mulo benedicto pmiserat · ut si res gentib; traderet animas tamen
custodiret · Quare in pauli iudeo uocē tenuisse · benedictū cui
omnium nauis omino rerū iacturam pertulit ipse in cōsolacione
iactē omnium quieū cōmutabat accepē · G. Quodā nāq;
tpre exilaratus nāt quē ipse cōtūlum nostri transmissus a
dño suo fuerat · uirtutis uiro in monasterii uino plena chu lig
nea uascula que uulgo flasconeſ uocantur deferret · Qui
unū deferens · altum ut pgrens in itinere absōdit · Iuxtaq;
dñi · quē facta absentia latere nō potuerat · unū cū grauū

actione suscepit et discedentē puerū mōuit dicens. Vade fili
et de illo flascone quē abscōdisti nō bibas sed ieiuna caute et
inuenies. quod intus habet. Cuius cōsilius ualde adeo homine
exiit et reuersus uolens adhuc pbare quod audierat. cū flasco
nem inclassset de eo prauū serpens egressus est. Tunc pūctus
exclamauit puer p hoc qđ inuuno reppetit et pauit malū qđ
fecit. Non longe autē a monasterio tuciscerat. in quo mag
na multitudo hominū ad fidē dī abdolorū cultu benedicti
fuerat exortatione cōuersa. Ibi quo que quedā scīmonialis
femine inerant. et cerebro illuc p exortamentū animab⁹ frēz suos
mittere benedictus dī famulus curabat. Quadā uō die mulier
et more sectis qui missus fuerat monachus post amonitionē
factam: ascīs monialib⁹, feminus rogatus ma pulas accep. sibiq;
eas abscōdit in sinu. Cui mox ut reuersus est. eū ut dī uehe
menti ssima amaritudine cep increpare dicens. Quō ingilla
est in quitas in sinū tuū. At ille obstupuit. et quid egisset
oblitus ūm corripiebatur ignorabat. Cui ait. Hinq; ego ille
p̄sens nō erā. qñ ab ancillis dī mappulas accepisti. tibi que
eas in sinū misisti. Cui mox eius uestigiis p uolutus stulte
se egisse. penituit. et eas quas in sinu abscōderat mappulas
protulit. Quadāquoque die dum uenerabilis pater uespe
tina iā hora corporis alimēta peteret. et monachus cui oā de
fensoris filius fuerat. qui et ante mensā lucernā. tenebat.
Cumque ut dī ederet. ipse aute cū lucerne ministerio.

astare cepit p̄ superbie spm̄ in mente sua tacite uoluere ⁊
p̄ cogitationem dicere. Quis est hic cui ego manducem
ad lectū? Lucernam teneo seruitū impendo? Quis sum
ego ut isti seruiā? Adque ... ut dū statim cōmisus-
uehemēt eum cep̄ increpa para re dicens. Signa cor
tuū fr̄. Quid ē q̄d loquer ullēs signa cor tuū. Voca
usq; statim fr̄ib' p̄cep̄ et lucernā demamb; tolli. spm̄
uero uulsit aministerio recedē. ⁊ sibi hora cadē quietū
sedere. Qui requisitus a fr̄ib' q̄d habuerit in corde per
ordinē narrauit q̄ntū superbie spū intumuerat. ⁊ que
omnē uirū ulla p̄cogitationē tacitus dicebat. Tunc liq̄do
omnib' patuit. q̄d uenabile bñdictū michi posse latere
in cui' aure etiam cogitationis uba sonuisset. Duo igit̄
fr̄. in eadē campanie regione fames incubuerat. mag
naq; omīs alimentor indigentia coangustabat. itaque inbe
nedicti. monasterio tritici de erat. Fames omēs pene cōsūpta fu
erant. ut nō plus quā quinq; ad refectionis horā fr̄ib' inuenu
ri potuissent. Cumque uenerabilis pater eos cōtristatos cer
neret eos pusillanimitatē fructuū modesta increpatione
corrigere. ⁊ rursus p̄ mutatione sublenare dicens. Quare ut
animus cōtristatur de inopia panis? Hodie quidē mi nus
est. sed die crastina habundanter habebitis. Sequenti aut̄ die
ducenti farine modii ante fores celle ingaccis inuenti sunt.
Quos omīs dei quib; deferentib; transmisisset. nunc usque

manet in cognitu. Quod cū fīl̄ cerneret et dño gr̄as referre didicerit. tam de habundancia nec in egestate dubitare

p. Pcebic queso te. numquid nō credendū est. huic dī famulo semp̄ p̄phetie ad̄ spīm potuisse. an p̄ incertuala tēporū ei mentem p̄phetie sp̄s imple[illegible]erpen[illegible]bat. ET

g p̄phetie sp̄s petre prophetarū mentes nō [illegible] semp̄ irradiat. qua sicut de spū sco scriptū est ubi uult spirat. ita sciendū ē. qua & quando uult spirat. Hic est enim quod nathan a rege requisitus si cōstruere tēplum posset. p̄ius cōsensit. et post modum p̄hibuit. Hinc est q̄ helyseus cū flentem mulierē cerneret causamq; nesciret. ad p̄hibentem hanc puerū dicit. Dimitte eam quia anima eius in amaritudine est. et dñs celauit a me. et non indicauit michi. Quod [illegible]ompsit de ex magne pietatis dispensacione disponit. quibū p̄phetie sp̄m aliq̄n dat. et aliq̄n subtrahit. ut p̄phetarum mentes ex eleuat in celsitudinē. et cultu dit in humilitate. ut & accipientes sp̄m inueniant quod de do sint. et rursus p̄phetie sp̄m nō habentes cognoscāt quid sint de semet ipsis. Pta hoc ē. ut asseris magna racio clamat. sed queso te de uenerabili patre benedicto. quic quid ad hoc animo occurrerit exsequere. Alio quo que tp̄e aq̄dam fidelis uiro fuerat rogatus. ut in el. p̄dio iuxta tiracinensem urbem mille discipulis suis cōstruere monasteriū debuissent. Qui rogatus cōsentiens deputatis tribus patrem cōstituit. et quis eēt et sedes ordinaret. Quib; eis ab; spo p̄dix dic.

Jre ⁊ die illo ego uemo ⁊ ostendo uob ⁊q̄ loco orato
riu⁊ ⁊q̄ refectoriū fr̄m ⁊q̄ susceptionē hospitū
ul'quecq; sunt necessaria edificare debeatis. Qui be
nedictione p̄cepta illico p̄rexerunt ⁊ constitutū die
magno ope p̄stolantes parauerūt oīa que eis qu
tanto uiro uenire debuissent uidebant esse neces
saria. Hocte ū eadem qua p̄missus dies inluxerat
eidē seruo dei quē illic patrē constituerat atq; ei
ꝯpposito uir dñi insompnis apparuit ⁊ loca singu
la ubi quecq; edificari debuissent subtilit̄ designau
Cūq; utriq; a somno surgeret sibi inuicē quid
uiderunt retulerūt. Hō tam̄ uisioni illi oīmodo
fidē dantes uirū dei sic̄ promiserat uenire expecta
bant. Cumq; uir dei constituto die minime uenisset
adeū cū merore reūsi sūt dicentes. Expectauim̄ pat̄
ut uenires sic̄ promisera⁊ ⁊ nob ostenderes ubi q̄d edi
ficare debemus ⁊ n̄ uenisti. Quib; ip̄e ait. Quare fr̄s
ista dicitis? Hūq̄d sic̄ p̄misi n̄ uenio? Cui cū ipsi
dicerēt. q̄n̄do uenisti? Respōdit. Hūq̄d uīsq; uobis
dormientib; n̄ apparui ⁊ loca singula designaui? Jre
⁊ sic̄ p̄uisionē audustis oīe habitaculū monastij
ita construite. Qui hec audientes uehemēt admira
ti ad p̄dictū p̄duū sūt reūsi ⁊ cuncta habitacula sic̄
ex reuelatione dicitur construxerunt. petrus

Docere uelim quo fieri ordine potuit ut longe uere
responsū dormientibꝫ diceret. qđ ipsi per uisionem
audirent ꝛ recognoscerēt. ¶ Quid est quod
tantas rei gestę ordinē ambigis petre.
Liquet profecto qua mobilioris nature ē ips quā
corpus. Et certe scriptura teste nouum. qđ pphe
ta ex iudea eleuatus repente ē cū prādio in chal
dea depositus. Quo uidelicet prādio pphetā re
ficeret. seque repente in iudea uerum inuenit
Si igitur tam longe abacuc potuit sub momento
corporaliter ire. prandiū deferre. quid mirū si
benedictus pat obtinuit quatenus ueri per spm &
firm. quiescentiū spiritabꝫ necessaria narraret. ut
sic ille ad cibum corporis corporalit ꝓ ueniret. ita ille
ad institutionē spiritalē uere spiritalit ꝓ geniret.
P. Manus tue locutionus. terstat me. sancte dubitaci
onē mentis. Sed uelim nosse. incōmuni locutione
qualis ille uir fuerit. ¶ Vix ꝙd petre cōmu
nis eius locutio aurium erat pondere uacua cui
cor sese in alta suspendebat. nequaqm uerba deor
ulus incassum cadebant. Siqđ ū unqm ni ia decer
nendo. si; monendo diceret. tantas uires sermo
illi habebat. ac si hoc nō dubie atq; suspense. si
iam psentia ꝓtulisset. Hā nō longe ab ei monū

.vj.

eodem die mox ut adeos ꝓuenit defunctus ē. Cumque ēet
sepultus die altero ꝓiectū foras corp eius inuentum est.
Qd rursus tradere sepulture curauerunt. sed sequenti die
ueterū ꝓiectū exterius atque inhumanum sic ꝓius inuene
runt. Tē cōcite ad venerabi patris uestigia cōcurrentes
cū magno fletu pecierunt ut ei suā gram largiri digna
retur. Qui ubi ut dī manu sua ꝓtinus cōmunionem
dominici corporis dedit dicens. Ite atque hoc dñicū
corpus cū magna reuerencia sup pectus ei ponite.
eumq; sepulture sic tradite. Quod cum factū fuisset. suscep
tum corpus eius tractauerunt. nec ultra ꝓiecerunt. Ꝑpendis pet
apt thm xpm cuius meritis iste uir fuerit. ut eius
corpus etiam tra ꝓiceret. qui bndicti gram nō haberet.
Ꝑpendo plane. ꝙ uehemēt stupeo Quidā aūt
monachus nobilitatē mentem ꝙdederat. ꝙmanere immo
nasterio nolebat. Cumq; eum dñs uir assidue corripe
ret. frequēt ammoneret. ipe ū nullo m cōsentiret. in
congregatione cōsistere. atq; importunis ꝑcib ut eū re
laxaret im mineret quadā die isdē uenerabilis nimieta
tis eius tedio affectus. iratus iussit ut discederet. Qui
mox ut monasteriū exiit. ont se existere apro ore dra
onē inuenere inuenit. Cūq; eum isdē draco qui appa
runt deuorare uellet. cepit ipe tremens ꝙ palpitans
magnis uocib clamare dicens. Currite currite.

quia draco iste uult me deuorare. Currentes aut̃ fr̃s
draconẽ minime uiderunt. s; trementẽ atq; palpitantẽ
monachũ ad monasteriũ reduxerũt. Qui statim ꝓmisit
nunq̃m se ꝯ iam a monasterio recessurũ atq; exhora
tione ꝓmissione ꝑmansit. q̃ppe q̃ sc̃i uiri oration
bus contra se adsistere d̃aconẽ uiderat. quẽ ꝓsc̃i uiden
do sequebatur. Sed neque hoc silendum puto q̃a in lustri
uiro aptonio narrante cognou. Qui aiebat patris sui
puerũ morbo elefantino fuisse correptum. ita ut iam
pilis cadentib; cutis intumesceret. atque increscentem
saniem occultare nõ posset. Qui ad uirum di abeode
patre eius missus est. ꝙ salua ꝓsus sub oñi celeri
tate restauratus. Neque illud tacem. quod ei di scipu
lus peregrinus nõe narrare cõsueuerat. qua die qua
dam fidelis uir. quidam me necessitate debiti cõpulsus.
unũ sibi foe rẽdum credidit. s ad di uirũ ꝓgeret. et q̃
eum urgeret debiti necessitas inchoaret. Venit itaque
ad monasteriũ. oñipotentis di famulũ reꝑit. quia a
creditore suo p duodecim solidis grauiter affligeretur.
intimauit. Cui uenerabilis pater. nequaquã se habe.
xii. solidos respondit. Sed tam ei inopiam blanda locu
one cõsolatus ait. Vade ꝙ post biduum reũtere. quia
de ẽ hodie quod tibi debeam dare. Ipse autem bidu
more suo oratione fuit occupatus. Cum die tio

is qui necessitate debita affligebatur redūt· supp aream monasterij que erat frumēto plena subito repleti solidi sē inuenit. Quos uir di deferri iussit· et afflicto pecunia tributu dicens· ut xij· redderet· et unū inexpensis ppīs haberet· Sed adea nunc redeam· que eius dispensatori hunus exordio pōtificis referenti bi agnoui· Quidam uir grauissima aduersariū suū emulacione laborabat· cui ad hoc usque odium prūpit· ut ei nescienti inpotum uenenum daret· Quicam uis uti nō ualuit auferre· cuius m colorem mutauit· ita ut cutis ipa incarnate ei uarietas lepre morem imitari uideretur· Sed ad di hominē· dedu ctus· salutem pristinā cutis recepit· Nam mox ut eum cōtigit· omēm cutis cutis illius uarietatem fugauit Sto quoque tpe quo alimentorum inopia campaniam grauiter af fligebat· ut di diuersis indigentibus monasteriū suū cunc ta tribuerat ut pene nichil incellario remaneret· nisi par uum quid olei in uitreo uase· Te quidam agapitus nōe subdiaconus aduenit· magno ope postulans· ut sibi aliquan tulum oleum dari debuisset· Vir autē dei qui cuncta decreuerat inita tribuere· ut incelo omia reseruaret· hoc ipm paruum quod remanserat olei· iussit petenti dari· Monachus quida qui cellarium tenebat· audiuit quide iubentis uerba· sed inplere distulit· Cumque post pusillum si id quod iusserat datū fuisset ingereret·

respõdit monachus se minime dedisse; q̃si aliud ibueret
oñino frib' mchil remaneret. Tunc uirtus alijs p̃cep̃. ut
hoc ipm̃ uas uitreum in quo paruũ oleũ remansisse uide
bat' p̃ fenestrã ꝓicerent. ne incella aliq̃d ꝓinobedientiam
remaneret. ſactũq; ẽ. Subfenestra aut eadẽ ingens
p̃cipitiũ patebat. saxeq; molib' aspum. ſactũq; itaq; uas
uitreũ uenit in saxis. ſ; sic remansit incolume. hac si ꝓter
tum minime fuiſſ; ita ut neq; frangi neque oleum effundi po
tuiſſ;. Qd uir dñi p̃cep̃ leuari atq; ut erat integrum. pere
mribus. Tunc collectis frib; inobedientem monachum. de in
fidelitate sua ꝛ superbia coram oñib; increpauit. Qua mer
pacõe completa se se cum eisdem frib; in oracõem flectit. In
eo autem loco ubi cum frib; orabat. uacuum erat a boleo dolium
ꝛ cooptum. Cumq; scs uir in oracõe ꝓsisteret cepit oprimtũ
eiusdem dolivoleo excrescente subleuari. Quo cum m̃ atq; sub
leuato. oleum q̃d excrearet ora dolij transiens paulũtum loci.
in quo incubuerant inundabat. Qd b'dictus dñi famulus ũ
aspex̃ ptinus oracõem compleuit. atq; in paulũtum oleũ
diffluere cessauit. Tunc diffidentem firm atq; inobedientẽ
latius ammonuit. ut fidem habe disceret. et humilitatẽ.
Idem uo fr̃ salubrit correctus erubuit. qui a uenerabilis
pat' uirtutẽ omipotentiſ dñi quam admonicõe intimauit
miraculis ostendebat. Nec erat iam ut quisquam
de e' uis ꝓmissionib; dubitare poss; qui in uno eodemq; mo
mto puncto uase pene uacuo plenum oleo dolium reddidiss;.

Quadam die dum ad bati iohannis oratoriu ntare qd impsius mo
tus cessitudine statim ē pgeret ei antiquus ho m cōc stus in medici-
specie obuiam factus ē a tripedicam ferens. us v Qui ē cum rog
sisset; dicens. Quo uadis? Respondit. Fcce ad fis uado pcio
nem eius clare. Itaq; pre uenerabilis pr bricti dus ad oracionem. Qua
completa concitus rediit malignus ho spe unum senioren monach
um inuenit aquam aurientem unde statim ingressus ē. eumq; in
tam plecti z uehementissime uexauit. Qui ē cum iur di aboracōe
rediens tam crudeliter uexari spiceret. ei solum mo alapam de
dit. z malignum spm ab heo ptinus excussit. ita ut ad eum ul
terius no rediret. Petrus Velim nosse si b tanta miracula
iurtute semp oracionis impetrabat. an aliquando ē. solo uo
luntatis nutu exibebat. Gregorius Qui deuota mite dō
adhererent cum rerum necessitas exposcat exhibere signa utroq
mo solent. ut mira queq; aliquan expce faciant alquando ex
potestate. Cum enim iohs dicat quotquot aut ē receperunt
eum dedit eis potestatem filios di fieri qui filij di expotestate
sunt quid mirum si signa facē expotestate ualent. Qua utroq;
mo miracula enim exhibeant. testatur petrus qui tabitam mor
tuam orando suscitauit. ananiam z saphiram mentientes mor
ti increpando tradidit. Neq; enim orasse in eos exitū hoc
legit ſ; solum modo culpam quam ppetrauerant increpasse.
Constat g̃ qua aliquando expotestate aliquando no exhibent
expostulacione dum rubis uitam increpando abstulit. et
illi reddidit orando. Nam duo quoq; fideles di famuli

benedicti [illegible]onachi facta nunc repli co- mq̄b; apte clarear
aliud hunc [illegible]mchi exposcstate diuinit⁹ aliud exoratione
potuisse· [illegible]uit Gothor[illegible]m galla nōie ꝑfidie furtar
riane· q̄ tonke [illegible] regis eccl[illegible]poris⁹ cōt⁹ catholice eccle re
ligiosos uiros ardore unmanissime crudelitatis exarsit·
ut q̄sq̄s ei cleric⁹ ul' monachus ante facē uenisset· abei' mam
b; uiuus nullom̄ exiret· Quadā ū die auaricie sue estu
succensus unrapinā rerum inhians dū quendā rusticum
crudelib⁹ affligeret tormētis· cumq; ꝑsuplicia diuersa lan
aret· uicē penis rusticus se se res suas uindicē dī famulo conm̄
dasse confessus ē· ut dum hoc atroquente quereretur suspensa
intim crudelitate aduitam more reparent⁹· Tunc isdem falla
cissimus rusticum atrocius affligere ī; eius brachia lorīs for
tib; abstringens an equū suum cep̄ impellere· ut q̄s eēt vindicē
qui eius res susceperat demonstraret· Quē ligatis brachijs rus
ticus an cedens duxit ad sci uri monasterium cumq; an in
gs sum cellule solum sedentē reperit eclegentē· Erecē aut̄
subsequens ī seuiens ī alle rusticus dix̄· Ecce iste ē de quo
dixeram pat̄ vindicē· Quē dum ferocio spu cum ꝑuise' mus
insana fuisse; intuitus eo terrore cuquo consueuit arcuum
se estimans· magnus cep̄ uoce ab; clamare dicens· Surge sur
ge· ī reddē istius rustici reddē quas accepisti· Adcuius uocē
uir eli primus oculos leuauit alectione· eumq; intuitus mox
ē rusticum qui ligatus tenebat̄ adtendit· Adcuius brachia

dñi oculos deflexisset miro ñ tanta se celeritate reperunt illigata brachijs lora deuoluere. ut dissolui tam cõcite nulla hõim festinatione potuissent. Cumq; is qui ligatus uenerat cepisset scribo stare solutus. ad tante potestatis ium tremefactus ꝯalla adtam corruit. et cruce crudelitatis rigide ad illius uestigia inclinans. orationibus se illius commendauit. Vir aũt sẽs alectõe minime surrexẽ. sz uocatis frib; eũ introrsus uolui ut benedictionẽ acciperet ꝑcep. Quẽ ad se reductũ ut ante crudelitatis insania quiescere deberet admonuit. Qui statim recedens nichil ulterius arustico petere ꝓsumpsit. quẽ uir dei non tangendo sz respiciendo soluerat. Ecce est petr̃e quod dixi. qd hij qui omnipotẽti dño familiari seruiunt. aliq̃ndo mira facere etiã ex potestate possiunt. Qui enĩ ferocitatẽ gothi terribilis sedens repssit. lora uero nodosq; ligatum̃ que innocentis brachia strinxerant oculis dissoluit. ꝑa mira cuiꝰ celeritate indicat. qua ex potestate acceptat habẽ qd fecit. Rursũq; quale qñtuq; miraculũ orando ualeat obtinẽ subiungam. Quadã die cũ frib' adagri opa fuisset egressus. Quidã ũ rusticus defuncti filij corp' inul nis ferens orbatis luctu estuans admonasteriũ uenit bñdictũ patrẽ quesiuit. Cui cũ dictũ esset. qꝰ is aut? dẽ pat̃ cum frib; magro moraret. ꝓtin' ante monastery uanua corp' extincti filij precit. ꝙ dolore turbat' ad inuenendũ uenerabilẽ

uenerabilis

patrē sēse contritus uersum dedit. Cū hora uir di ab agri ope iam cum frib⁹ reūtrebatur. Quē mox ut orbat⁹ ruste⁹ aspex⁹. clamare cep̄. Redde filiū meū redde filiū meū. Vir aut⁹ di in hac uoce subsistit dicēs. Hūd ego filiū tuū abstuli? Cui ille respōdit. Qortus est uenu resuscita eū Qꝫ mox ut di famulus audiuit. ualde contristatus ē dicens. Recedite fr̄s recedite hec mea nō sūt. s; scōy aplōy. Quid nobis homera multus impone. que portare non possimus? Ad ille quem nimius cogebat dolor in sua petitione pstitit. iuans qđ non recederet nisi ei filium resuscitaret. Quem mox di famulus inquisiuit dicens. Vbi ē? Cui ille respondit. Ecce corpus eius ad ianuam monasterii iacet. Vbi dum uir di cum fr̄ibꝫ peruenisset flexit genu. et sup corpusculum infantis incubuit. se sq; erigens ad celum palmas retendit dicens. Dne nō aspicias peccata mea. s; fidem hui⁹ hominis qui resuscitari filium suum rogat. & redde in hoc corpusculum animam quā abstulisti. Hec inoratione uerba cōpleuerat. & regrediente anima corpusculū puer in se cōtremuit. & ut sub oculis omnium q̄ ad exanime uultus apparuit cōcussione mirifica tremēdo palpi tasse. Cui mox manū tenuit & eū patri uiuentem atque se est. in columem dedit. Ad quem petrus. qa hoc miraculū ge. in potestate nō habuit quod pstitit petiit ut ei uir di p[illegible] beret ueniam. p. Sic cuncta ēē ut asseruit & rusticum costat patent q̄ a ūba que pposuerat rebus

pbas. S; queso te ut in dicel. si scī uti omīa que uolunt possīt
& cuncta impetrant que desiderant obtinere. G. Quis nam
erit petre in hac uita paulo sublimior. q decanus sue stimulo
ter dnm rogauit. & tamē qđ uoluit obtinē nualuit. Exquiare
necesse ē. ut t deuenabilis petre nariē. qa fiut qdā qđ uoluit.
s; implere nualuit. F. Soror nāq; eius scolastica noīe
omīpti clo abbō in finitie tpr dedicata. adeum semel in an
no cōsueuerat. adquā ut di n longe extra uanuā in possessiōe
monasterij descendebat. Quadā uero die ueñ ex more. atq;
adeā cū discipls uenerabilis ei descendit fī. Q̄ tot̄ diem
indi laudib; sacrisq; cōloquijs ducentes. incūbentib; iam nocts
tenebis. simł accepum cab. Cūq; adhuc ad mīsā sederēt. &
int sac colloq̄a tardior se hora p̄tenderet. eadē scī monialis femina
soror ei eum rogau dicens. Queso te ne unsta nocte me deseras.
ut usq; mane aliq̄d de celestib; uere gaudijs loq̄ar. mur. Cui
ille respōdit. Quid ē qđ loqueris soror. Mane ext cellam
nullaten possū. Tanta ū celi serenitas erat ut nulla uaere
nubes appareret. Scī monialis aut femina. dū ūba fīi ne
gantis audisset. inserat digitus man sup mīsā posuit. & caput
manu omīpotentē dnm rogatura declinauit. Cumque
leuaret demensa caput tanta coruscationis & tonitrua uri
tantaque inundacio pluuie erupit. ut neque uenerabilis
benedictus neque fīs qui cū eo ad erant ex tabernaculi ostio q
consedere aut pedem mouere potuisset.

Hēmonialis aut̄ femina capt̄ in manib̄ declinans
lacrimas fluuios immensas fuderat· ꝑquas serenitas
aeris ad pluuiā traxit· Nec paulo ꝓ oīonē tardius
inundatio illa secuta ē· si tanta fuit consequentia oīo
nis· ⁊ inundationis· ut densa cū tonitruo leuaret.
Quatenus unus idemq; ceſſ momentī· ⁊ leuare cap̄· ⁊
pluuiā deponē· Tunc uir̄ int̄ coruscos ⁊ tonitrua
atq; ingentis pluuie inundationē· uidens se ad monas
terui nō posse remeare· cep̄ cōqueri cōtristat̄ dicens·
Parcat t̄ omīpc ds soror· Quid ē qđ fecisti· Cui illa
respōdit· Ecce rogau· ⁊ me audire noluisti· rogau
dīm meū ⁊ exaudiū me· Modo g̊ si potes egredere·
⁊ me dimissa admonasteriū recede· Ipe aut̄ extra ter
ritum nō· ualens egdi· q̄ manē sponte noluit· in loco man
sit unur· Hicq; factū ē· ut tota nocte ꝑ pugulē ducē
atq; ꝑ spūalis ure colloqa· se se uicaria relatione
satia rent· Qua dere dixi eum uoluisse aliqd ⁊ minime
potuisse· qa si uenerabilis uri mīte aspicimus· dubiū
ñ ē qđ eande serenitate uoluerit in qua descenderat
ꝑ manē· Si; cōm̄ hoc qđ uoluit murmure omīpis dei ex
femine pectore miraculū inuenit· Hec murū qđ plus
illa femina que diu frm uidere cupiebat· in eode ꝑ
ualuit· Qua enim ygrta iohis uoce ds caritas ē· iusto
ualde iudicio illa plus potuit· que ampli amau· ꝑ

D6 22 6

factor· multum placet ꝗd dicis· Gregorius Cumq; die alio eadem uenerabilis femina adcellam recessisset· uir dñi admonasterium suu redijt· Cum ecce p̄ triduu̅ mcella cō sistens· eleuatis macra oculis uidit eiusde̅ sōr̄is sue am mā decorpore eius egressam· incolumbe specie celi se creta penetrare· Qui tante ei⁹ gl̄e cōgaudens omipti deo ym̄nus· y laudib⁹ gr̄as reddidit· eiq; obitu fr̄i⁹ demitauit· Quos etiā ꝑtm̄ misit· ut ei⁹ corp⁹ admo nasteriu̅ deferret· atq; uisepulchro ꝗd ipe s̄ parauerat ponerent· Quo facto cōtigit· ut quoy mens una sēp indiuio fuerat· coy ꝗq; corpora· nec sepultura separa ret· Dño ꝗq; tp̄r seruandus diacon⁹ atq; abbas ei⁹ mo nasteriy ꝗd incampanie partib⁹ aliberio quondā patricio fuerat costructu̅· adeum uisitationis gr̄a exmore cōueuerat· Cuius quippe monasteriu̅ frequentabat· ut ꝗa isde̅ uir ꝗq; doctrina gr̄e celestis influebat· dul cia sibi inuice̅ uerba uite transfunderet· y suaue̅ cibu̅ celestis pat̄e ꝗd adhuc ꝑfecte gaudedo non poterant· salte̅ sustinendo gustaret· Cum uero hora iam quietis exiret in ciu̅ turris superioribus se uenerabilis benedictus in eis quoq; inferioribus se seruandus diaconus collocauit· Quo inde licet inloco· inferiora superioribus, p unus cō tinuauit ascensus· Inter u̅ eande̅ turre̅ longiu̅ erat habitaculu̅· inquo unu⁹u̅ q; discipuli quiescebant· Cumque uir dñi benedictus adhuc

quescentibus fr̃ibus instans vigilijs· nocturna tã ꝑ tã ꝓ tã
ōrationus ꝑuenusset· ad tenebrã ttans et omptem dñm dep̃
cans· subito intẽpesta noctis hora respiciens· uidit fusam
lucem desup cunctas noctis tenebras effugasse· Tanto que
splendoꝛe clarescere· ut diem uinceret lux illa que inter
tenebras radiasset· Qua auẽ ualde res inhac speculati
one secuta é· qua sicut ipse post narrauit· omis etiam
mundus uelut sub ipso uno radio solis collectus ante oculoꝝ
los ei aductus est· Cui uenerabis pat̃ dum intentã oculoꝝ
aciem inhoc splendoꝛe coꝛuscẽ lucis infigeret· uidit ger
mani capuane urbis epi animã inspera ignea ab angelis
melum deferi· Et tanti sibi testem uolens ad hibere· mi
raculi· seruãdũ diaconẽ· iteratis bis terque noiẽ ei cum clamo
ris magnitudine uocauit· Cumque ille fuisset insolito tanti
uꝛi clamoꝛe turbatus· ascendit· aspexit· partemque iam
lucis exiguam uidit· Cui tantum hoc ex stupescenti mi
raculum· uir dei ꝓ ordine quo gesta fuerãt narrauit· Sta
tim que incassinũ castrũ religioso uiro theoꝛpho
mandauit dicens· ut ad capuanã urbẽ sub eadem nocte
trans mutaret· · quid de germano epo ageretur agno
sceret· et indicaret· factumque é· Et reuerentissimum
germanũ epm· usquo nullus fuerat iam defunctũ repe
riit· Et requirens subtilit· agnouit eo dẽ momẽto fuisse
illius obitum· quo uir dei ei agnouit ascensum·

Ora res ualde: 7 ue hemēt stupenda· Sed hoc quod dictum
ē quod ante oculos ipsius· quasi sub uno solus radio collect⁹
omis mundus adduct⁹ē· sic numquā expt⁹ fuim· tanec
certe scio· Quo nāque ordine fieri potest· ut mundus
omis ab uno hoc uideatur· ⁊ fideliter uel firmiē tene-
pete qđ loquor· quia anime uidentis creatorem angus
ta est omis creatura· Quā liber 7 enī paruī de luce crea
toris aspexerit· breue ei sit omē quod creatū ē· quia ipā
luce uisionis in tame mentis laxatur sinus· tam tū q;
expanditur· imō ut supior existat mundo· fit ū ipsa
uidentis anima etiā sup semet ipam· Cum que indi
lumine rapitur sup se in superioribus amplianur· 7 dum
sub se cōspicit exaltata· comphendit quā breui sit·
que cōphendere humiliata nō potuit· Vt aūqu in tu
er globū igneum anglos quoq; ad celū redeuntes in
debat· hec p caldubio cernere nō nisi inēi lumine potuit·
Quid itaque mirum si mundū ante se collectum uide-
rit sub leuatus in mentis lumine ex tra mundū fuit·
Quod aū collectus mundus an oculos ei dicitur· nō ce
lum 7 tra cō tracta ē· sed uidentis animus dilatatus· q;
indō raptus uidere sine difficultate potuit· omē quod
in tra dmē ē· Nulla g lux que ex exterioribus oculis fulsit·
lux interior in mente fuit· que uidentis animū quā
ad sup iora rapuit· ei quā angusta gēs omia inferiora
monstrauit

petrus Videor mi utilit ii intellexisse que dixeras. quando extardicate mea tamum creuit expositio tua. Sed qua liquide meis sensibus influxit. queso ut narrationis ordine tedeas. Gregorii Liber petre adhuc de uenerabili patre multa narrare. sed queda eius studiose pretco. qua adalios gesta euoluendo festino. hoc autē nolo ut te lateat. qua tur di mīt tot miracula quib; mundo claruit. doctrine quoq; uerbo non mediocrit fulsit. Nam scripsit monachorum regulam discretione perpua. sermone lucu lentam. Cui siquis nulti subtilius mores uitaq; cognoscere. potest meade institutione regule omnes magistery illi act muenire. qua ses uir nullo modo potuit alit docere. qua uixit. Qde ū anno quo de hac uita exit exitur quib; dam discipulis secum conui santib; quib; dam longe manentib; scissim sui obit de nuntiauit diem. presentib; indicens. ut audita psilentium tegerent. absentib; indicans. quod ul quale eis signū fieret. qndo el aia de corpore exiret. Ante sextum ū exit sui diem aperi fieri sepulturā iubet. Qui mox correct febrib; accepta ardore fatigari. Cumque pdies singulos langues ingrauescerent. se in deportari se. in oratoriū ad discipli fec. ibique exitū suū dnica corpis et sanguis perceptione munit. atq; inclinatis oculis manibus inbecillia membra sustentans e. eius incelū manib; fletu. 7 ultimū spm in uerba oracionu efflauit. Qua felicer die dnoib; de eo fribus unu incella comorata. alteri aute longe posito reuelacio una atque indissimilis visionis apparuit.

dcco.

de eo frib; uni uicella cōmoranti. alteri aūt longe posito
reuelatio uni atq; mdissimilis uisionis apparuit. Videt
namq; uia strata palys. atq; in numeris coruscare lampa
dib; mpie recta orientis tramite ab ei cella uicellā usq;
tendebatur. Quib; uenerando habitu uir de sup clarus
adsistens. cui ecc uia qua cerneret inquisiuit. Illi aūt
senescire cōfessi sunt. Quib; ipse dixē. Hec est uia qua dilect
dño ad celum benedict ascendit. Te itaq; sci uiri obitū sic p
sentes discipuli uidert. ita absentes ex signo qd eis p dictū
fuerat agnouerūt. Sepultū est monumento bti Johis
baptiste. quod destructa ara apollinis ipe extruxerat. Qui
i meo specu mq pri sublat habitauit. nūtiisq; si peten
tiū exigat fides. miraculis coruscat. Nup namq; ē. res gesta
quā narro. quia quedā mulier mente capta dū sensū sun
dit pdidisset. p montes i ualles. siluasq; i campos. die noctuq;
uagabat. Ubiq; tantumodo quiescebat. ubi hāc quiescere lassitu
do coegisset. Quadā u die dum uaga nimium errasset. ad beati
uiri benedicti patris specum deuenit. ibiq; nesciens ingressa
mansit. Facto aūt mane ita sanato sensu egressa est. ac sicā
nunq in insania capitis ulla tenuisset. Que oīa usq; hue
tempis. meande quā accepat salute mansit. Petrus.

Quid nam ē dicam hoc qd plerumq; inspis patrum mens

manu sua dextra ymopi et palmas

sic ee semm⁹. ut non tanta ꝑ sua corpora quanta beneficia ꝑ reliquias hostendant. atq; illic maiora signa faciant. ubi minime ꝑsentes ipsos iacent. Gregorius.

Vbi uisus corporib; sci mres iacent petre dubium ñ est. qd multa ualeant signa monstrare. sic ⁊ faciunt. ⁊ pura mente querentib; innumera miracula ostendunt. S; q̄a abusus nos potest ñrib; dubitari utrū ne adeẽdū ubi ꝑsentes sc̄i ubi ꝑsentes q̄ uisus corporib; ñ sint. ubi eos necesse ē maiora signa ostendere. ubi de eoꝝ ꝑsentia potest mens infirma dubitare. Quoꝝ ū mens indo fixa ē. tanto magis hr fidei meritū. quo illic eos nouit ⁊ ñ iacere corpore. ⁊ tam ñ o de ee abeẽdi dilectione. ñ ipa uita sua ut fide discipul' augeret. dic̃. Si ego ño habiero paracl'us ñ ueniet adnos. Cū enī cōstet q̄ paracl'us spc̃ ex patre semp filioq; pcedat. cur se filiū recessurū dicit. ut ille ueniat. q̄ a filio nūq̄m recedit. S; q̄ discipuli incarne dñm cernentes. corporeis hunc sēp oculis uidere sinebāt. recte eis dicit. nisi ego abiero paracl'us ñ ueniet adnos. de sua pte diceret. Si corp⁹ ñ subtraho. q̄ sit amor spc̃ ñ ostendo. ⁊ nisi me desieritis cernere corporalit̄ me numq̄m discretis spualit̄ amare. Placet qd dicis. Gregorius Aliquando ia alocutione cessandum est. ut si ad alioꝝ miracula narrando tendim⁹. loquendi uires ꝑsilentium reparemus. Explicit liber quartus dialogo. Petri.

mm

Cum uicinus ualde partib; in tendo manorū facta reliquerā-
tem ut paulinu miraculū nolane urbis epi qu multos quo
rum etiam uirtute et tempore p̄cessit memorie dc fuisse
uideat. Sed ad p̄ora nunc recleo eaque quanta ualeo breuita
te p̄stringo. Sic enī bonorū facta intelcere ciuis similib; so
lent seniorib; nrīs p̄ ruston ex empla gradientib; p̄ducti ueneta
bilis uir celebre nomī i notuit eīque opus admirabile
ad eorū se instruendā studia tetendit. Quorum necesse fuit
grande inane tācerte credere ac si ea que dicerent meis ocu
lis uidissem. Dum seuentium uuandalor tp̄e fuisset italia in
campanie partibus depopulata multique ex hac tra in
africā regionē transducti uir dnī paulinī cuncta que adep̄i
ri sibi habere potuit captiuis indigentib; p̄ largit eſt. Cumq;
iam nichil sup eēt quod petentib; dare potuisset q̄dā die quedā
uidua aduenit que a regis uuandalor genero suū filiū incap
tiuitatē fuisse ductū p̄hibuit. atq; anno di ei p̄tium postulauit.
si forte illi dnīs hoc dignaret accipe. i hunc ōcederet adp̄a
remeare. Sed uir di magnope petenti femine q̄d dare potuisse
inquirens. nichil aptī se aliud nisi se inuenit. petentiq; femine
respondit dicens. Mulier q̄d possim dare nō habeo. nisi me met
ipsā tolle me seruū uiri tui eē p̄fitere. atq; ut mer filiū tuū
recipias me uice illi inseruitutē trade. Qđ illa exore tanti
uiri auditens irrisionē potius credidit. q[illegible] a ōpassionē. dr

ille urez⁹ urr eloquentissim⁹ atq; adp̃me ex terib; quoq; studyser u
dutus· dubitanti femine ciuus p̃suasit· ut audita crederet· ⁊ p̃cepto
ne filij sui inseruitū ep̃m tradere non dubitaret· Perrexerunt g
uirq; ad affricam· Procerlenti aut̃ regis genero q̃ ei filiū habebat·
uidua togatuca se optulit· hac pri⁹ pecyt ut ei dnarj debuisset·
Quod cū urr barbarus audisset· tpo superbie turgid⁹ gaudio transi
torie p̃speritatis inflat⁹· nō solum si ceue sed etiam audire des
piceret· uidua sub unȳ dicens· Ecce hunc hominē p̃ eo uicariū
p̃beo· ⁊ solū m̃ pietatē mme exibe· m̃q; unicū filiū redde· Cūq; ille
uenusti uult⁹ hominē conspexisset· q̃m artē nosset inq̃siuit·
Cui urr dñs paulinus respondit dicens· Artē q̃dē aliq̃ā nescio· sed
ortū bene excolere scio· Qđ urr gentilis ualde libent̃ accepit· eū
inutriendus holeribꝫ quia pert⁹ ees audiuit· Suscepit itaq; ser
uum· ⁊ rogantī uidue reddidit filium· Quo accepto uidua ab afri
cana regione discessit· paulin⁹ u excolendi orti suscepit curam·
Cumq; ille gener regis crebro ingrederet⁹ ortum suūq; ortulanū
quedā requireret· sapiente hominē ees uidens amicos cepit fami
liares deserere· ⁊ sepius cum suo ortulano colloq; ⁊ ei⁹ sermonib;
delectari· Cui paulinus cottidie admensā olera urrentes herbas
deferre di
hoc dru fi
quentī arr
ri debeas prude
ysueuerat· ⁊ accepto pane ad curā orti remeare· Cūq;
tus ageretur· quadā die suo dño secū secretius lo
de quid agas ⁊ u uandalor regnū qualit̃ dispo
qua rex crtus ⁊ sub omni est celeritate

morturus: Quod cum ille audiens qui ab eo dē rege preceptus fuer
gebatur z minime tacuit: sz quid a suo ortulano scilicet sapi
entiuo agnouisset indicauit. Quod cum rex audisset illico
respondit. Ego uellē huiusce quo loqueris hominē uidere-
cui gener ei temporalis uenerabilis paulini dñi respondit
dicens: Hyrentes herbas in adprandium deferre g̃ sueuerat.
has itaq; admensam de portare facio cum huc ur q̃ sit
qui michi hec locutus est agnoscas. Et factū q̃ ē rex cum ad
prandiū discubuit. paulin' ex suo ope holera queq; uirentia
delatur' aduenit. Cumq; rex hunc subito conspexisset inter
rogauit. atq; accersito ei' ꝑ dño sibi ꝑ filiā p[r]e suam opinq
ei secretum qd' p[r]i' indicare noluerat ꝑpalauit. Auctus dicēs.
Verū ē qd' audisti. Nam nocte hac in somnis tribunali sedēn
tes cont' me iudices iudi. int' quos etiam iste simul sedebat. &
flagellum qd' aliquando accepam. eccē in iudicio tollebant. Sed
ꝑcunctare quis nā sit. Nam ego hunc tanti merui iurti. popu
lare ur cōspi citur ee nō suspicor. Tc regis gener se
cretum pauli na tan quit tulit. z quisnam eet inq̃sitor. Cui
uir dñs respon dit tm dit. Seruus tuus sum: quē ꝑ filio iudae
orum suscepisti. Cumq; instant' quereret nam quis eet. sed
quid in sua ꝛia fuisset indicaret. atq; hoc ab eo iteratione fre
quentis inquisitionis exigeret. uir dñs cōstrict' magnis inqui
sitionib; z iurationib; iam ñ ualens negare quid eet. ep̃m se

fuisse testatus est. Qd possessor eius audiens ualde primum atq; humilit' optulit dicens: Pete quod uis. quatin' adhuc tua a me cum magno munere reuertaris. Cui uir dei paulinus ait. Unu est quod mihi impendere beneficiu potes. ut omis ciuitatis mee captiuos relaxes. Qui cuncti primi mastri cana urbe requisiti. cu honustus .ꝑ. frumto nauib; pre uenerandi uiri paulini satisfactione. mei comitatu relati sunt. Post n multos dies uandalorum rex obiuit. et fla gellum qd ad suam pnitie cuspensamte deo p filios disci plina accepat amisit. Hocq; factu est ut omipotentis dei fa mulus .a. paul paulin' uera pdicet. et qui se in seruitio soli .e. ex. tradidit. cum multis aseruitio adlubitate redi tet. illi . uidelicet imitat' qui forma seru assumpsit. ne nos eet' seru peccati. Cui' sequens uestigia paulin'. ad temp' uolu tarie seruus fact' est sol'. ut eet pt modu liber cum multis. Petrus Dum me audire gugit. qd imitari nu ualeo. flere magis libet qua aliquid dicere. Gregorius Cui' eti am morte apt ei' ecclia scriptu e. qp collogi cu dolore eet laterus tactus. ad extrema pduct' est. Du dolet qp ei' omis dom ms sua solicitate p sisteret. cubiculu q iacebat eger facto tre motu ptremuit. omisq; q illic ad erant nimio timore pcussit. sicq; sca illa anima carne soluta est. factuq; est ut magn' pauor inuaderet eos. qui paulini uidere uoluissent. Sz qua

hec quidhec quia sup
si placet admira
rego ta religioso
m ambigere non
beatissim' huius
principe pgere
ut mane
Quod illic
magna mansue
ura ei obtulit.
buisset. uenie
re transmitt.
eode subueher
accepat retrans
re uoluisset u
muheree fecere
atq; unce sa
quia pt me
Qd ut ei pr
primus retin
ret. que uir
le anis sen
na urbe. adp

hec quadhec quā supius dixi paulini uirtus ualde est minima. nō
si placet admiracula exteriora ueniam⁹. que ymultis ia nota sūt.
ego tā religiosorum uiroꝝ relatione dicuci. ut de hys omnib⁹
m ambigere non possim. ¶ Gothoꝝ tempr dum iohannes uir
beatissim⁹ huius romane ecclie pontifex. adiustiniani seruoꝝ
principē pgeret. incorunthi partib; aduenit. Cumcessisset
ut mutuē
ue adsedendum equus requiri debuisset.
Quod illic
uir q̄dā nobilis audiens. equū quē pro
magna mansue
tudine eius quæ se ꝙ dere cōsuerat.
uta ei obtulit. ut cum ad loca alia pueniens aptus equus de
buisset. inueniri. deberetq; ille quē dederat. ppr̄ suam cuiusdem
re transmitti. factūq; est. et usq; ad locū certū p̄dictus uir eq⁹
eodē sub uehente pduct⁹. Q̄ui mox ut alium repperit. illūq; ē
accepit. retransmisit. Cumq; eū p̄dicti uiri iumenta sedere exmo
re uoluisset ultra nō ualuit. quia possessionē tanti pontificis
mulierē fecere recusauit. Cepit namq; immenso flatu ꝯ fremitu
atq; uice tonitrui ore corporis motu q̄si despuendo pdere.
quia pr̄ membra tan ꝯ ti pontificis mulierē fēre non posset.
Q̄d uir ei prudenti mitius⁹ hunc adeundē uenerabilē uirū
primus retinuisset. magnus p̄cib; petens ut equū ipe possi de
ret. quē uiri suo sedendo dedicasset. Equo etiā illud mirabi
le aliis semoribus narrari solet. quod in constantinopolita
na urbe. ad portā que uocat aurea uenienꝫ. ppter turbis

sibi occurrentib; incōspectu omniū rogantiꝫ ce ꝰ bñ reddidit
manu sup posita oculoꝝ tenebras fugauit. petrus
Post multum tēpris exigente causa gothoꝝ uir q; beatissim
agabꝰ hui scē romane ecclie pontifex. ciui deo dispensāte de
seruio. ad iustinianū principē accessit. Cui adhuc pgenti qua
dam die ingrediaꝫ iam partib; ciuitand oblatꝰ ē mut ⁊ claud
q; neq; ulla ūba ecte. neq; extra unq̄m surgere ualeba ⁊
Cumq; hunc ppriq illi flentes obtulissent. ⁊ re uir dñi sosth
ate requisiuit sua dicens. amcarationis deo illi haberent
fidem. Cui dum in nutu dñi exauctoritate petri fixam salutis illi
habere fidē se dicerent. p tm uenerand uir orationi incubuit. et
missaꝫ sollempnia exors sacrifitiū in cōspectu dñi omnipotis īmolauit.
Quo pacto abalteri exiens claudi manū tenuit. atq; assistente ⁊
aspiciente pplo eum mox arta nyppis gressib; erexē. Cūq; ei dñicū corp
in os mitteret. illa diu muta adloquendū lingā soluta est. Quiq;
oēs flere cū gaudio cepunt. eoq; mentes illico mel et reuerentia
mutauit. cū uidelicet cernerent quod agapit facere nutu dñi
exadiutorio petri potuisset. Et tūdē q; principis tpr cū dari
mediolanensis urbis epc causa fidei exactus. adcōstantinopolitanā
urbē pgeret. corinthū aduenit. Cui dū largā domū adospitandā
quereret. que comitatui illi totū ferre posset ⁊ uix inueniret
aspex domū enim cōgruentis magnitudinis. eamq; ppriam sibi
adospitandū iussit. Cūq; eidē loci incole dicerēt. mea hunc mane

re nō posse. qui amu
tdū uacua remansit
tdō ospitarj in domo
ea hominū inhabi
securꝰq; illa antiq
imempeste nocti
quus hostis imme
gri leonū. balan
stridoris ⁊ sonoꝝ
rēt uehement
mare ducis. ben
lonē. ceco simul
fact est. Cr ꝙ imut
tarit. A quā eius
bnit. dnōs ec
ꝙ sueuerant ul
facta est. quia
mendax spē
ant. adea que
Quida ⁊ enū
qđ apd multo
sine urbis epi
oculoꝝ lumē an

re ñ posse. qui annuit iam animis hanc diabolꝰ inhabitare. atq;
ideo uacua remansit. Vir uenerabilis dantis respondit dicens. Immo
ideo ospitari in domo eade debemꝰ si hanc maligni spē unuasit. et ab
ea hominū inhabitatiōne reppulit. Ingressa sibi g parari pcepit
secureq; illa antiq hostis certamina toleraturꝰ intrauit. Itaq;
intempeste noctis silentio cū uir di quiescerent. anti
quus hostis immensis clamoribꝫ cepit imitari tu
gitꝰ leonū. balatꝰ pecoꝝ. rugitꝰ asinoꝝ. sibilos serpentū. pcoꝝ
stridores. et sonitū. Cū repente dantꝰ tot bestiaꝝ uocibꝫ excitatꝰ. fur
ere uehementer uerat. et ingēte antiquū hostē magnis uocibꝫ cepit cla
mare dicens. bene et grate. miser. Tu ille q duriste sede mea ad aq
lonē. et ero similis altissimo. ecce pe superbiā tuā porcis et sorticibꝫ simul
fact es. Et q imitari dñm indigne uoluisti. ecce digne es bestialiter imi
taris. Adquā eius uocē ut uta dicam electionē suam spē maligni ecu
bant. dnō ei ibant. q eande domū adeq ibenda monstra. que
q fuerant ulteri ñ intrarent. Hicq; pmodū fidelū habita cultū
facta est. quia dū eam ueracit unꝰ fidelis ingressꝰ est. abea ptim
mendax spē atq; infidelis abscessit. Sic; oportet iam ut porta tace
am. adea que dicb; nris sant gesta uenendū est.

Quida eni religiosi uiri apulie puincie partib; cogniui hoc
qđ apd multos notissima longe lateq; peruasit. de sabino cas
sine urbis epo testari solent. qa iste uir longo tam senio
oculoꝝ lumē amiserat. ita ut omnū ñ michi uideret. Cui ex

gōdhoz totila ꝓphetie ſpm habere audiens. minime credidit.
ſed probare ſtudiuit. quod audiuit. Cum cū meſcē pariēs dcue
niſſet. hunc uir dñi ad prandiū rogauit. Cumq; iam uentū eēt
ad menſā rex diſcub- noluit. ſed ad ſāb̄m uenerabilis uiri
dexte rā ſedit. Cū ū eadē patri prieu exmore uinū poculū
a die mg prebere. rex ſilenē manū retendit. calicē abſtulit
& tulla eumq; p ſe ēpo uice pueri ꝑbuit. ut uideret an ſpu
ꝓphetie diſcerneret. quis ei poculū p̄beret. Ille uir dī accipiens.
calicē. ſ; tam̄ miniſtrū nō uidens dixit. Bibat ipſa manus.
Deq; ūbo letus rex erubuit. q q̄ mus ipſe deꝑhenſus eēt in
uiro dī. tam̄ quod querebat inuenit. Hui aut uenerabilis
uiri cū ad exemplum uite. ſequentiū inlongū ſenū uita
traheret. ei archidiaconū ambitione adipiſcendi epiſcopatus
accenſus. eum que extinguere ueneno molit- eſt. Qui cum ui
ſuoris animū ei corrupiſſet. ut nue tū uino ei uenenu poculū
p̄beret refectionis hora. cū iam uir dī ad edendū diſcūberet.
eius p̄mus correptus puer hoc quod ab archidiacono ei acce
pat uenenu poculū p̄bibit. Cui ſanctū uenerabilis epē dix
Bibe tu hoc quod bibendū p̄bes. Tremē factus puer de
p̄hensuſe- eē ſencie malui moritur is bibe. quā pena
ꝓlla tāti homicidij culpa uoluit. Cū que ſibi ad os
calicē duceret uir dñi cōpescuit dicens. Nō bibas. Da
m̄ ego bibo. S; uade dic ei q̄t illud dedit. Ego quidē uene

nũ bibo-ſ; tuęſpe ñ erſ- facto ꝑ ſigno crucis- uenũ bibit
ſecur. Eadẽ q; hora in loco alio unq; erat archidiacon̄ ei defuct
eſt. ac ſi poſ epi adar chidiacon̄ uiscera illa uenena ñ uiſſent Cui
tam̄ adinferendā ad exq; mortẽ uenenū quidẽ corpo mos opam
tale defuit. ſed hinc ingſpectu et in medicis ne numũ pſpere
nenū siue ꝑ matute occidit. Petrus. Q; ura abat. quantꝫ
hec ſunt. y uirtus ualde stupenda ꝗtrib; ꝺ; talib; Cũ ꝗ hoc r eund̄e
uiri uita pb e- et. utq; uersatiõe ei agnou erat. ut
tutẽ nõ debeat mirari. Gregorius Teq; hoc ſi leā petre. qd
multi nũc qui hic denarmensi ciuitate aſſit in seculo testificant.
Eodẽ namq; tpr gothoꝝ cũ ariã rex totilla narni uenisset. et uir
uenerabilis caſſiuſ ꝯ ruſ q; ſueuerat. hoc rex totila ñ q ſpsionus
ee cecidit. ſed aſſidue porationus. eumq; ōino despexit. ꝺ; omipc
ds ut quant uir eet qui despiebat ostenderet. in narmensi ēpo
rex conueneraꝫ. maligni ſpc corā oñi exercitui ei ſpatariū quen
dam muasit. uexare eū crudelit cepit. Qui cū ante regis oculos
ad uenerandū epm caſſium fuisset adduct. hinc ab eo uir dñi
oratione facta ſigno crucis expulit. q; meū ulteri migdi ñ pſumpſit.
Hicq; factū est. ut rex barbar seruū di abillo tam die uenera
retur exorcde. quẽ despexū ualde iudicauit ex fame. Ita q; uirtū
tame uirtutis uidit. erga eum illa mens effera ab elatiõus fas
tu de tumuit. ſ ꝺed ecce dum facta fortuū uirtꝫ narro repen
te ad memoriā uenit. q; d erga andreā fundane ciuitatis epm

p.

6

gōtr duuina nūa fecerit. Quod tām adhoc legentiby; ut ualeat ex
opto·quatīn' qui corp' suū continentie dederint·habitare
cum femina' nō p̄sumant· ne tūna mentis tanto repentina
admensa subripiat· quanto adhoc abinu' q̄d male concu
derit nā p̄scit· etiā p̄senua cōcubi[illegible] te forme
a die ing pti famulatur. Nec ē res dubia quā lu narro·
illa' cum Rpene tanti ut ea uestes sc̄. quanti reddelo
ei habuo res exstitum· hic namq; uen-a erabulatur
cū mitā multis uirtutib; plenā duceret. seq; sub sacerdotali
custodia incontinentie arce custodiret· quādiū scīmoniale fe
minā quā prius secum habuerat nolunt adep̄i sui cura repelle
re· sed cert' de sua ei' cōtinentie secum hanc p̄mittit ha
bitare. Sequa re actū est· ut antiquus hostis apt' ei animū
adrectū tentationis sequiceret· Nam cepit specie illi' oculis mis
cuis inp̄imere· ut intellect' nefanda cogitaret· Quadā uero
die uidens quida excampanue partib; comā uenuens· appre
hendere tetet· Qui adfundanā glebam p̄uenens· cū iam die
uespere cerneret· et q̄ declinare posset nusquā reppereret·
iuxta apollinis templum fugit· ubiq; se admanendū contulit
Qui ip̄m loci illius sacrilegum p̄timescens· quā uis fidem erucis
nunme haberet· signo se tam crucis munire curauit· Nocte
aūt media ip̄so solitudinis pauore turbat' pugil iacebat· et
repente consp̄iciens uidit magnū ip̄m turbā· quasi mobile

quuꝫ cuꝺam poteſtatꝫ ꝑ̃ re. Eumꝰ q̃ cetꝫ ꝑ̃erat. meiꝺe̅ loci illi
gmo cõſeduſſe. Qui cepit ſingulos ſpꝰ obſequentꝫ ſibi cauſas
actꝫ; diſcutere. quatenꝰ q̃ſq; quantꝫ neq̃ egiſſet minueret.
Cuiq; ſingulꝫ ſp̃c ad exq̃ſitionẽ ei exponerent q̃d cõt bonoſ opꝫ
fauſſent unꝰ in medio ꝓſiluit. q̃ in andree ep̃i animꝫ ꝑ ſpeue
ſcĩ monialiſ femine que mepiſcopio eꝰ habitabat. quantꝫ
temptationẽ carnꝫ eiuſ cõmouiſſet. aꝑuit. Cui ꝙ hoc maligꝰ
qui ꝑerat ſp̃c inhiantẽ audiret. ⁊ tanto ſibi factꝫ lucrꝫ gr̃ꝺe
crederet. quanto ſanctioriſ uiri animꝫ ad lapſum ꝓtinuſ in
clinaret. ille ſp̃c qui hec eaꝺe̅ fatebat̃ adiunxẽ. quia uſq; adhoc
quoq; diu ꝓ̃ho hora ueſpꝛtina eiuſ mentẽ traxerit. ut iniga eꝺe̅
ſcĩ monialiſ femine blandiens alapam daret. Et malig ſp̃c atq; hu
mana gr̃ꝰ hoſtiſ antiquuſ. ⁊ mumuc. exortat̃ blande hinc
ut ꝓficeret qꝺ cepiſſet. q̃ten̄ cunne illi ſingulare̅ inꝺ cetoſ palmã
teneret. Cuiꝰ iudeuſ q̃ aduenerat hoc inugilanſ cerneret. et mag
ne formidinis anxietate ꝓtinꝰ palpitaret. ab eoꝺe̅ ſpu q̃ cunctiſ
illic obſequentib; ꝑerat uiſꝫ ẽ ut requireret q̃ſnã eẽt ille q̃ tacen
intemplo eoꝺe̅ ꝓſumpſiſſet. Quẽ maligꝰ ſp̃c ꝓgentes ⁊ ſubtilꝫ
intuentes crucis miſterio ſignatꝫ iuderunt. nocantes q; dixerꝫ
Ve. ve. uas uacuꝫ ⁊ ſignatꝫ eſt. Quib; hoc ꝛenuntiantib; cunc
ta illa maligno ſpꝰ turba diſparuit. Judeuſ ꝰ q̃ hec iuderat
illico ſurrexit. adiuꝫ adeꝑm ſub feſtinatione ꝓuenit. Quẽ inecliã
ſua reperiens ſeorſum tulit. qua temptatione urgereꝫ inquiſi

rit. Cui ꝯfiteri epc̃ temptatiõe ſuã uerecundat̃ noluit. ſũ ů ille
diceret qđ in dñi illa famula prauu amoris oculos iniecisset. atq;
adhuc epc̃ negaret. aduocat̃ dicens. Quare negas. quo inquirens
qui adhoc uiſq; ueſpe heſterne ꝓduct̃ es. ut poſteriora illius alapa
ferires. Adq; uirorum uerba deprehenſum se eẽ epc̃ intuens. hu
milit̃ confeſſus est. qđ prius pinaciter negauit. Cui rursum uerecun
die iſdem uideus ꝯſuleus. qualit̃ hoc cognouisset. ut que in cõ
uentu maligno. ſpũ de eo audisset indicaret. Ad ille cog
noscens se se intra ꝓtin̄ oratione dedit. moxq; de suo habita
culo non solum hanc dñi famulã. ſ; õnem quoq; femina que in
eod̃ loci obsequio habitabant expulit. in eodem ů templo apoſto
lus beati andree apti repente oratorium fecit. atq; omni illa
temptatione carnis fundituſ caruit . uideñ ů cui ut ſ ne
atq; increpatione saluat̃ est. ad eternã salutẽ traxit. Illã sacratis
ſimi fidei imbutum. atq; aqua baptiſmatis emundatũ. ad scã eccl̃ie gremiũ
ꝓduxit. Hoc quoq; factũ est. ut hebreus ille dñi saluti alienus cõſuluit. ꝓ
ueniret ad suam. Et ꝯtempſit dñs inaltium ad bonã intã ꝓduceret. in
imbona uita alienũ introduxisset. petrus. Res hec gesta quã
audiui. et meritũ ꝓbet mi. et spem. Gregorius quoq; sic oportet decli
nata semp̃ cadere. et de nã infirmitate formidare. Ecce enim paradi
si cedrũ concussã audiui. ſ; in euulsã. quatenus nob infirmus et dei
concussione nascat timor. et de ei stabilitate fiducia. Hinc quoq; uena
bilis uir. et stannus aque cuitatis epc̃ fuit. et qui nup ꝓdecessoris mi

tpr beate memorie iohis pape defunct̃e. hunc ꝓphecie spm̃
habuisse multa testant̃. q; eu familiarit̃ scire potuert̃. Cui it̃
multa miracula hoc fert̃ religiosi uerace; q; uiri qui p̃sentes fue
rant. qd̃ i die obit̃ sui cu̇ circūstantiis, quib; ut pote discessur̃
pat̃ tam amabilis amarissime plangeret̃atur. eu flendo requisi
uere dicentes. Cui post te pat̃ habebim⁹? Quib; ipe pat̃ ꝓphetie
spu respondit dicens. Post cōstantiu̇ mulionē. post mulionē fullonē
Oce aquine. 7 hoc habes. Quib; ꝓphetie uerbi spu̇ erectis. uite
exalauit spm̃ extremu̇. Quo defuncto ei eccle pastoralė suscepit
curam andreas diacon illius q; quandā instabulus iumenti cursum
secuatur equor. Atque hoc exacuta sub ducto episcopet̃ ordinē
iouiu̇ sortit̃ e. q; in eade urbe fullo fuerat. Quo adhuc sup stite tra
cunctis habitatoribus ciuitatis illius ex barbarop gladius 7 pestilencie fue
re immanitate uastat̃ e. ut post mortē illiꝰ nequis epūs fieret. neq; b̃ fie
ret potuisset iuenis. Sicque factu̇ e ut uiri di sententia acōpleta
e. quatenꝰ post excessu̇ duop̃ se sequencia. ecclā pastorė minime
haberet. Sed neq; hoc silenda qd̃ narrare uiro uenerabili humensi uenācio
epo meante. biduu̇ cōtigit agnouisse. Iucane nāq; ecclē sibimet ꝓpi
que fiasse mire uir tutis epm̃ frigdianu̇ noe. narrauit. cui hoc opina
tissimu̇ acunctis illic habitatib; testat̃ memorari mirac̃ulu̇. qd̃ ausa
tich fluuius qui uicina urbis illiꝰ muros influebat. fluebat. sepe
inundationė facta cursus in alueum egressus p agros diffundi cōsueue
rat. ꝛ. que q; sata eac plantata reperiet euteret. Cumque hoc

rrebro fieret & magna eidē loci incole necessitas urgeret dato
studio opis eū ploca alia deriuari conati sūt. Sed quā uis diu
cuis laboratū fuisset. aq̄ po alueo flecti tamē p. nō potuit. Tunc
uis di frigdam rastrū sibi par uulū fec̄. ad alueū fluminis
accessit & solus oracōni icubuit. atque eidē flumini p̄ capiens
ut sese queret̄. ploca que ei usa fuit. rastrū p̄ tā trah̄. Que
relicto alueo p̄ po tota illa fluminis aquesa aqua secuta ē. ita
ut fundū locū sueq; cursus deseruit. & ibi sibi alueū ubi tracto
p̄ tā rastro uis dīm signū fecerat uendicauit. et quecq; ēt alim
uis hominū. p futura saltē plantata ultra nō deleret. hūiq;
uenerabilis uir uenantius ep̄s aliud miraculū relacōe cognouit
qđ in placentina ui be gestū esse. p ibet. qđ uir q̄q; uetustissim
uobis in hac mō romana ciuitate locū p̄fectorij tenens. q̄ ea de
ciuitate placentina ē oriūd. et nutrit ita ut ep̄s memorat. qa gestū
fuerit attestat. Inest nāq; ciuitate sabinū nōe fuisse asserit. mire
uir uitus ep̄m. cui dū die quada diacon̄ suus nunciasset qđ curs
fluu pđ alueū egressus eccl̄e agros occupasset. utraq; illic loca nut
endis seminib. p fur̄ sa aqua eidē fluminis teneret. uenerabil
uir uite sabin ep̄e respōdit dicens. Vade & dic ei. Mandat t ep̄e
ut te ē pescas. & ad p̄ri m alueū redeas. Qđ diacon ei audiens despe
& irrisit. Te uir dīm accersito notario dictauit dicens. Sabin dīno
ihu x̄ seruus. ē monitorib pado. Precipio in nōie ihu x̄ dīno. ut
de alueo tuo in locis istis ulteri non excas. nec tuis eccl̄ie ledere
p̄sumas. dicq; eidem notario subiunx̄ dicens. Vade hoc scribe
& in aqua fluminis eidē proice. Quo facto sci uiri p̄ceptū sensit

vij

prens

prens ſtamm ſe atq; ecclie flumnis aqua compeſcunt· atq; adp̄ priu
alueum reuſa· exire ulteri meadem loca nō p̄ſumpſit· Qua inte
petre q̄d aliq̄d quā inobedientiū hominū duritiā cōfundit· qn
et murmure ihu ꝛ elementū irrationabile ſēi uiri p̄cepti obediunt·
Vir quoq; iste uenabilis cerboni populoꝝ epc magnā dieb; nris
ſcitatis ſue plationē dedit· Nam eū oſpitalitatis ſue ſtudio valde
eet intentus die quada tranſeuntes mulites hoſpitio ſuſce
pit· quos gothus ſup uenient· ubi; s abſcondit· eoꝝ uita abillor
nequitia abſcondendo ſeruaut· Quod dum gothor regi pfi
do rotile nuntiatū fuiſſet· crudelitatis inmanuſſime inſania
ſuccenſus· huc adlocū q octauo huiꝰ urbꝭ miliario merulſci·
ubi tunc epe cū exercitu ſedebat uſſit deduci· eūq; inſpectu
ppli urſis ad deuorandū p̄ci· Cūq; hiſdē rex p̄fectus· inpō q;
ſpectacula conſeduſſet· ad aſpiciendā morte epi magna ppli
turba cōfluxit· Te epc ductꝰ in medio eſt· atq; mei morte inma
nuſſimus urſus exquiſit· q dū humana membra crudelit car
peret· ſeu regis animū ſanaret· Demiſſ; itaq; urſus incauta e·
q accenſ; ꝛ ecit epm pecuſ· ſi; ſubito ſue ferocitatis oblit· de flexa
cruce ſub muſſoq; capite humilit lambere epi pedes cepit· Vt
patent ob; daret intelligi· qa erga illū uirū di et ferina corda
eent hominū· ꝛ qſi humana beſtiaq· Te pplꝰ q ad ſpectandū ue
nerat mortis magno clamore ius e inadmiratione ueniarū·
Te ad ei reuerentiā colendā rex ipe p̄comor eſt· Quippe cū q
ſup no uulnno actū fuerat· ut q dīn ſequ pri moſtocuenda

uita epi noluit. salte admansuetudine bestiaq; sequeret. Cui
rei hy q te psentes fuert. adhuc nom illi sup st. ea q; cu omi
pplo illic se uidisse testant. De q etia uiro aliud q; miraculu
uenantio lunensi epo narrante cognoui. In ea nacq; populoniq
eccla cui p erat sepulchro si pparauit. Q; cu lmgobardoz gens
mutalia uemens cuncta uastasset. ad helba insula recessit. Qui
ingruente egritudine admorte uemens clericis suis sibiq; ob
sequentib; p cepit dicens. In sepulchro meo qd in populoniq pa
rauu me ponite. Cui illi cu ducerent corp tuu illuc p ducere qualt
possim. quia alonbardis loca eade tenert. q ubiq; illuc discurrere
sem. respondit dicens. Recedite me securi. nolite metuere. s; festi
ne me sepelire curate. Mox aut ut sepultu corp meu fuerit
ex loco eodem sub omi festinatione discedite. De functi g corp
de posuer nau. Cuq; populoniu tenderent collecto imubis;
aere immensa nimis pluuia erupit. Q; ut certis patesceret. cui
uri corp nauis illa portaret p illud maris spatiu qd abhelba
insula usq; populoniu xu milib; distat. circa utraq; nauis
latera p cellosa ualde pluuia descedit. q in eade nau una plu
uie gutta no cecidit. P uenere utraq; ad locu clerici. q sepulture
traduderunt corp sacerdotis sui. Cui p cepta seruantes admauem
sub festinatione reuersi sunt. Qui mox uir uitare potuer. in eode
loco ubi uir dnu sepult fuerat. longobardoz dux crudelissim
gumarith aduenit. Ex cui aduentu uiru di habuisse spin
pphetie clarius. q ministros a sepulture suo loco sub festina

tione descendere ꝓcepit. Hoc aũt ꝙd deduuſa pluuia factũ
narrauı miraculũ etiã inalteruſ epi ueneratiõe monſtra
tum eſt. Nã quida clericꝰ senex ꝙ adhuc ſuꝑ eſt. eidẽ rei preſ
toſe fuiſſe teſtat ducenſ. Fulgentiuſ epc qui truculenti eccliẽ
ꝓcurat. regẽ crudeliſſimũ totilam inſensũ omiũ habebat. Cuiꝙ
ad easdẽ partes cũ exercitu ꝓmouiſſet cure fuit epo ꝓ clericos ſuos
ocenia mutuere. eiꝙ furoris inſaniã si poſſet muneribꝫ placare.
Que ille ut uidit ꝓtin ſpeuit. atq; iuſſit ut eun
de eꝝm ſub omia ſpuiare cõſtringerent. eũq; ei examinu ſerua
rent. Quẽ dũ feroces gothi miniſtri ſeuicet crudelitatis illiuſ
tenuiſſent. circumdantes eũ uno loco ſtare ꝓcepuit. Eiꝙ un
ra circulũ deſignauer. extra quẽ pedẽ. nullo in auderet extra
here. Cũq; uir dñi inſole nimio eſtuaret ab eiſdẽ gothis cir
cundat ꝙ de ſignatione circuli incluſus. repente chorule
ꝙ chonutruus. et tanta pluuia uiſ erupit. ut hꝫ ꝙ eũ cuſto
diendũ acceꝑunt immenſitatẽ pluuie ferre ñ poſſent. Et dñi
magna numiſ inundatio erupit. intra eandẽ deſignationẽ cir
culi iq̃ uir dñi fulgentiꝰ ſtetit. nec una ꝙdẽ pluuie gutta
deſcendit. Ꝙd dñ regi crudeliſſimo nuntiatũ fuiſſet. illa mens
efferata ad magnã ei reuerentiã uer. ſa eſt culpena priꝰ inſa
tiabili furore ſeriebat. Sic ſic omipc dꝫ cõt ei tam mentes
carnaliũ potentie ſue miracula ꝓ deſpectoſ opat. ut q̃ ſe ſuꝑbe
ctra ꝓcepta uetuauſ eleuant. eoꝝ cerucẽ ꝓhumules ꝑmat.
Nup q; florid uenerabilis uite epc narrauit q̃ dã menuo

rabile signū dicēs. Vnr scilicet herculanus nutritor nūs
pristine ciuitatis epc fuit. excōmunicatione monasterij ad
sacerdotalis ordinis gram deductꝰ totile regis ptichi
tpribꝫ; eandē urbē annis .vii. continuis gothorū ex
ercit⁹ obsedit. Ex qua multi ciuiū fugerāt. q̄ famis
piculū ferre nō potāt. Anno itaq; octauo nec dū finito
obsessā urbē gothorū exercit⁹ intrauit. Tunc comes
q̄ eidē exercitui p̄erat. ad regem totilā nuncios mittit.
exquirēs q̄d de epo. t̄ depplo fieri iubēret. Cui ille p̄cep
dens. Epo p̄ius aceruice usq; adcalcaneum corrigiam
solle. z tc caput illi⁹ amputa. omnē ciuē ppīm q̄ illic in
uentus ē. gladio extingue. Tūc isdē comes uenerabi
lē uirū herculanū epm sup urbis murū deductum
capite truncauit eiq; cuiē iā mortui auertice usq; ad cal
caneū incidit ut ei⁹ corpore corrigia sublata uideret. Vtq; corp⁹
illi⁹ extra murū p̄iceret. Tc q̄dam humanitatis pietate cōpulsi.
abscisum capt̄ cruci apponentes cū uno paruulo infante
q̄ illic extinct⁹ inuent⁹ est iuxta murū corp⁹ epi sepulture
tradidert̄. Cumq; p̄t eandē cēdē die quadragesimo rex toti
la uississet ut cunes illi⁹ urb⁹ q̄ quo libet dispsi eēnt adeandē
sine alia⁹ trepidatione rema erent. hij q̄ prī⁹ time fuge
rant uuiendi licentia accepta reuisi sunt. Sz cui⁹ iuste eoz epc
fuerat. memores ubi sepultū eēt corp⁹ illi⁹ quesierūt. ut hoc
iuxta honorē debitū mecchia beati apli humulaxerent. Cūq;

uerū ēēt ad sepulchrū· effosa ītra muenerīt corp⁹ pueri partī
humani ut pote iam die q̄dragesimo tabe corruptū ꝛ uer
mib; plenū· corp⁹ū ep̄i hac si eodem die sepultū fuisset·
ꝛq̄d ēēt magnū ad muratione uen̄landū q̄a ita capt eius
uultū fuerat corpori· ac si nequaq̄m fuisset absciſū· sic
udelicet ut nullū uestigia sectionis appareret· Cūq;
ocłos mitgauertterent exquirentes si q̄d signū ul' de alia
monstrum incisione' potuisset· ita sanū atq; untemeratū
om̄e corp⁹ inuentū est· ac si nulla hui⁹ incisio fieri ten
gisset· Petrus· uis non obstupescat taha signa
mortuoꝝ· que sc̄e p excitatione' inuentum· Gregorii·
priorib; q̄dem temporib; gothoꝝ fuit uicta spolitanā urbē
uir tute uen̄abilis ysaac nōie· qui usq; ad extrema pene got
thorū tempora p̄ uenit· Que nr̄oꝝ multi no uerūt· ꝛ maxime
sacra uirgo gregoria· que nunc in hac romana urbe uicta
eccłiam beate marie semp uirginis habitat· Que dū adole
scentie sue tp̄r· gestiuit iam nupcias nec̄cłiam fuissent ꝛ sci
monialis uite cōuersation' squireret· ab eode' uiro defensa atq;
adeum que' desiderabat habitū dn̄o protegente p̄ducta est·
Que qua sponsi' fugit uitra habere sponsū meruit melo·
Ylla aut̄ de eode' uiro narrante uen̄abili patre eleutio
agnou· qui ꝛ hunc familiarit' nouerat· ꝛ eius ubis uite fide'
p̄bebat· hic utiq; uen̄abilis ysaac ortus ex italia nō fuit· sz;
ea illi narro miracula que in italia cōuersatus· fecit· Cū p̄mo

de syrie partib; uenisset ad spoliandā urbē. ingressus eccliam a custo
dibus petijt. ut sibi quantū uellet. licentia daret orandi. eūq; oris
secretioribus egredi non urgerēt. Quumor adorandum steuit. diemq
totum pegit in oratione. cui sequentē continuauit et nocte. sedo
etiam die q; totum in oratione consumpsit. Cumq; hoc un ex custodib;
superbie spu inflat cerneret. unde pficere debuit inde ad defect dam
pna puenit. Illa hunc simulatorē dicere. i tibo rustico cepit in
posterum clamare. q se tb; dieb; ac noctib; orare añ oclos hominū
demonstraret. Cui pfin curens unū di alapa pcussit. ut
quasi religiose utte simulator de eccliā cū cōtumelia exiret.
Sz; hunc repentre ultor spe inuasit. atq; aduers di uestigia stra
uit. pcōs illi clamare cepit. Isaac me eiecit. isaac me eiecit. Vir
q; pegrin quo cessabat noīe nesciebat. sz ei nom ille spe pclusit.
qui se ab illo posse ei ei clamauit. Mox aut sup uexati corp uir
di incubuit. i maligni spe qui eū inuaserat ab scessit. Intota ur
be tue statī quid in eccliā factū fuisset innotuit. Currere uiri
femine nobiles atq; innobiles pariter cepunt. certatimq; eū in
suis domib; rape conabant. Alij ad cōstruendū monasteriū pdio.
alij pecunias. alij subsidia queq; potuerant offere uiro di sup
plicit uolebant. sz seruus omīpotentis dñi hoc nichil accipies.
egressus urbē. no longe desertū locū repit. ubiq; sibi humile
habitaculū construxit. Ad quē dum multi pgeret. ex emplo
plis. etne uite accendi desiderio cepunt atq; sub ei magistio
uiri potentis dñi seruitutī dedert. Cūq; ei exemplo humilit

discipuli immunerent. pisu monastery. possessiones
que offerebant accipet. ille sollicitus sui. pauptatis custos.
forte sententia tenebat dicens. Monachus qui tanta posses
sione querit. non est monachus. Sic quippe metuebat paup
tatis sue securitate pdere. sic auari duites solent. pecunia diu
tias custodire. Ibi itaq; pphetie spu. magnusq; miraculis cunctis
longe lateq; habitatoribus; uita et inclaruit. Nam quidam
adhesptum. mortui monasterij fecit iactare campanas que
usitato nos nomine uancas uocam. Ubi itaq; discipulus sus.
tot uancas mortui pcute. et cuncus redire. Nocte ui eade dum
ex more cum frib; ad exhibendas laudes dño surrexisset. pre
cepit dicens. Ite. et oparyssiris pulmentum coquite. ut mane
primo paratum sit. Facto aut mane fecit adferri pulmentum
quod parari iusserat. atq; ortum ingressus cum frib; quot
uancas iactari pcepat tot meo laborantes inuenit. Ingres
si quippe fures fuerant. sed mutata mente pspm apprehen
derunt. uangas quas inuenerunt. et ab ea hora qua in
gressi sunt. quo usq; uir dni adeos uenerat. cuncta orti
uus spania que inculti fuerant coluerunt. Quib; uir
dni mox ut ingressus est ait. Gaudete fres multum labo
rastis iam quiescite. Quib; illico alimenta que de tulerat
prebuit. eosq; pro tanti laboris fatigatione refecit.
Sustinenti aut refectis ait. Nolite malum face
re. quoniens de orto aliquit uultis. adorti

ad ītū uenire. tranquille petire. cū benedictione ꝓcipere.
& a furti ꝙ prauitate cessare. Quos statī collectis holeris honesta
ri⁹ fecit. Actūq; ē ut q̄ ad ortum nocturni ad uenerant. cū labo
ris ꝓmio et repleti ineo et inno cui uenerunt. Alio quoq; tp̄r
accesserunt ad eum peregrini quidā nuām postulantes. Sed nis
uestib⁹ pannus obsit. ita ut pene nudi uideant̄. Cum que
hunc uestimēta peterent. eoy mente uy. dnī macē audiuit
Qui unū ex discipulis suis ꝓtīnus silentī uocauit. eiq; ꝓcepit di
cens. Vade & nulla silua in loco tali cauā arborē require
& uestimēta que inea in ueneris defer. Cumq; discipl⁹ abisset
arborē sic fuerat ut sim exquisiuit. uestimēta reperit & ea
lato de tulit magistro. Que ut sapiens. peregrinū
nudi estus ecce tollit & uestit uos. Hec illi in mentes re
cognouerē que polluerāt. magno que pudore cōfusi nam sē.
& qui fraudulenter uestimēta quererāt aliena. cōfusi recepit.

Alio q̄q; tp̄r quidā se ei orationib⁹ cōmendans. [sira]
sportas duas plenas alimentis ei ꝓ puerū transmisit. Quarū
unā is de pueris subripuit. atque in uicinere absc̄ondit unā
ū ad dr hominē detulit. & peticionē illius qui se ei ꝓpe
nium cōmdauerat enarrauit. Cui uy. dnī benigne su
sapiens. eundē puerū admonuit dicens. Gras agimus
sed uide sportā quā inuicine absc̄onditi ne incaute tan
gere ꝓ summas. q̄a inea iam serpens ingressus e.
Esto q̄ solicit. ne si incaute tollere uoluerit a
serpente ferialis. Cui uerbis puer

ualde e cōfusus
sed tristis admod
tm ꝓtulit uerecu
caute ac solliste
ia serpens tenebr
cōtrectum ali
rie spū. oraciones
unū erat ofi meo
quia tanta in lenti
p. ret ē pleū nullo
sore quod nā hoc
layabar. in tot
um etiam remur
g. Magna e pter
tigit. ut qui
ebuit. ut sem
quatenus ch
borat. mhoc
ꝑualent
sed discant
q̄ insemet ip
nō possunt. h
p missionis ꝓ
Ros ei exigu
reseruatur u

ualde ē cōfusus exultauit quidē quod mortē euaserit
sed tristis admodū facē ē. qa quam uis salubrē penā
tm̄ pertulit uerecundiā suam. Quā rursus ad sportam
cauee ac sollite. adtendit. sed etiam sic̄ uirgi p̄ dixerat
iā serpens tenebat. hic itaque cū uirtute abstinentie.
cōtrariarum abstinentium atque transeuntium p̄ phe
tie spū. oracionis intentione ꝑfecte incōparabiliter p̄cipuus
unū erat qđ mihi reprehensibile ꝑ uidebat. qua nō num
quā tanta ei leticia ineat. ut illis tot uirtutib; nisi sci
ret ꝑ plenū nullo m̄ credere retur. p. Petr⁹ Quid namque
sore quid nā hoc ꝑ dicam. ponit sibi letitie frena re
laxabat. an tot uirtutib; pollens aliqñ ad p̄sens gaudi
um etiam renuens el animū. trahebat. Gregorius.
g. Magna ē petre omptis dī dispensacio. Et plerumq; cō
tigit. ut quib; maiora bona p̄stat. que dā minora nō
tribuat. ut semp eor animū habeat in se ipe reprehendat.
quatenus dum appetunt. p̄fecte ꝑ nec possunt. & la
borāt in hoc quod nō accepunt. nec tam̄ elaborando
p̄ualent in his que accepta hñt minime ex tollat-
sed discant qa maiora bona ex semetipsis nō accepūt.
q̄ in semet ipsis uince parua uicia atque extrema
nō possunt. hinc ē enī quod p̄ducto dñs ad iram
p̄ multionis p̄plo. cinctos fortes atque p̄potentes aduer
sarios ei extinguens p̄ hulderim atque cananeos de terrā
reseruauit ut sic̄ sp scripti ē. in eis experiretur

ſtr̃. quia n̄ numq̄ ut dictū eſt eſ etiam quib; magna do
na t̄biut. parua quedam. reph̃ſibilia t̄ēmquit. ut ſemp
habeam contra quod bellum geram. ⁊ de uicti magnus hoſ
tib; mentē non erigam. quando eoſ aduerſary etiam mu
nici fatigam. fit itaq; ut animo meo una eademq; mens
⁊ uirtute polleat. ⁊ ex infirmitate laſeſcat. quater et
ex parte conſtructa ſit. ⁊ ex parte conſpiciat ſe conſpiciat
eſſe deſtructam. ut ꝑ bonum quod querit ⁊ habere nō
ualet illud ſeruet humilit̄ quod habet. Sed qui ſ quod
de hoc homine dicimuſ. quando illa ſupna regio uicinib;
ſuis ex parte dampna ꝑtulit. ⁊ ex parte fortit̄ ſtetit. ut
electi angloꝝ ſp̄c dum alioſ ꝑ ſuperbiam cecidiſſe cōſpice
rent. ipſi tanto robuſtiuſ. quanto humili ſtarent. Illi
ꝯ regioni ſua etiam detimenta ꝑſtterunt. que ad ētnita
tis ſtratum. ex parte ſue deſtructionis eſt ſolidi inſtructa.
Sic ꝯ ⁊ anima quaq; anima agitur. ut inhumilitatis.
cuſtodia aliquando adlucta maxima ex minimo dampno
ſeruetur. Peruſ. Placet quod dicis. Gregorius.
Nec; hoc ſileam quod ex regione eadem uenerabilis uiri
ſci p̄bri narratione cognoui. De cuius uerbis ipſe n̄
dubitaſ. quia eius uitam fidemq; minime ignoraſ.
Eodemq; temp̄r inuitſie partib; p uincie. duo uiri
inuita atq; habita ſce conuſationis habitabant.
quoꝝ unus eutuſ. alt̄ uero florentius dicebatur.
Si; uſde eutuſ in ſpiritali zelo atq; inferiore uir

tutis excreuerat. multoz q; animas ad dñm ꝑducere ex
ortando satagebat. Florentius uero simplicitati atq; ora
tionis deditam ducebat uitam. Non longe aut erat mo
nasterium qui rectoris sui fuerat morte destitutum. exq
sibi monachi eundem euthum ꝑce uoluerunt. Qui
eoz ꝑcib; adquiescens multas annis monasterium rexit.
discipuloz q; animas in studio sce conu̅sationis exercuit.
ac ne oratorium inq̊ prius habitauerat solus remanere
re potuisset. illic uenerabile̅ uirum florentium reliquit.
In q̊dam solus habitaret. die quada se se in oratione ꝑstra
uit. ab omni potente dño petijt. ut ei illi ad habitaculu̅
aliquod solatium donare dignaretur. Cui mox ut com
pleuit orationē. oratorium egressus. ante fores ursum rep
perit stantem. Cui dum ad tam caput deprimeret. nichilq;
feritatis in suis motib; demonstraret. apte dabat intelligi.
q̊d aduiri di obsequiu̅ uenisset. Quod ur quoq; dñi
primus agnouit. Et quia in eadem cella pecudes quatuor
ul̃ quinq; remanserant. quas omnino deerat qui pasce
ret. 7 custodiret eidem urso ꝑcepit dicens. Vade atq; has
oues ad pastum exce. ad sextam uero horam reuertere.
Cepit hoc utiq; indesinent̃ agere. Inuigebatur aut̃
urso cura pastoralis. 7 quas manducare eo euerat.
pascebat cū ꝑfectione. Cumq; ur dñi uoluisset ieiu
nare ad horam. ꝑcipiebat horam ursum cum oub;
reuerti. Cum uero noluisset ad sextam. atq; nonnb;

mandato uiri dñi obtemperabat utsus· ut neq; ad sex
tam neq; adnonam· nisi uisus recuret· Cumq; hoc diu
ageretur· cepit uno eo eodem tame uirtutis longe latecq;
fama crebescere· s; qua antiquus hostis uñ bonos cer
nit emulescere adgtam· uñ puer sos ꝑ inuidiam rapit
adpenam· quatuor uiri excuscepulis uenerabilus·
euthicy uchemẽt mouidentes· quod eoz magister· sig
na non faceret· y his qui solus ab eo relictus fuerat· tan
to hoc miraculo clarus apparet· eunde uersum nisi
diantes occiderunt· Cumq; hora qua uisus fuerat· ñ
rediret· uir dñi florentius suspectus ẽ redditus· quẽ
usq; adhoram uespe exspectans· affligi cepit· quod
his qui exsimplicitate· multa frm uocare consuerat·
ursus minime reuerteretur· Die ů altera ꝓcedẽte adagrũ·
ursum parit· ouesq; quesitur· quẽ occisum reperit· Sꝫ
sollicite inquirens· cinus aquib; fuerat occisus inuenit·
Tunc sese intamentis dedit· frm magis maritam quã
ursi morte deplorans· quẽ uir euthicius ad se ductũ·
consolari studuit· Sꝫ hisdem uir dñi cora eo· doloris
magnu stimulus accensus· impcatus est dicens· Spero
omnipotente dño qui in hac uita ante oculos om
nium ex malitia sua uindictam recipiant· qui nu
chil se ledente ursum meũ occiderunt· Cui uocẽ
primus ultio diuina secuta est· Nam quatuor mona
chi qui eundẽ ursum occiderant· stamni elephanti

no morbo ꝑcussi sunt· ut membris putrescentib; intuerent·
Quod factum ut di florentius uehementi expauit· seq; ut
frib; maledixisse ꝓmunt· Omni enim ute sue tepr flebat·
quia exauditus fuerat se crudelem· meorum morte ama
bat homicidam· Quod id circo omnipotenti dñi se fecisse
credimus· ne ut mute simplicitatis quanto libet dolore
commotus· ut torquere ultra ꝑsumeret raculi maledic
tionis· P etrus· N umquid nam ualde graue ee credim?
si fortasse cui libet exagitati iracundia maledicamus·
D e hoc petre peccato cur me ꝓcunctaris· S Gregorius·
an graue sit cum paulus dicat· neq; maledici regnum di
possidebunt· Pensa igit quam grauis culpa sit· que se
parat a regno ute· P etrus· Quid sit o non fortasse ex
malitia si; ex lingue incuria maledictionis mpxtmum
iaculetur ubum· G regori· S i apud districtum iudice
petre otiosus sermo reprehenditur· quanto magis noxius·
Pensa g quantum sit dampnabilis qui a malitia nō uacat·
si ille sermo penalis sit· qui abomnate utilitatis uacat·
P etrus· a ssentio· G regorius· h isdem ut egit aliud
quod silere non debeat· Cum enim magna eius opimo
longe lateq; crebescerent· quida diacon longe positus adeū
ꝓgere studuit· ut eius orationib; se cōmendaret· Qui ad
eius cellam ueniens· omne locum ꝓcursitum inuenit
innumeris serpentib; plenum· Cumq; uehemt expauis
set· clamatur dicens· S erue dñi ora pme· Erat aut tunc

mura sereniras. Egressus ū florentius · ad celum oculos palmas q̄
tetendit · ut illam pestem sic̄ secret dñs auertteret · ad cui⁹ uoc̄
subito celum intonuit · atq; idem to nitruus · omnes illos qui
illum occupauerant locum serpentes tinuit · Quos dum
florentius intemptos aspiceret dixit · Ecce occidisti eos dne ·
quis eos hinc leuat · ~ Vox q; ad eius uoc̄ tante anes uenerūt ·
quanti serpentes mortui fuerant · Que asportantes singulos ·
z longius pauentes locum habitationis illius mundum
omnimodo a serpentib; reddiderunt · Petrus · Quid ut
tuus quid fuisse merito dicamus · quod eius ori tantum fact⁹
est pcuius omnip̄c dō · ~ Gregorius · Apud omnip̄s
dī singulare mundiciam · atq; eius simplice naturam multū
pcre humanam cordis munditia · atq; simplicitas ualet · Hoc
ipsam namq; quod ei familia attenis actib; segregati · otiosa
loqui nescuunt · z mente p̄ua spargere atq; inquinare de
uitant · auctoris sui p̄cepris exaudition̄e impetrant · cui
unquantum est possibile · ipsa puritate ac simplicitate co
guationis · quasi exquadam tam similitudine cōcordant ·
Nos aut̄ turbis ip̄is admixti · dum frequent̄ otiosa · nō
nunquam uo etiam grauia noxia loquimur · os n̄rm tan
to omnip̄ti dō longinquum est · quanto huic mundo pri
mum · Nullum quippe deorsum ducimur · dum locutio
ne communia secularib; admiscemur · Quod bene usus
p̄t quam regem dñm exercitum uidit · semetipsum uilem

ipso reprehendit· ꝛ penituit dicens· Ve michi quia tacui· qꝛ uir polluti labijs ego sum· Qui cur polluta labia haberet apuit· cum subiunxit· Immedio ppli polluta labia habentis· ego habito· Pollutionē namque labiorum habere se doluit· ſ; unde hanc contraxerit iudicauit· cum immedio ppli pollu ta labia habentis se trahere phibuit· Valde enim difficile est· ut lingua sclarum mentē inquinet quam tangit· qꝛ dum plerumq; eis adquedam loquenda cōdescendens paulusq; hanc ipsam loquutionē que nob indigna est· etiam delecta bilit tenemus· ut ex ea iam redire non libeat· adquam ue luti exondescensione ducti uenim mutti· Hicq; fit ut abortiosis adnoxia· aleuib; adgrauora uerba ueniamus· ꝛ os nrm abomnipotente do tanto iam minus exaudit inprece· quanto amplius inquinat stulta locutione· qua sicut scriptum ē· qui auertit aurē suam ne audiat legem· oratio ei erit execrabilis· Quid g mirum si postula tarde adnō audimur· qui ꝓcipientē dnm· aut tarde· aut numqua audi mus· Et quid mirum si florentius inpce sua citius est auditus· qui inpceptis suis dnm citius auduit· Petrus· Nichil· ē· quod responderi ualeat aptē rationi· Ge correctus· Euthycius ꝰ qui inp dicti flo rentij uia di sertus fact fuerat· magnus pt morē claruit· mirr tute signoꝝ· Nam cum multa cuec urbis illius de eo

Cum ad aures regie maiestatis peruenit

soleant narrare miracula. illud tam est ꝑcipuum. quod usq; adhec longobardorum tempꝰa omnipotens ds ꝓuestimonium illius assidue dignabatur ostendere. Nam quotiens pluuia decerat. & estu nimio tram longa siccitas exurebat collecti munu ciues urbis illius eius tunicam leuare. atq; inconspectu dni cum precib; offerre. consueuerant. Cum quidam ꝓgressi exorantes ꝓgerent. repente pluuia tbuebatur. que plene tram satiare potuisset. Ex qua re patuit eius anima quid uirtutis intus quid meriti haberet. cuius foris ostensa uestis uram conditoris auertebat. Nup quoq; in parte campanie ur ualde uenerabilis martinus nomine. in monte marsico solitariam uitam duxit. multisq; annis in specu angustissimo inclusus fuit. quē multi ex nris nouerunt. eiusq; actib; ꝑsentes extiterunt. De quo ipse multa ex qui beate memorie papa pelagio decessore meo. & alijs religiosissimis uiris narrantib; agnoui. Cuius hoc miraculum prius foramine cō tum fuit. quod mox ut se inꝑ dicti monticulu. ex petra eadem que in semetipsa concaua angustum specum fecerat. aque stilla prorupit. que martino dei famulo in usu cottidiano sufficeret. & nec ꝑ ad ēēt. nec necessitati de ēēt. Quatenus re ostendit omnipotens ds. quantam sui famuli curam gereret. cui uetusto miraculo potuit insolitudine experte duritia manifestaret. Ih; antiquus hostis humani generis

eius uirib; inuidens. hunc usitata arte pelleret. exco specu
mollitus est. Nam amicam sibi bestiam serpentē scilicet ingē
est. hunc ab eadem habitatione eicere factore tre conatus est.
Cepit enim serpens inuenire mspelunca solus cum solo. exp;
orante se ante illum sterneret. cum cubante pariter cubare.
Hic uir ses omnino mptrit. eius ori manū ul' pedē extende
bat dicens. Si licentiam accepisti infer as. ego nō phibeo.
Cumq; hoc continue ptemnum ageretur. die quada anti
quus hostis tanta hac eius fortitudine uictus mficiunt
seq; inde uecu montis latus mpcipitiū serpens decid.
omnia arbusta loci illius flamma excu[illegible]nte concre
mauit. qui ineo quod montis latus omne combussit. co
gente omnipotente deo monstrare compulsus est. quan
te uirtutis fuerat qui uictus absedebat. Perpende queso
iste uir dñi inquo montis uertice steterit. qui cum serpente
ptriennium iacuit securus. Petrus. Auditu pareo.
Gregorius. Vir iste uite uenerabilis inclusionis sue
tempr primo decreuerat. ut ultra mulierē non uideret.
non quia aspnabatur sexum. hic ex contemplata spetie
tentationis incurrere metuebat uitium. Quod quedā
mulier audiens. audacter ascendit montē. atq; ad eius
specum impudenter prupit. At ille paululum longius in
tuens. et uenientē ad se muliebria uestimenta cōspiciēs.
se se inorationē dedit. intra fatē de pressit. et eo usq; pstra
tus iacuit. quo impudens mulier a fenestra cellule eius
fatigata recederet. Que die eodem mox ut de monte

descendit· unā finiuit· ut ex mortis illius sententia daret̄
intelligi· quia ualde omnipotēs deo displicuit· qđ ei famulū suum
impio cōtristauit· Alio quoq; tp̄e· dum multi ad hunc religi
osū deuotionē cōcurrent· atq; arta eēt semita que· inde uerso
montis latere ad ei celulā p̄ueniebat· puer paru
lus incaute gradiens· ex eodē· monte cecidit· q; usq; ad uallē
corruit· que· sub monte eodē sita quasi in profundo cōspicit̄
In loco quippe eodē tanta mons ipse altitudine excreuit
ut arbusta ingentia· que· ex eade· ualle p̄deuntes· ex monte
aspicientib; quasi fructecta ee uidentur· p turbatu ra
que· sunt cuncti qui ueniebāt· summa que cura quesitū
ē· sic ubi corp̄ elapsi pueri potuisset inuenire· Quis enī ali
ud nisi ex tutum crederet· Quis ul corp̄ ad tam integrū
p uenisse· suspicaret· dū int̄ positis ubique scopulis in par
tibus dilacerari potuisset· Sed requisitus puer in ualle
inuentus ē· nō solum uiuus· sed etiam incolumis· t̄e cētus
patent̄ in notuit qđ ideo fecit nō potuit· quia hunc inca
su suo martini oratio portauit· Inspectu namque illius
magna de sup rupis e manebat· que· cū ex parte exigua
monti uidereture affixa martini cellule· p minens· l· casum
suum cerneret· illius meritū ruituram minabatur·
Ad hunc mercatus illustris uir armatus nepos· cum
magna rusticor̄ multitudine ueniens· p̄cabat· ut uir
dū despectu eode· dignaret̄ exire· quatenus ipe· ruituā
rupem ex monte· potuisset euellere· atque· inspectu
suo eccl famulus tutius habitaret· Cumque hoc

tur dñi nequaquam adquiesceret· et quod posset ut faceret ꝓcep-
tu ipse melle siue uemore parte se contulit· si tam̄ molestu eret
duobum non erat· quod simul & specum destrueret· & martum̄
necaret· Itaq; dum ea que uenerat multitudo conaretur· si
posset sine ꝑiculo uiri dñi ingens illud quod de sup meubrie
rat saxum leuare· cumdus ui dentibus repente ꝛsualde admi
rabilis contigit· quia moles ipsa qua conabantur euellere·
subito abe isde laborantib; euulsa· ne spelunce martirum rectum
tangeret saltum dedit· & quasi seruu dñi lesionē fugiens· lon
guus cecidit· Quod aduersum omnipotis dñi anglico ministerio
actum intelligit· qui diuina ꝓuidentia dispoit omnia fidelit̄
credit· Hic cum prius eodem monte se contulit· ne dum
clausus specu habuans· cathena sibi ferrea pedē ligauit·
eamq; saxo ex parte altera affixit· ne ei ultra liceret ꝓgredi·
quā cathene eiusdē quantitas tendebatur· Quod uirtute ue
nerabilis bñdictus audiens· cui⁹ supius memoriam feci· eiꝓ
discipulum suum mandare curauit· Si seruus es dñi· nō tenebit
cathena ferrea· si; cathena x· Adquam uocē martinus ꝓtin⁹
eandem compedem solui· si; numq̄m ꝑ modum solutum te
nebit pedem ultra locum· quo hunc tendere ligatum cōsue
rat· atq; intanto se spatio sine cathena coercuit· inquanto
& ante ligatus mansit· Qui dum ꝑ modum medē loci specu
concluusisset· cepit etiam discipulos habere q̄ ab ei⁹ specu seor
sum habitan[illegible]tes· aduersum utte aquam de pu[illegible]teo auri
re consueuerant[illegible]· si; funis inq̄ adhauriendam aq̄m situla de
pendebat· crebro [illegible]rumpebat· Vñ factū ē ut eandē cathe

nam quam expede suo uir dñm soluerat eius discipuli peterent
eamq; sumi adiungerent. atq; tnilla fistula ligarent. Exq; tam
tēp̄r contigit. ut isdem fumus et cottidie tingēt aqua. et
nullo mō rumperetur. Quia cū cathenā uiri dñi fumus ille
contigit. ipse q; adtolerandā aquā fieri mse fortitudinem
traxit. P eius. F acta hec placent qa mira. 7 multū quia
tetencia. G regorius.

Nostris m̄ tp̄ribz quidā quadragenarius noē buxentine eccie
subdiaconus fuit. qui oium suaz gregē pascere ineusdem
partibz auxilie soleba t. Cui q; uetacis uiri narratione res mi
ra innotuit. que secreto fuerat gesta. Is namq; ut p̄dixim⁹. dum
gregis sui curam mauelia gereret. indiebz eisdē uir fuit ex
monte. qui argentarius dicebat uenerabilis uite qui habitū
monachi quē p̄tendebat inspecie moribz explebat. hic itaq;
ad ecclesiā beati petri ap̄li p̄cipis adeodē monte argen
tario annis singulis uenire cōsueuerat. atque ad hunc
quē p̄dixi quadragesimū subdiaconē sicē ip̄e narrauit.
hospitalitatis gr̄ā declinau . Quadā uice dū ei ofpiciū
qō nō longe ab ecclā aberat intrasset. cuidā paupcule
mulieris marit⁹ iuxta defunctus est. Quē ex more lotū
uestitumq; inductum. et labano cōstructū supueniente uesp
pe sepelire nequiuerunt. Iuxta defuncti igitur corp⁹
uiduata mulier sedit. que in magnis fletib, noctem
decurens cōtinuis lamentoꝝ uocibz satis faciebat
dolori. Cumque hoc diutius mulier nullo mō cessaret. uir dei qui re

A) Fleret. & flere
cepit hospicio fue

tat. quadragesi[m]a diacono cōpunct⁹ ait. Veleri huī mulieris
anima mea cōparit. rogo. surge. 7 oremus. Perrexerunt igit̄
utrique ad ūcanā ecclām. sese que parit̄ in oratione dederunt.
Cumque diutius orassent cōplere orationē quadragesimā dia
conem seruus chi petit. Qua cōpleta ab altaris crepidine pul
uerem collegit. atque cū eode quadragesimo addefuncti cor
pus accessit. sese que ibidem in oratione dedit. Cumque
diutius orassent. iam non sic ⁊ pus fecerat cōplere orationē.
p sub diaconē uolut. sed ipe benedictionē dedit. stat̄ que
surrexit. Et qua manu dexta collectum puluerē gestabat.
sinistra pallium quo [illegible]faues defuncti velabat abstulit.
Quod cum mulier fieri cerneret. contra dicere uehementi cepit.
7 mirari quid uellet facere. Ablato itaq; pallio de eo quē colligerat puluerem defuncti faciem fricauit. Qui cum diutius fricaret. reuocauit. cepit animā oscitare. oculos aperuit. sese q; eleuat̄ resedit.
quid erga se ageretur miratus est. ac si de graui somno fuisset
excitatus. Qd cum mulier lamentis fatigata conspiceret. cepit
gaudio magis flere. 7 uoces amplius edere. Cum uir dñi mo
lesta pbitate compescuit dicens. Tace. tace. Sed si quis uos requiret qualit̄ factum est. hoc solum dicite. q̄ dñs ihc x̄c opa sua fecit.
Dixit hoc atq; abeuns ospitio exit. quadragesimum sub diaconū
primus reliquit. 7 in loco eodem ultra nō apparuit. Temporale
namq; honorem fugiens. egit ut aquib; uisus fuerat. nunq̄ ꝑ
iam in hac uita uideretur. Petrus. Quid alij sentiant
ignoro. ego aut̄ cunctis miraculis hoc potius existimo mira
culum. q̄d aduitam mortui redeunt. Gregorius. Si uisi

bilia adtrenchmus· ita necesse est ut credamus· Si ů mundibilia pensam.
numerum constat q mauis est· miraculum p̄dicationis atq; orationis
solatium· p̄ccatorē cōuertere· quam carne mortuum suscitare.
Iniusto ꝯ enim resuscitat caro iterum moritura· in illo ů anima me
rituum uictura· Cum enim ꝑ ponto duos· in quo hoc existimans
maiori factum uirtute miraculum· Lazarum quippe quē iam
fidelem fuisse credimus· carne dñi· sa'tulum ů susceperunt immente·
Et quidē p̄ resurrectionē carnis delazari murmurib; tacet· nam p̄
resurrectionē animę capere infirmitas non ualet· quanta
insacr̄ eloquio de paulo murmurib; dicuntur· Q ů ille eius crudelis
sime cogitationes adpietatis mollia conuerse sunt uiscera·
qđ mori cupit ꝑ fr̄ib; inquor prius morte gaudebat· qđ plen̄
omnis scripture scientia nichil se scire iudicauit· nisi x̄pm
ihm ꝯ hunc crucifixum· quod p̄x̄ libent̄ uirgis cedit̄· quē gla
dius insequebatur· quod aplar̄ honore sublimis est· si; tam̄ est
spontę parcul' inmedio dulcior· quod ad celi secreta ducitur·
ꝯ tamen mentis oculum p̄compassionē reflectit ad disponendū
cubile coniugatorum dicens· uxori uir debitum reddat· ꝛ·
simulit̄ ꝯ uxor uiro· quod admisceat̄ incontemplationē cęlib;
angelor· ꝯ tam̄ non aspnatur cogitare atq; disponere facta
carnalium· quod gaudet infirmitatib; sibiq; inconsumelijs
placet· quod ei uiuere x̄pc est· ꝯ mori lucrum· quod totum
tam extra carnē est· hoc ipm qđ uiuit incarne· Ecce qualit̄
uiuit· qui abinferno mentis aduitam pietatis reduxit· Nichil est
ů quē p̄ iam incarne suscitari· nisi forte cum p̄ uiuificationē
carnis aduitā reducit̄ mentis· ut hoc ei agatur p̄ceteri mira

culum. quatenus conuersus interius uiuificetur. Petrus.
Valde infra credidi. hoc quod modo quam sit incomparabi
liter superius agnoui. Sed queso cepta p̄. sequere. ut dum temp⁹
uacat. sine edificatione hora non transeat. Gregorius.
Frat quidam mecum est in meo monasterio conuersatus. in
scriptura sca. studiosissimus qui me etate preibat. et exmul
tus que nesciebam me edificare consuerat. hui⁹ itaq; narratione
didici. qđ fuit q̄dā meipsame partibus intra quadragessimū
comane urb⁹ mihi ātū nomine benedict⁹. Et quide etate iu
uenis. s; moribus grandeuus. et inscē conuersationis regula se
fortiter stringens. Que cotile regis tempore cum gothi ceppe
russeut. hunc incendere cum sua cella uoluerunt. Igne namq;
posuerunt. s; meritis tu ab eis omnia. cella ut ipsi⁹ magne
combusti non potuit. Quod uidentes gothi. magis magisq;
seuientes. atq; huc ex suo habitaculo trahentes. non longe as
pexerunt succensum clibanum quibusdā panib⁹ parabat.
eumq; in illo piecerunt. clibanumq; clauserunt. Et altero die
cla/ usus ita illesus inuentus e. ut non solum ei⁹ carni abigni⁹;
s; neq; ullo in extrema uestimenta exemauerit. Petrus.
Antiquum ritum puerorum miraculum audio. qui prec
ti sunt ignib⁹; lesi non sunt. Gregorius. Illud ut
opinor miraculum ex parte aliqua dissimiliter gestum est.
Tunc quippe tres pueri ligatis manib⁹; ac pedib⁹; igni
piecti sunt. quos die altero rex requirens. in camino illesis
uestib⁹; de ambulantes reperit. Ex qua re colligitur. qa
ignis unquo iacti fuerant. qui eor uestimenta no comm

gīt. eorum unc ula sumpsit: ut uno eodē tp; tempr. mobseqo
iustorum. ꝛ haberet flamma uirtutē suam ad solatium. ꝛ nō
haberet ad tormentum. huic tam antiquo miraculo resimilis
et cōtrario uenit elemento. Nam nup Iohannes tbunus rela
tione sua me docuit. quod p nullius comes. cum illic ad eccl̄e se
cum suo haberet. Eo tempr in loco eodē ubi mira res contigit
affuisse. eamq; rem cognouisse testati sunt. Predictus ꝛ enim
tbunus narrauit dicens. quia ante hoc fere quinquennium.
qn hanc apud romanā urbem abue um tyberis egressus ē.
tantumq; crescens. ut eius unda sup muros urbis illius influ
eret. atq; uica maximas regiones occuparet. aput uetonensē
urbē fluuius athesis excrescens. ad beati zenonis
mr̄is atq; pontificis eccl̄iam uenit. cui eccl̄ie cum eēnt ianue
apte. aqua uica numine intrauit. Que paulus p crescens. usq;
ad festas que erant tectus pxime puenit. sicq; stans aqua eccl̄ie
ianuam clausit. ac si illud elementum liquidum insolubile
parietis fuisset in mutatum. Cumq; eēnt interi multi inuen
ti; aquax magnitudine eccl̄ia omnu circumdata. qui apos
sent egredi nō haberent. ibiq; se fame ac siti deficere for
midarent. ad eccl̄ie ianuam uenicbant. adbibendum ha
riebant aquam. Que ut p dictus ē usq; adfenestram excrcut.
ꝛ tam uica eccl̄iam nullom̄ diffluebat. haurirī itaq; ut aqm
poterat. si; gen diffluere ut aqua non poterat. Stans aut ianua
adostendum cunctis mentum mīris. ꝛ aqua erat ad adiuto
rium. ꝛ quasi aqua nō erat adiuuadendum locum. Quod g
ante dicti ignis antiq miraculo uere p dixi non fuisse dissi
mile. qui uirum puerox ꝛ uestimenta non tangit. ꝙ uim

cula incendit. ℙ etrus. ⁊ ira sunt ualde sc̄a⁊ facta que nar
ras. ⁊ presentem infirmitatem hominū uehemēter stupenda. S;
qua tantos nup mutatio fuisse audio admirande uirtutis
uos nosse uellem nullas eos contigit antiqui hostis insidias
ꝓtulisse. an insidijs ꝓfuisse. G regorius. S ine labo
re certaminis nō ē palma uictorie. Unde ꝯ uictores sut.
nisi quod contra antiqui hostis insidias decertauerunt.
Maligni quippe spūs cogitationi locutioni. atq; op̄i intro
semp insistit. si forte. quid mueniat. un̄ aprit examen
etiā iudicis accusator existat. Unde enim nosse quō adhe
ndum semp assit. quida qui nunc nobiscū sunt rem
quā narro testant. quod uirtute uenerabilis stephanus
nōe ualerie primicie p̄br fuit. hui⁹ ītra bonifatij diaconi
atq; dispensatoris ecclie cogitatione p̄remus. Quidam
die detinere domum egressus. mancipio suo negligenti
loquens ꝓcepit dicens. Ueni diabole discalcia me deum
uocē mox cepunt se caligarum corrigie in summa ue
mor' locitate dissoluere. ut aptē constaret. quod ei ipse
qui nominatus fuerat ad extrahendas caligas diabo
lus obediisset. Quod mox ut p̄br ui [illegible] tam
dit uehementē expauit. magnusq; uocib; cla
mare cepit dicens. Recede miser. recede. non t- sed man
cipio meo locutus sum. deum uocē prin excellit. ⁊ ita
ut mueritie sunt. magna tam ex parte dissolute corri
gie remanserunt. Qua mire corrigi potest. antiqui
hostis q̄ tam ꝑfecto est factis corporalib; quā mnys in
sidijs mis cogitationib; instat. ℙ etrus. Laboriosū

ar qne ualde terribile ẽ cõtra insidias inimici sẽp intendẽ-
7 continue quasi in acie stare. Gregori Laboriosũ nõ erit
si custodiam nr̃am nõ nobis sed gr̃ę supne tribuamus. Ita
tñ ut et ipsi inquantũ possumus sub p̃rectione dñi ingẽ lem
Si aũ antiquus hostis amente cepit expelli. exclusa lagi
tare plerũq; ãgũ. ut nõ solum iam timeri non debeat.
sed xp̃o bene uiuentium uirtus terreatur. Rei nãq;
quam uarro ut scilsimus eleutius senex pat̃. cui supius
memoriã fec. testis extitit. in hoc intimare curauit. qd
inspolit in urbe puella quedam nobilis cuius dã p̃ matrẽ
filia celestis uite desiderio exarsit. eique pat̃ resistere ad uti
am uite conatus ẽ. sed cõ tẽptu patre scę cõuersationis habi
tum suscepit. Qua exre factum est. ut eam pat̃ sue sub
stancie exheredem faceret. nichilq; illi aliud nisi sex uncias
unius possessiuncule relinqueret. Cuius ũ exemplo. p uocate
cepunt apud eam multe nobiliorũ gnãs puelle cõuersi.
atque omp̃ti dño dedicata uirginitate seruire. Quadã
ũ die isdẽ eleutherius abbas uir tute uenerabilis ad
ea gr̃a exortacionis atque hedificationis accesserat.
sent eger[illegible] nõ haben[illegible] cum ea de uerbo dñi cõloquens sede-
bat. Cum repente ex fimbo qũe in sex uncias
madarent. a patre accepat. cum exenio rusticus aduenit. Qui
cum ante eos assisteret. maligno sp̃u correptus ceciditq; fati
gatusq; nimijs stridoribus atq; balatibus cepit. Tunc scimonialis
femina surrexit. atq; irato uultu magnis clamoribus impetuit
dicens. Exi ab eo miser. exi ab eo miser. Ad cui nocẽ. mox
p̃ uexati diabolus respondit. Et si de isto exeo nequaq;
intrabo. Casu aũt uxorta porcus pascebatur. Tunc scimo

natus femina ꝓcepit dicens· Exi abeo ⁊ in hunc porcum in
gredere· Qui statim de hoc homine mundo exijt· porcum quē russus
fuerat inuasit occidit necessit· P etrus· V ellem nosse· si
saltem porcum concedere spūi immundo debuit· G regorius·
P reposito regule nre actionis sunt facta tertiatus· Ipse ⁊ enim
redemptori nro alegione que hominē tenebat dictum est· Si
ejcis nos· mitte nos in gregem porcorum· Qui hanc ⁊ ab homine
ejcit· ⁊ in porcos nre eosq; in abissum mittere concessit· Ex
qua re etiam hoc colligitur· quod absq; concessione omnipotis
dni nullam malignus spūs contra hominē potestatē habeat·
qui in porcos irruere non potuit nisi ꝑ missus· Illi ꝯ necesse est
spōnte subdi· cui ꝙ adusa omnia subitum̄ cuncta· ut tanto
ūris hostib; potentiores simus· quanto cum auctore omnium
unum efficimur· ꝑ humilitatē· Quid aūt mirum si electi quiq;
in carne posiri multa facere mirabiliter possunt· quoq; ipsa quoq;
ossa mortuī plerumq; innumeris miraculis ui uirtut· Innaleria
nanq; pruncia res ē hec gesta quam narro· in q; beate me
morie abbatis mei ualentinus relatione agnoui· Ibi ⁊ enim
quidam uenerabilis sacerdos erat· qui cum clericis suis dū
laudib; bonisq; opibus mentis sancte conuersationis iuxta
ducebat· Sup ueniente aūt uocationis die defunctus est atq;
ante ecclam sepultus· Eidem ū ecclie caule inherebant
ouium· atq; idem locus in quo sepultus est· ad eascl̄ oues ten
dentib; ꝑ uius erat· Quadam aūt die nocte cum clericis mira
ecclam psallentib; fur uenisset· ut ingressus caulas furtū
faceret· uerueecem tulit· ⁊ conclusus exijt· Cum ū ꝑuenisset ad
locum ubi ur dni sepultus erat· repente adhesit· et gressum
mouere non potuit· Uerueecem guidē de collo deposuit· eumq;

dimittere uoluit· sed manu relaxare non ualuit· Cepit ḡm
ser stare cum preda sua ceus ligatus· uolebat ueruecem dñi
mittere nec ualuit· uolebat egredi cum ueruece nec poterat·
Ideo itaq; mō fur quantus uideri timuerat· hunc mortu
us tenebat· Cumq; magistri manus q; illius fuisset adstricta·
immobilis p̄stitit· facto aū mane expletis q; laudib; de
ab eccl̄a egr̄si sunt clerici· 7 inuenerunt ignotū hominē
ueruecem tenentem manu· Res uenit indubium· utrū
ueruecem uolleret an offerret· Sed culpe reus ciuis
indicatur penam· Mutati omnes· quia ingressus fur· uti di me
rito ad p̄dam suam stabat ligatus· Cui se oratione p̄eo dederunt·
fusq; p̄cib; uix optinere ualuerunt· ut qui res eoy ueneratr ra
pere· saltem uacuus exire mereret· Itaq; fur qui diu steterat
cum p̄da captiuus· quando q; exist uacuus 7 liber· Petrus·
Appareat qui ante sint supnes dulcedines omnipotentis dñi·
cui erga nos fiunt tam iocunda miracula· Negotius·
Penestrine urbi mons p̄minet· in q̄ beati petri apli· mo
nasterium situm est uirorum dñi· quoy relatione adhuc in
monasterio positus audisse me contigit· magnum quod
narro miraculum· quod enim monasteriū monachy se nosse
testabantur· In eo namq; monasterio fuit pat̄ uite uenerabi
lis· qui quendam monachum nutriens· usq; adeuerendos
puexit mores· Cumq; eum tam more dñi uideret excreuisse·
eodem sibi monasterio tunc prbrm fecit ordinari· Cui p̄t
ordinatione suam· q; nō longe erat ei exitus· reuelatione
uidicauum est· Ap̄dictum patre monasteriy percyt· quatenus

3. 62

ei concederet· ut sibi sepulchrum pararet· Cui ille respondit· dn
te quidem moriturus sum· sꝫ tam̄ uade· ut sicut tus ꝓparas se
pulchrum· Recessit g̃ ꝛ ꝓparauit· Cum ū pt multos dies sex pat̄
febre ꝓuentus est· ad extrema ꝓuenit· atq; exclamans ꝓpbr̄o
dicens· Intuo sepulchro me pone· Cum g̃ diceret seis quam ego
ū securus sum utroscp capere nos non potest· abbas ꝓtinus
respondit dicens· De fimck est utq; atq; in sepulchro eodem
quod sibi pbr̄ parauerat positus· Mox quoq; ꝛ pbr̄m corpo
ris languor̄ crescente· citius pbr̄ uitam finiuit· Cumq; ad
sepulchrum quod sibi ipse parauerat· corp̃ illi⁹ fuisset a
frib; deportatum· apto eodem sepulchro uiderunt omnes
qui aderant· locum non ee ubi pm̄ potuisset· quia corp̃
patris monastery quod illic ante positum fuerat· omne
illud sepulchrum tenebat· Cumq; frs qui pbr̄i corp̃ detule
rant· factam difficultatem sibi sepeliendi uiderent· uni⁹ eor
exclamauit dicens· he pat̄ ubi est qd̃ dixisti· qr
sepulchrum istud ambos nos caperet· Ad cui⁹ uoc̄ us non
subito cunctis uidentib; abbatis corp̃ quod illic ante huma
tum fuerat· ꝛ subtinum iacebat· se se uertit mlatere· et
uacant̄ sepulchri locum ad sepeliend̄ corp̃ pbr̄i pbuit·
ꝛ quia utroscp ille locus caperet· sic̃ nunc ꝓmisserat· mortuus
mpleuit· Sꝫ qr hoc dꝫ pdixi apud ꝓnestinam urbē mbea
ti petri apli· monasterium gestum ē· us ne aliquid etiam
mhac urbe de ei⁹ eccl̃e custodib; ubi sacratissimum ei⁹ cor
pus est positum audire· p etrus· Volo atq; id ut fiat
magnoope precor· G regorius· A dhuc sup stim

aliqui· quot theodorum eius ecclie custode nouerunt· cui nar
ratione innotuit res que ei contigit ualde memorabilis· qđ
quadam nocte dum cetus ad melioranda iuxta ianuam tu
mba surrexisset· ex more ligneis gradib; sub lampade po
situs stabat· & lampadis refouebant lumen· Cum repente beat⁹
petrus in stola candida de orsum in pauimẽto constitit· et ꝙ
dixẽ· Colliberte quare cetus surrexisti· Quo dicto aboculis as
pientis se uanuit· Ꝟ; tanto in eo pauor inruit· ut tota
in corporis uirtus deficeret· & ꝙ dies multos de stratu suo sur
gere non ualeret· Quamꝛe quid ulcꝺ beatus apls sermonib;
sibi uoluit nisi ꝑ semitam sui respectus hostendere qua quic
quid ꝑ eius ueneratione ageret· ipse hoc ꝑ mercede retributo
nis sine mĩmissione semp uideret· Petrus· Mihi hoc
nõ tam apparet mirum quia uisus est· sed illi qui uidit cũ
eet sanus egrotauit· Gregorius· Quid sup hac re mirari
petre· numquid mam mente excidit· quia cum daniel
teneat ꝓphã magnam ulm ac tribulem uisionẽ uidit· ex
qua etam uisione contremuit ptinus adiunxit· & ego
elangui· & egrotaui ꝑ dies multos· Caro enim ea que sum
spẽ capere non ualet· & id circo nõ numquã cum mens
humana ultra se adducendum ducit· ne cesse est ut hoc
exterius uasculum quod fere talenta· pond̃ uero ñ ualet
infirm & t· Petrus· Scrupulum cogitationis mee aperta
tatio dissoluit· Gregorius· Absit aũt nõ ante longa
tempora sic nri senioris ferunt custos ecclie aconcitus
dictus est· magne humiliatus atq; grauatus mr· ita

uppotenti do fidelit ser
ostenderet· quam de u
quadam puella paralitica
ret· & dissolutis uenib
pacto aplo peteret ut
sionẽ adstitit· & di
uisse se sãu & restitue
ẽt· si quis ẽt a comm
lora se habere· ut qui
pere factus est obu
par undica multi qu
dit· Ego sum· Ad illa
tus aplis adhuc me m
debeas· sum ille respo
Cuius manum teni
& ita ex illa hora o
bra solidata fun
remaneret· Ꝟ;
euoluere cona
contra sese cœpit
tura p̃talie p
Petrus· Petre
Super insan
nomine solu
mus· ante ho
ratione unum

omnipotenti dño fidelit̃ seruiens ut iscłe beatus petrus apłs sig
nis ostenderet· quam de illo haberet estimatiõē· Nam cum
quedam puella paralitica ineuis ecclia pmanens manib; re
peret· ꝛ dissolutis renib; corpus p̃ram traheret· dumq; abea
to petro apło peteret ut sanari mereretur· nocte quadã ei
pulsionẽ adstitit· ꝛ dix̃· Vade adcontium mansionarium·
ꝛ ipse te salua ꝛ restituet· Cumq; illa de tanta uisione certa
ẽt· ꝛ quis ẽt aconitus ignoraret· cepit huc illucq; pecclie
loca se trahere· ut quis ẽt aconitus inuestigaret· Cumq; re
pente factus est obuiam quẽ querebat eiq; dix̃· Rogo te
pat̃ indica mihi quis est aconeuis custos· Cui ille respon
dit· Ego sum· Et illa inquit· Pastor ꝛ nutritor ñr beat̃ pe
trus apłs adme me misit· ut abinfirmitate ista liberare me
debeas· Cui ille respondit· Si abipso missa fuisti· est surge·
Cuiusq; manum tenuit· ꝛ eam instatu suo erexit· ꝛ protinus erex̃·
ꝛ uta ex illa hora omnes meuis corpore nerui ac men
bra solidata sunt· ut solutionis signa ulteriuis non
remanerẽt· Et si cuncta que ineuis ecclia gesta cognouim̃
euoluere conamur· ab omnib; iam p̃cul dubio narratione
cessemus· Vnde necesse est ut admodernos patres q̃
uita p̃tinde p̃untias clarior· narratio se ñra retorqueat·

Petrus· Perge quo uis· Gregorius·

Super insanum p̃untia quidam uenerandus uir· menas
nomine solitariam uitam ducebat· qui ñtoz multis cog
nitus· ante hoc fere decennium defunctus· De cui⁹ opis nar
ratione unum auctorẽ nõ infero· quia pene tot in meuis

uita testes sunt. quot sanus puritiam nouerunt. hic itaq; m
chil aduisum suum aliud nisi panca apium uasa ꝑ possidebat.
huic cum longobardus quidam mel eidem apibꝫ rapinam uolui
set ingerere. prius abeode uino correptus e. 7 mox ꝑ malig
num spm ante eius uestigia uexatus. Qua ex re factum est.
ut sicut apud omnes incolas ita etiam apud eos inde bar
barum gentis eius celebre nom eius haberetur. nullusq; ultra
ꝑsumeret eius cellulam nisi humilis apparere. uel irritare. Se
pe uero ex uicina silua uenientes ursi. apes eius comedere co
nabantur. Quos ille de phensos ferula qua manu ferre con
sueuerat cedebat. ante cui uerbera inmanissime bestie ru
giebant. 7 fugiebant. Et que gladios formidare uix poterant.
ex eius manu ictus ferule ꝓtimescebant. hui studium fuit.
nichil in [illegible] hoc mundo habere nichil quererе. omi
q; ad se carnis [illegible] usu causa uenichant. adeo ne uite desi
dia accenderet. Si quando aut quos libet culpis ag
nosceret. nunq; m[illegible] ab increpatione parcere. sed amoris
igne succensus. studebat meis uehement lingua ferire.
Consuetudine uero uicini ul' longe positi eidem loci acole
fecerant. ut dieb; singulis ꝑ hebdomadam unus quisq; ei obla
tiones suas transmitteret. ut eet quod ipse ad se uenientib;
offerre potuisset. Quoda u tempore possessor quida carrucus
noie inmundo desidio deuictus quanda scimoniale fe
mina rapuit. sibiq; inlicito matrimonio cunx. Quod mox
ut uir dni cognouit. et ꝑ quos potuit que fuerat dignis ma
dauit. Cumq; conscius sui sceleris timeret. ne forte hunc

aspe

quippe qua beate uite amittit. Immortalis autem
qua essentialiter uite nullam desinet. & natura sue uita
pde. nõ ualet. Hec tam impetuutin morte fuerit dãp
nata. Illic enũ posita beatã pdit. & ee nõ perdat.
Et quare semp colligitur. ut & morte sine morte. & de
fectum sine defectu. & finẽ sine fine patiatur. quatenꝰ
eiꝰ mors immortalis sit. & defectus indeficiens. et finis
infinitus. Petrus. Quis hanc tam inexplicabile dãp
nationis sententiã cuĩ libet sit opis ad extrum uenienꝫ
nõ pmescat. qñ & si iam nouit quid egerit. adhuc tñ
facta ulius quã subtiliter iudicentur ignorat. Gregorius.
Non asseris itaq; Sed plerumq; de culpis minimis ipse
solus pauor egredientes animas iustoꝝ purgat. sic nar
rari de quodã scõ uiro merui frequenter audisti. qd mo
rem uenienꝫ frequenter mutat. si; post morte mistolis al
bis apparuit discipulis. & quã pclare sit susceptus indi
cauit. Non nulli uero omps dns reprehensibiles uitas q
dam pius revelationibꝫ roborat. ut in morte minime
pmescant. Iam quidã meri in monasterio fr̃a mo
nitus uoce uuebat. q multis cotidianisq; lacrimis ad
gaudia etne patrie anelabat. Cuiq; studiosissime.
& cũ magno feruore desiderii sacra eloquia medi
taret. nõ uerbis tuba senectutis uel scientie sed fletu cõpũc
tionis inquirebat. quareti phec extrema mes et
in my deke set & ma desert ad regnoe celestis pa
pcõtemplationẽ uolaret. Hunc pnoctina uisione

dictū est. ꝑaratus esto. ꝛequia dñs uulsit migra. Cūq; ille se non
habere ſumptus ad migrandū diceret: ꝛesponsū ꝑmus au
diuit dicens. Si depeccatis tuis agit̄ dimulsa sint. Qđ
cū semel audiuisset. ꝛ magno adhuc metu trepidaret. nocte q̄q;
alia q̄q; uerisdē uibus ; ammonit̄ dcl ꝑ quinq; dies. febre co
reptus. tuit fribꝫ flentibꝫ orātibꝫ q; defunct̄ ; Alius aute
fr̄ meodē monastio megrulus dicebat̄. uehemēt lacrimis
at q; otatoꝫ intentus. Psalmodia ū ꝛorore ullus pene nul
lo tp̄r cessare cōsueuerat. excepto aut cui alīm̄ tū corpori aut
membra dediſſet sopori. Huic nocturna uisione apparuit. qđ
albis floꝛibꝫ corona de celo in capiit illuū descendebat. Qui moy
molestia corporis occupatus. cū magna securitate animi atq;
ilaritate defunct̄ē. Ad cui sepulchrū cū petr̄ quy nuc̄ mo nas
terio ꝑē. sibi sepultura ꝑ̄ post annos face uoluisset. tanta ut
asseri t de eodē sepulchro illuū fragrantia suauitatis emana
uit. ac si illic ēent flow omnū odoramēta cōgregata. Ex quare
manifestū ꝑatuit. quā ueꝛū fuerit qđ ꝑ nocturnā uisionem
uidit. Alius quoq; in eodē monastio iohs ductˢ ē. magna indolis ad
holescens. quetatē suā intellectu ⁊ humilitate dulcedine q; gā
uitate transibat. Huic g tanq; atq; ad extremū deducto ꝑ nocturn
nam uisionē quidam senex apparuit. ⁊ hunc uurga tetig
atq; dixit. Surge. ex hac enī molestia mō minime moꝛieris.
Sed paratus esto qua hic longū tp̄s facturus non eris. Qui
dum iam ēet amedicus desperatus. repente sanatus ē atq; cō
ualuit. rem quā uiderat narrauit. seq; ꝑ biennū inde
seruitio sic ꝑdixi. ultra etatis sue annos exibuit. An hoc

Nota.

aũ triennũ cũ quadã fr̃e fuisset mortuus. atq; in eid̃e
monasterij cymiterio a nobis sepultus. cunctis nobis ab eo
d̃e monasterij cimiterio exeuntib; usd̃e ih̃s sic post modũ tre
mensq; psallens inducauit. illic nobis discedentib; in uẽ-
tus ab eod̃e fr̃e qui mortuus fuerat uocat̃e. Quod mox
subsequens finis secuit. Jam post dies x. iuuenis fe
brib̃ carne solutus e-. Petr̃. Docere uelim si hoc quod p
nocturnas uisiones ostenditur debeat obseruari. Gregorius.

Nota Sciendum petr̃. quia ex modis tanguntur animũ cogita
ciones somnioꝝ. Aliq̃n nanq; somnia uentris plenitudine.
l̃ inanitate. aliq̃n ũ illusione. aliq̃ cogitacione simul ⁊
illusione. aliq̃n reuelatione. aliq̃n auc̃ cogitatioe̅ simul
⁊ reuelatioe̅ generantur. Sed duo que p̃mo dixim⁹ om̃s
experimẽto cognoscim̃. sub uncta auq; uatioꝝ in sacre scr̃p
ture pagin⁹ inuenimus. Somnia ex eñ in plerũq; ab
occulto hoste p illusionẽ fierent. ne quaq; uir sapiẽs
indicaret dicẽs. Multos enĩ errare fecerẽ somnia. ⁊ exca
derẽ sperantes nullus. l̃ certe non auguria amitte. nec ob
seruetis somnia. Quib; p fecto ubis cui sint detestationi
ostenditur: que auguriis cõiungunt̃r. Rursũ nisi
aliq̃n ex cogitatione simul ⁊ illusione p̃cederent uir
sapiens minime dixisset. multas curas secunt̃r somn
nia. Et nonnulli aliq̃n somnia ex nostro reuelatioĩ oriẽt.
ioseph p̃ferendũ se fr̃ib; nõ uidet somnio. nec marie
sp̃õsum ut ablato puero in egypto fugeret. p somnu
um angl⁹ am moneret. Rursum somnia ñ dliq̃n co

gnationē· ⁊ reuelatione ꝓcederit· ne quaq̄ dānuel
ꝓpheta nabuchodonosor uisionē diuersis· a radice cogi
tationis inchoasset dicēs· Tu rex cepisti· cogitare in stātu
tuo· quid ēēt futurum· post hec ⁊ qui reuelat mysteria· os
tendit dñō ⁊ que futura sunt· Et paulo post· Videbas· & ecce
statua ymagnā dis· statua illa magna· ⁊ statura sublimis·
stabat cōtra te & cōtra· Danuel magis dum somnium ad
implendū reuerentē insinuat· & ex qua ortū sit cogi
tatione manifestat· patenter ostenditur· qua plerūq;
ex cogitatione simul ⁊ reuelatione generetur: Sed
murū cū somnia tot rerum qualitatib; alternant· tan
to eis credi difficilius debet· quanto & ex quo impul
sa uenant· facilius nō elucet· Sed aut uera int illu
siones aq; reuelationes ipsas uisionū· uoces aq; ima
gines quodā intimo sapore discernūt· ut sciant ul
quid a bono spū percipiant· ⁊ quid ab illusione pati
antur· Nam si hec exāmina cauta nō fuerit· ꝓce
ptor spūm multasse uanitatib; immergit· qui
nō nūq̄ solet multa uera ꝓdicare· ut ad extre
mū ualeat animā ex una alia falsitate laqueare·
Sic cuidā nrō nup certū ē cōtigisse· q dū somnia
uehemēt attenderet· et ꝑ somnia longa uite spatia
huic ꝓmissa sunt· Cui q; multas pecunias ꝑ longio
ris uite stipendis collegisset· repente defunctē·
ut i tractatoribus relinquēret· ⁊ ꝑ se cui nichil ex bo
no ope portaret **Petrus.** Quis iste sit memini· si
quis to te atq; cepimus ex sequamur· Putamus

Cuiq; extra eccl̃am quererent ubi p̃ iecti eẽt. inuen̄
unt hoc in sepulchro alio posit̄ ligatis adhuc pe
dib; sic ab eccl̃a fuerat abstract⁹. Et quare petre colli
ge. q̃ ah⁹ quos peccata grauia dep̃mũt. si in sacro
loco sepeliri se faciunt. restat ut etiã de sua p̃sũpti
one iudicẽt. Quatenus eos sacra loca nõ liberent
si; etiã culpa temeritatis accuset. Nam q̃dq; in
hac urbe cõtigerit. tunc⁹ q̃ hic habeant plurimi
testantur. gd q̃dã artifex⁹ p̃mus. cum defunct⁹ fuis
set. in eccl̃a beati Ianuarij martiris. uirtutes p̃ctis⁷
laurentij acõiuge sua sepultus sit. Sequenti au⁷ noc
te ex sepultura eade⁷ audiente custode ei⁹ spe cep̃ cla
mare. Ardeo. Ardeo. Cui uchu has uoces emitteret. cus
tos hoc ei nuntiauit uxori. Uxor uillicus. eo⁹q; uehu
ter inspicerent artifex ide⁷ uiros transmisit ad eccl̃am
uolens cognoscere. qualit⁹ ei⁹ esset comp̃ in sepulchro de
quo talia clamaret. Quia p̃ites sepulchrũ uestimẽta
quide⁷ intacta reppererunt. que nec usq; in eade⁷ eccl̃a
p euusde⁷ miraculi causa testimonio seruantur. Comp̃
uillicum no⁷ inuenerũt. ac si in sepulchro eode⁷ po
situ nõ fuisset. Et quare colligendũ e⁷. qua ultione
anima ei dampnata sit. cui⁹ caro e⁷ ab eccl̃a p̃iecta
Quid igitur sacra loca sepulturis p̃sunt. q̃n hij qui
indigni se⁷. ab eisde⁷ sacris locis eiiciunt⁹ p̃ iciuntur.
Petrus. Quod nã g̃ fieri potest. q̃d mortuis ualeat
ma aiab⁹ p̃desse. GG. Si culpe post mortẽ in so
lubiles nõ sunt. multũ solet animas etiã p̃ mortẽ

sacra oblatio hostie salutaris aduuare· ita ut hoc
nō nunq̄m ip̄e defunctoy aīe uideantur expe
tere· ¶ Iam p̄dictus felix epc̄s aquodā uenerabi
lis uite p̄bro· qui usq; ante biennii uic· cuidio
cesi ceūsuy cellensis urbis habitauit· atq; eccl̄a bea
ti ih̄u q̄ue in celo que taurina dic̄· sita e p̄erat
cognouisse se asserit· qd ide p̄fr in eode loco in
quo aque calide uapores numios faciunt quotiens
necessitas corp̄oris exigebat lauari cōsueuerat·
Vbicū die quada fuisset ingressus· inuenit quenda
incognitū uirum· ad suū obsequium p̄paratū
qui sibi depectib⁹ calcia abstraheret· uestimēta
susciperet· ⁊ exeunti a calore sabana p̄beret· atq;
oīe ei ministriū cū magno famulatu p̄ageret·
Cumq; hoc sepius fieret ide p̄fr die quadā ad bal
nea ituru· intra semet ip̄m cogitans dix̄· Iuro
ut q̄m tam deuotissime ad lauandū solet obsequi
ingratus apparere nō debeo· si; aliquid me neces
se e ei p munere portare· Ce duas secū oblationū
coronas detulit· Qui mox ut p uenit ad locū ho
minē inuenit· atq; ex more inei obsequio uirus
est inomūb⁹· Lauit utiq;· Et cū iam uestire uolu
isset egredi· hoc quod secū detulerat obsequenti
sibi uiro p benedictione obtulit· petens ut benig
ne susciperet· qd ei carissimū offerret· Cui ille me
rens affluct⁹q; respōdit· O ich ista quare das pat⁹?

Iste panis sēs ē. ego hunc mā ducare nō possum.
Nec q̄ enī quē uides aliq̄ loci huī dñs fuī. ꝓpeul
pis meis hic p̄ monstrē deputat sum. Si aut m̄ plā
te uis ompti dō offerꝫ me hūc panē. ut p̄ peccatis
meis intuenias. Et tunc exaudituī te ēē cognosce:
cū hic ad lauandū uenīs. q̄ me minime inuenīs.
Inq̄b; ūbis disparuit. ꝫ his qui hō ēē uidebatur. ea
nescendo innotuit. quia spūs fuit. Iste ū pbr.
et domanda cōtinua se p̄ eo in lac̄mis affluxit. salu
tarē hostiam cotidie ō obtulit. Et rursus post ad
balneū eū iam minime inuenit. Quia ex re quā
tū p̄ sit animab; immolatio sacre oblationis osten
ditur. qui hanc ipsi mortuoꝝ spūs aduentib; pe
tunt. et signa indicant. quib; p̄ eā absolui uideā
tur. Sed neq; hoc silendū existimo. qd actū in meo
monastio ante hoc triennū reminiscor. Quidā nāq;
monachus iustus noē medicina arte fuerat in
structus. qui m̄ in eode monastio cōstituto seculo ob
sequi. atq; in assiduis egritudinib; meis excubare
cōsue[illegible]uerat. hic itaq; langore corpis p̄
uen[illegible] ad extremū deductus ē. Cui in ipsa sua
molestia frī germanī noē copiosius seruiebat. qui
ipse quoq; nunc in hac urbe p̄ eande medicine
arte ꝑtralis uite stipendia sectatur. Sed p̄dict⁹
iustus cū iam se ad extremū puenisse cognouis
set. eidē copioso frī suo. qua occultos thesauros

habere innotuit. Os numerū frm̄, nō potuit celari. Sed
subtilit̄ indagauit aliq; illi omīa medicamīta p̄strucā
tes. eosdē tres aureos inuenerūt in medicamine absc̄o
sos. Os mox ut mī nuntiatū ē tantū malū de fr̄e qui no
bisc̄ cōmunit̄ uixerat. equanimit̄ ferre nō ualuit.
Quippe qa eidē nr̄i monasterij semp̄ regula fuerat. ut
cc̄a fr̄es ita cōmunit̄ uiuerent. quatenus eis singulis
nulla habē p̄p̄a licceret. Hunc nimio merore p̄cussus.
cogitare cepit quid adp̄ur gationē morientis facem. ut
quid in exemplo uiuentib⁹ frib⁹ p̄uidem. Precioso eidē
monasterij p̄posito ad me ascito dixi. Vade: et nullus ex frib⁹
se ad eū morientē iungat. nec sermonē cōsolationis ei
libet eoy ore p̄cipiat. si; cum in morte cōstitutus fr̄s que
fierit. ei suus carnalis fr̄ dicat. qua p̄solidis quos occulte
habuit. aciunctis frib⁹ ab hominatus sit. ut saltē in mor
te de culpa sua mentē suā amaritudo transuberet. atq;
a peccato q̄ p̄petrauit puniget. Cum ū mortuus fuerit.
corp⁹ illi cū strum corporib⁹ nō ponatur. si; qua libet fossā
inter quilinus facite. in ea corp⁹ illius p̄icite. ibiq; sup
eū tres aureos quos reliquit. iactate. simul omes clamātes.
Pecunia tua tecū sit in p̄dic̄tione. Et sic eū terra
operite. Inquib⁹ utriusq; reb⁹, una morienti. aliam ū
uolui uiuentib⁹ frib⁹ p̄dēre. ut illi amaritudo mortis
a culpa solubilē faceret. et ipsos a uaritie tanta damnatio
nis cer; in culpa p̄liberet. Quod ita factū ē. Nam cū de
monachus ueniret ad mortē. atq; anxie se quereret.
frib⁹ cōmendare. nullus q; ex frib⁹ eū amplicari. ꝙ

colloq̃ qui dignaretur. ei carnalis fr̃ cur ab oñib; eet.
ab hominatus indicauit. Qui p tinus de reatu suo ue
hemẽter ingemuit. atq; uupsa tristitia e corpore exiũ
Quia ẽ sepultꝰ ut diximus. Sed fr̃s omis eade ei sentẽ
tia p turbati. cepunt singuli quiq; extrema z ultia
que eis habere regulariẽ semp licuerat ad medium
p ferri. uehemẽtiq; formidare: nequid apud se eet. un
rep̃hendi potuisset. Cum ũ post mortẽ ej. xxx. uiu
eent dies euoluti. cep̃ animus mis defuncto fr̃i compati.
eiq; cũ dolore graui supplicia pensare. & siquid eet erep
tionis ej remediũ quereret. Tunc euocato ad me eode p
cioso p̃posito fr̃i monasti. triti dixi. Iuẽ ad fr̃em ille qui
mortuus ẽ. unigne cruciatur. Debemus ei aliq; carita
tis impẽdere: & eũ unquantũ possumus. ut erip iam
adiuuare. Vade utiq; z ab hodierna die. xxx. diebꝰ cõ
tinuus offerre p eo sacrificium stude: ut nullus omino
p̃termittatur dies. quo p absolutione ullus salua
ris hostia nõ immoletur. Qui p tinus ab scelit. & pu
rut. Vobis aũ alia curanduꝫ atq; euolutos dies nõ
numerãtibꝫ; iste fr̃ qui defunctus fuerat nocte qua
dã fr̃i suo gmano copioso p̃sionẽ apparuit. Quẽ ille
cũ uidisset. inquisiuit dicẽs. Quid ẽ fr̃ quom̃ es. Cui
ille respondit. Nunc usq; male fiu. Iam ũ bene sum. qa
hodie cõmunionẽ recepi. Qd iste copiosus p gens. p tin
dicauit. in monasterio fr̃ibꝫ. fr̃s sollicite cõputauerũt
dies. & ipe dies ex tinerat. in quo p eo. xxx. oblatio fue
rat impleta. Cuiq; z copiosus nesciret. quid p eo fr̃s

agerent. & fas ignorassent. que de illo cognosus uduisset.
uno eodēq; tp̄r cognoscit ille quid ⁊ ubi egerat. atq; illi
cognoscit quid ille uiderat. cōcordanter simul uisione
⁊ sacrificio. resaptē claruit. qua fē qui defunct⁹ fuerat.
p salutarē hostiā supplicū euasit. Petrus Qua st ual
de que audio. ⁊ nō mediocrit̄ leta. Gregori De nobi
dubiū uenīat ūba moy tuoy. cōfirmāt hec facta uuē
tuum. Nam uix uite uenābilis cursus narrauisse pōt q̄
cotidianum dō sacrificiū offerre cōsueuerat. seq; in lacrimis
unt̄ pā sacrificioy archana macerabat. mandatū chri
pcui clā siu usionē. plūs suscep̄ duces. Age qd agis. opare
qd oparis. nō cessat pes tuus. nō cessat manꝰ tua. natali
aplōy uenies ad me: & retribuā tibi mercedē tuā. Qui
p annos. vii. ipō natalitio aplōy die. cū missarū sollemnia
pegisset. ⁊ misteria sacre cōmunionis accepisset. ecce
poze exiuit. Hoc quoq; qd audiuimꝰ. quenda apis
hostes in captiuitatē positū. & in unctis religatū.
fuisse. p quo sua cōsumpt dieb; certis sacrificiū offerre
cōsueuerat. Qui longo ⁊ tp̄e ad cōualescēdū reuisus. q̄
dieb; uncta solueret̄ in monut. eiq; cōsumpt illos suos
se dies. q̄b; p eo offerrebat sacrificiū in monte atq;
recognouit. ⁊ ex alia nob re que am annos. vii. gesta
ē certissime cōfirmatur. Igatho ⁊ enī patres nr̄i mu
ltos sep̄ sic ut fideles n̄ri ac religiosi uiri multi
testati sūt atq; testāt. cū beate memorie p̄decess
soris mei tp̄r. iussus ēēt ut romā ueniret. tum
ui mie tempestatis p culit. ita ut se ex tanto undar

ꝑiculo euade posse dubitaret. Hauta uo ei aurica nõe q
ne eidẽ eccle clericat officio fungit. ꝑ naue carabu re
gebat. Rupto fune ei eidẽ carabo que regebat. inf un
daru cumulos repente disparuit. Nauis aũ cui epc ꝑ
erat. tandẽ ꝑ multa ꝑicula ad hostica insulã fluctib;
quassata puenit. Cui; die. nõ. epc nautã q̃ abeo abscꝑt
u carabo fuerat. in nulla maris parte uidet apparere.
uehemẽter afflict mor tuu credidit. Sed ꝑ obsequiu ca
ritatis unic̃ qd mortuo debebat ip̃edit. ut omp̃tã do
ꝑ absolutione anime ei offerri sacrificiu uictime salu
taris uidet. Quo ablato. refectaq̃ naue ꝑ rec̃ adi
talia. Cumq; ad romanu portu uenisset illic nautã rep
perit. que mortuu edidit. Tunc inopinata exultatoe
gauisus e. cui; qualit̃ tot diebꝰ; inullo maris tanto pi
culo uite potuisset inquisiuit. Qui ut deliceret indicau.
quotiens inullus tẽpestatis fluctib; cũ eidẽ que rege
bat carabo fuisset usus. 7 quotiens eo supioꝛe parte.
deꝛsu usu. ipe carine ei sup sederat. ad iungens cũ dieb;
hoc nocte actib; hoc icessanter facer. iaq; ei ut fundit ex fame simul
7 laboꝛe defecisset. q̃ eu ordine diuina mia seruauerit. In
dicau 7 eu qd etia ne usq; testat dies. laborans i fluctib; atq;
deficies. subito mr̃is pode sum gnat. uatur neq; diei sus
somno ẽẽm. neq; uigilare me credẽs. Cui ecce ieidẽ
medio mari me posito. quidã appa rent mis panẽ
ad refectoe detulit. Que mox ut eo medio uires recepi.
Hec longe ꝑ. nauis transiens affuit. que me ab illa ru.
undaru ꝑiculo suscep. atq; ad tra cledux. Quod si lucet

epī auchēns. requisiūdiem atq; illū fuisse diem reppert. q̄
p eo pīr unhostia insula omptī dō hostiā sacre oblationis im
molauit. Item. Et alque narras. upē qq; insuetia post agnou.
Gregor. dcatra credo. qa hoc tam apte cū uuentib; atq;
nescientib agitur. ut cunctis hec agentib; ac nescientib;
ostendat. quasi insolubiles culpe nō fuerint. ad obsolutōē
pōēē; etiā mortuis uictima sacre oblationis possit. Sed
sciendū ē. quia illis uictime sacre mortuis psint. qui hic
uuendo obtinuert ut eos etiā p mortē bona ad uuent.
que hic p ipsis ab aliis fiunt. Int hec aut pensadū ē. qd
tu tior uq; sit. ut bonū qd qsq; sperat p mortē suā agi
paliosq; agat upē dūuuit p se. Beatus quippe ē lubrum
exire. quā p uncla lubrātē quere re. Debem̄ itaq; psens
selm ul qua iam cōspicim̄ defluxisse tota mente cōtēpne.
cotidiana dō lacmarū sacficia cotidiana sarnis ej 7 san
guis hostias immolare. Hec namq; singulariē uictima.
ab ētno interitu animā soluit. que illā nob mortē unu
genit p mistriū reparat. qui licet surgens a mortuis
iam nō moriē. 7 mors ei ultra nō dominabit. tñ p eo
inse. in mortalit atq; incorrupt uuens. p nob ut
ueriū in hoc mistio sacre oblationis immolat. Cuiusquq
ve tibi corp̄ cō assumit. et. ei caro in ppīj salute pacē.
ei sanguis nō ira in manib; infideliū sit; nora fideliū sumē
atq; fundē. hinc g pensemus quale sit p nob hoc sacfiū
qd p absolutione nīe passionē unigenit filij semp im
mutatu[m] [illegible] Quis enī fideliū hec dubitet [illegible]
immo[lari] [illegible] ad sacrificium uocē celos aperiri

De sacrificio missē

qt myda [illegible]
angelor [illegible]

tullo thu xpi mistro anglor chorosl adsē: summus
ima sotiar. etiam celestib; iungi. unīquīda ex usi
bilib; inuisibilib; fieri. Sed necesse ē ut cū hec agi
mus. nos metipsos dō incōdis cōtrictionē mactem.
q; aqu passionis dnice mistria celebrām. imitari de
bemus qd agimus. Tē g uere p nob dō hostia erit.
cū nos ipsos hostia fecerimus. Sed studendū nob
ē ut etiam p̄ oratonis tpia. inquantū dō largien
te possim; mtpō animū suo pōdē ingugē ser
uem. ne post acgnitio fluxa dissoluat. ne uana
mentis letitia subrepat. ⁊ luctum cōpunctionis
pdat anima p̄ incuriā fluxe cogitatiōnis. Sic
quippe quod poposcerat anima obtinere meruit.
qua se post lacrimas in eodē mentis ingugē seruā
uit. Dequa uulnerū scriptū ē. Vultus q; ei nō sunt
amplius in diuīa mutaq. Que g nō ē oblita qua
perdit. nō ē p̄uata munē qd poposcit. Sed iter
hec sciendū ē. qua illecebre sin delicti ueniam pos
tulat. qui p̄ius hoc qd in mpō delinquitur relaxat
Munusculū nō accipitur. nisi ām discordia ab ani
mo pellatur. dicente ueritate. Si offers munus
tuū ad altare. ⁊ recordatus fueris quia frē tuus
habet aliquid adūsum te. Relinque ibi mu
tuum ante altare. ⁊ uade p̄ius reconciliari fratri tuo.
⁊ tūc ueniens offeres munus tuum. Qua intē pensan
dum ē. cum omissa culpa munē soluatur. qm̄ gra
uius ē culpa discordie p̄ qua nec munus accipit.

Octava Dominica

Debemus itaq; ad primum quã uis longe posi-
longe q; dissimiliu; mente ire: eiq; animũ subde
re. humiliare illum ac benuolentia placare: et
si licet cõdiuq; nr̃ dum tale placitũ nr̃e menti ass
peperit a peccato nos soluit. quia minus p culpa
simit. Veritatis aũt uoce attestante dicimus. qa
ser uus qui x. milia talenta debebat. cum penitẽ
tiam faceret. absolutionẽ debiti adhuc accep̃. Sed
quia cõseruo suo centũ sibi denarios debenti debi
tum non dimisit. & hoc ẽ iustius exigi quod ei fue
rat iam dimissum. Ex quib; uidelicet dictis cõstat.
quia si nobis qd delinquitur ex corde non dimittitur
z illud rursus agitur. quod nobis iam dimissum p
penitentiã gr̃ uidebamus. Igitur dum indulg tpis
spatium licet dum ructet sustinet. dum correctionẽ
nr̃am usq culpas examinat exspectat. cõflemus
cum lacrimis duritiã nr̃i cordis frangamus. ipsius
gr̃am benignitatis. & fidenter dico qua salutari
hostia post mortẽ nõ indigemus. siante mortem
dõ hostia ipsi fuerimus. Amẽ.

Hic liber est scriptꝰ q̃ scripsit det benedictꝰ

[illegible] Fulget dies [illegible] Fulget dies [illegible]

[illegible] Fulget dies [illegible]

[illegible]

ditate non tenent. in cordis egeriali
ciunt. Et manus illius reddent illi dolo
rem suum. quid manus. nisi opera desi
gnantur. Manus itaque illius ei dolorem
reddent quia dampnationem iustam ex iniqua
recipiat operatione. Bene autem non dabunt
sed reddent dicitur. Quia peruerse eius actio
nes æternum ei supplicium quasi quoddam de
bitum soluent. Sed prius quam ad æterna sup
plicia ueniant. qualem se hic exhibeat ple
nius adiungat. Sequitur. Ossa eius im
plebuntur uitiis adulescentie eius. et cum eo
in puluere dormient. Origo praue inchoatio
nis. causas culpe. etiam presumendo multi
plicat. Dum enim male quisque agere ceperit.
usu iam deterius in hoc quod inchoauerit
excrescit. Quid itaque adulescentie huius hy
pocrite. nisi inchoatio prauitatis est. in ado
lescentia [illegible] iam libido feruescere incho
at. Et tunc adolescentiam hypocrita habet.
cum appetere. et amplecti libidinem glorie ce
perit. [illegible]

[illegible] po uiis oriente precedens dimice
su[illegible] sus meridiem medio quasi loco inter
dulce[illegible] tum suum et mare galilee. Vallem in
[illegible] redies in stagnum colligit [illegible]
Os quippe [illegible] lybano resoluuntur et ubi [illegible] maro
Labia d[illegible] Josue cum Jabin rege Assor et aliis
mala. [illegible] regibus dimicauit. ibi ego hospi
[illegible] fin et diligenter locum pugne considerauit
Sed homa[illegible] iste predictus locus inter predictas aquas
te dulce est. [illegible] magnos et Jabyn locum illum potu
[illegible] deo assistente Josue et populo suo
Quia a[illegible] [illegible] deuicti sunt. Iste aqua pro magna
tegmine bla[illegible] tempore desiccatur et nascuntur ibi ar
[illegible] habitant leones [illegible] et huiusmodi
namque in ling[illegible] ibi venationes regie. Deinde
suo quem hy[illegible] precedens inter capharnaum et [illegible]
aperiunt. Sed [illegible] galilee. Sic dicitur ab adiacente
quoddam agere [illegible] dicitur et mare tyberiadis
[illegible] tyberiade. Item dicitur mare
[illegible] increpationibus [illegible] undis
[illegible] summunt. Sed sub
[illegible] dignitate contegunt. Vn
[illegible] dicitur. mel et lac sublingua
[illegible] sue dulcedine apperire
[illegible] loquentes quadam eo
[illegible] tamen interuerba
[illegible] quoddam dulce

K
AL
THEK
ICH

[illegible] scriptum e. Q[illegible]
divites Zacharias. Et dixit ergo video
volumen volans. longitudo ei iniquitatis
et latitudinem eius decem cubitorum. Et dixit
ad me. hec est maledictio que egreditur sup
faciem universe terre. Quia omnis fur. sic
ibi scriptum est iudicabitur. Quid namque est vol
men volans. nisi scriptura sacra. Quaedam
de celestibus loquitur. ad superiora mentis
nostre intentionem levat. Quia dum illa sup
nos esse aspicimus. ima ad tendere ad con
cupiscentie divitiarum. Que latitudine dece
cubitorum. longitudinem vero iniquitatis ha
bere perhibetur. quia latitudo operatio
nis nostre simplex est. Et longanimitas spei
in duplum [illegible]. Quoniam pro bono nostro
opere et hic nobis requies. et illic gaudia
eterna preparantur. Veritate [illegible]
que ait. [illegible]
[illegible] recipiet
[illegible]